

**УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ПЕРЕКЛАДУ**

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
МАГІСТРА**

на тему

**ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ ПРОМОВИСТИХ ІМЕН В ЦИКЛІ
РОМАНІВ ДЖ. РОУЛІНГ ПРО ГАРРІ ПОТТЕРА ТА ЇХ ПЕРЕКЛАД
УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ**

Виконав: здобувач 2 курсу, групи пр-19-3м

Спеціальності 035 Філологія:

(Переклад (англійська))

Швидка Юлія Сергіївна

Керівник: Степанова А.А.,

Доктор філологічних наук, професор

Дніпро

2021

**УНІВЕРСИТЕТ імені АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ПЕРЕКЛАДУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Зав. кафедри Зінукова Н.В.

д. пед. наук, доцент

«01» вересня _____ 2020 р.

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу

здобувачу денної форми навчання

**освітнього ступеня «магістр» ОПП Переклад (англійська)
спеціальності 035 Філологія**

Швидкої Юлії Сергіївни

Тема кваліфікаційної роботи «Особливості вживання промовистих імен в циклі романів Дж. Роулінг про Гаррі Поттера та їх переклад українською мовою».

**Керівник кваліфікаційної роботи Степанова Ганна Аркадіївна,
доктор філологічних наук, професор.**

УНІВЕРСИТЕТ імені АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ПЕРЕКЛАДУ

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Зав. кафедри Зінукова Н.В.

д. пед. наук, доцент

« 01 » вересня _____ 2020
р.

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу
здобувачу денної форми навчання
освітнього ступеня «магістр» ОПП Переклад (англійська) спеціальності 035
Філологія
Швидкої Юлії Сергіївни

Тема кваліфікаційної «Особливості вживання промовистих імен в циклі романів Дж. Роулінг про Гаррі Поттера та їх переклад українською мовою»
Керівник кваліфікаційної роботи Степанова Ганна Аркадіївна, доктор філологічних наук, професор.

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи		Підписи
		за планом	фактично	
1	Закріплення керівника кваліфікаційної роботи	02.09.2020	02.09.2020	
2	Вибір та обговорення теми кваліфікаційної роботи	03.09.2020	03.09.2020	
3	Остаточне затвердження теми кваліфікаційної роботи	24.10.2020	24.10.2020	
4	Одержання завдання на кваліфікаційну роботу у наукового керівника	03.09.2020	03.09.2020	
5	Складання бібліографії та вивчення літературних джерел	28.09.2020	28.09.2020	
6	Виконання першого розділу	30.10.2020	30.10.2020	
7	Виконання другого розділу	30.11.2020	30.11.2020	
8	Виконання третього розділу	22.12.2020	22.12.2020	
9	Оформлення висновків і рекомендацій	30.12.2020	30.12.2020	
10	Оформлення роботи, одержання відзиву	24.01.2021	24.01.2021	
11	Попередній захист кваліфікаційної роботи	11.12.2021	23.12.2020	
12	Захист кваліфікаційної роботи	14-16.2021	29.01.2021	

Дата видачі завдання «02» вересня 2020 р.

Здобувач

Керівник

кваліфікаційної

роботи

Затверджено на засіданні кафедри

Зінукова

ВІДГУК КЕРІВНИКА

на кваліфікаційну роботу за темою «Особливості вживання промовистих імен в циклі романів Дж. Роулінг про Гаррі Поттера та їх переклад українською мовою»

Студентки Швидкої Юлії Сергіївни

Спеціальність Філологія (Переклад) (Англ) 035

Оцінка окремих складових кваліфікаційної роботи:

Оформлення роботи (не більше 10 балів) - 10

(відповідність оформлення кваліфікаційної роботи встановленим університетом вимогам: кількість сторінок; оформлення титульного листа, рисунків, таблиць, діаграм, посилань, списку літератури тощо)

Своєчасність подання окремих елементів роботи керівнику

(кожний своєчасно поданий елемент дає по 5 балів, не більше 20 балів) - 20

Теоретичний та аналітичний аспекти роботи (не більше 25 балів) з них:

Структура та логічність побудови роботи - 5

(відповідність змісту назви теми, наявність та зміст Вступу; виділення 3-4 глав, в кожній із яких – по 2-3 параграфи, наявність та зміст Висновків, логіка побудови роботи в цілому та в межах окремих розділів)

Фактичний матеріал - 5

(наявність фактичного матеріалу, в тому числі зібраного здобувачем за допомогою лінгвістичного аналізу)

Використання лінгвістичних методів аналізу - 5

Використання літератури - 5

(масштаби представлення в роботі сучасних досліджень даної проблематики, критичність аналізу публікацій та підходів, представлених в літературі та інших інформаційних джерелах)

Повнота та деталізація (ступінь повноти та деталізації при розкритті основних аспектів теми роботи) **5**

Практична реалізація результатів дослідження (не більше 20 балів) - **20**

(наявність та ступінь обґрунтованості рекомендацій та пропозицій, викладених в роботі та відбиваючих власний погляд студента)

Оцінка попереднього захисту (не більше 25 балів) **25**

Додаткові думки та загальний висновок керівника

Кваліфікаційна робота Швидкої Ю.С. виконана на високому науковому рівні, цілком відповідає встановленим вимогам і може бути допущена до захисту

Загальна оцінка (не більше 100 балів) **100 балів (Відмінно) А**

Дата оформлення відгуку 16.01.2021

КЕРІВНИК

кваліфікаційної роботи

доктор філол. наук, проф.

А.А. Степанова

(підпис)

АНОТАЦІЯ

Ця дипломна робота присвячена дослідженню використання прийому промовистого імені в художньому дискурсі та складнощам їх перекладу. Актуальність даної теми пояснюється насамперед недосконалістю дослідження даного феномену в художньому дискурсі та способів перекладу промовистих імен на українську мову.

У роботі було проведено комплексний, обґрунтований аналіз теоретичного матеріалу щодо явища промовистого імені взагалі та у романі Джоан Роулінг «Гаррі Поттер», особливостям їх вживання в художньому дискурсі, розглянуто різні класифікації промовистих імен та складнощі їх перекладу на українську мову. По результатах дипломної роботи визначена сукупність теоретичних, методичних і практичних рекомендацій їх перекладу. Отримані результати можуть бути використані для формування лінгвістичного дослідження художнього дискурсу.

Ключові слова: промовисті імена, художній дискурс, класифікація, Гаррі Поттер, письмовий переклад.

SUMMARY

The given diploma paper deals with the study of the charactonyms use in artistic discourse and the difficulties of their translation. The problem is of great importance as nowadays there are still many problems of the charactonyms study in artistic discourse and the ways of their translating into Ukrainian.

In this diploma paper a comprehensive, well-founded analysis of the theoretical material of the charactonyms in general and in the novel "Harry Potter" by Joanne Rowling, the peculiarities of their use in artistic discourse, various charactonyms classifications and the problems of their translation into Ukrainian were conducted. According to the diploma paper results, a set of theoretical, methodological and practical recommendations for their translation is determined. The results obtained can be used to form a linguistic study of artistic discourse.

Keywords: charactonyms, artistic discourse, classification, Harry Potter, translation.

ЗМІСТ

Вступ.....	10
Розділ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	13
1.1. Дослідження промовистого імені.....	13
1.2. Поняття промовистого імені та їх класифікації.....	18
1.3. Особливості художнього дискурсу та його відмінності.....	25
1.4. Проблема перекладу промовистих власних імен.....	33
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ ПРОМОВИСТИХ ІМЕН В РОМАНІ ГАРРІ ПОТТЕР ТА ЇХ ПЕРЕКЛАД УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ....	44
2.1. Особливості вживання промовистих імен описового типу.....	44
2.2. Особливості вживання промовистих імен асоціативного типу.....	61
2.3. Особливості вживання промовистих імен пародійного/саркастичного типу.....	68
РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ПРОМОВИСТИХ ІМЕН У РОМАНІ ДЖОАН РОУЛІНГ ПРО ГАРРІ ПОТТЕРА.....	76
3.1. Особливості перекладу промовистих імен шляхом трансформації калька.....	76
3.2. Особливості перекладу промовистих імен шляхом трансформації подібного перекладу.....	85
3.3. Особливості перекладу промовистих імен шляхом конкретизації.....	93

3.4. Особливості перекладу промовистих імен шляхом контекстуального перекладу.....	92
3.5. Особливості перекладу промовистих імен шляхом створення неологізму.....	97
3.6. Особливості перекладу промовистих імен шляхом транскрипції.....	98
3.7. Особливості перекладу промовистих імен шляхом транслітерації.....	101
ВИСНОВКИ.....	105
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	108
ДОДАТОК 1-30.....	118

ВСТУП

Одним з найцікавіших, популярних, але тим не менш мало досліджених дискурсів в літературі на поточний час є художній дискурс, а саме переклад промовистих імен. Глибоке і всебічне пізнання художнього твору неможливо без осмислення використання автором системи власних імен. Це очевидно, що при написанні твору автор має достатньо свободи при виборі того чи іншого імені для будь-якого зі своїх персонажів. Вибір імені є усвідомленим або інтуїтивним і у автора є необхідність вибору саме цього, а не іншого імені. Саме тому вивчення семантичної складової навколо імені героя на етапі створення їх автором і потім - сприйняття його читачем на сьогоднішній день є цікавою і актуальною проблемою.

Як і раніше на сьогоднішній день багато найрізноманітніших творів, романів приходять в Україну з-за кордону. Мова оригіналу може бути будь якою, мати свої лексичні, семантичні особливості, та різноманіття власних імен та назв. Саме тому перекладач повинен бути особливо обережним при перекладі художньої літератури і особливо промовистих імен, бо це може суттєво змінити сенс та мету висловлювання автора.

Експресивне використання власних назв властиво багатьом письменникам. Наприклад, письменники в епоху класицизму орієнтуючись на внутрішню форму слова, основи прізвища героя нагороджували своїх героїв виразними іменами-характеристиками. Російські художники — Чехов, Гоголь, Островський та інші — знаходили дуже яскраві і несподівані виразні засоби, одним з яких є «промовисті прізвища». Сатирики називали своїх героїв «промовистими» іменами і прізвищами. Тему перекладу промовистих імен з англійської мови досліджували такі лінгвісти, як Н. Галь, болгарські вчені С. І. Влахов і С. П. Флорін та багато інших.

Актуальність нашого дослідження зумовлена тим, що пошук шляхів передачі семантики промовистих власних імен є важливою перекладацькою проблемою, оскільки існуючі традиційні підходи до перекладу даних імен та прізвищ часто призводять до спотворення і неповного прочитання оригінального тексту — немає системного дослідження перекладу промовистого імені

Мета дослідити прийом промовистого імені у романі Джоан Роулінг дослідження визначається необхідністю застосування контекстуального та компонентного аналізу значення імені для передачі семантики і прагматики промовистих імен при перекладі.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати такі **завдання**:

- проаналізувати ступінь дослідженості прийому промовистого імені у сучасній лінгвістиці;
- визначити функції та види промовистого імені у художньому дискурсі;
- дослідити особливості художнього дискурсу диску як лінгвістичного поля;
- визначити найбільш адекватні види перекладу промовистого імені у художньому дискурсі;
- дослідити особливості вживання промовистого імені у циклі романів Джоан Роулінг “Гаррі Поттер”;
- проаналізувати найбільш вживані засоби перекладу промовистих імен в циклі романів Джоан Роулінг;

Під час дослідження теми було використано наступні **методи дослідження**: метод суцільної вибірки та дискурсивний метод для опрацювання матеріалу та виявлення лінгвістичного явища у дискурсі; дистрибутивний метод, семантико-когнітивний та контекстуальний аналіз для виявлення інформації про персонажа твору з промовистим іменем; зіставний

метод під час порівняння імені мови оригіналу та його перекладу; метод статистичної вибірки.

Об'єктом цикл романів Джоан Роулінг про Гаррі Поттера

Предметом дослідження є проблема вживання промовистих імен у художньому дискурсі.

Наукова новизна кваліфікаційної роботи полягає у здійсненні спроби системного дослідження проблеми перекладу промовистих імен у художньому дискурсі.

Теоретичне значення роботи полягає в обґрунтуванні комплексного підходу до дослідження промовистого імені як лінгвістичного феномену та проблем його перекладу у художньому дискурсі, систематизації існуючих наукових досліджень з проблем перекладу промовистого імені, у визначенні засобів перекладу промовистого імені у художньому дискурсі

Практичне значення даної роботи полягає в можливості використання матеріалів дослідження в перекладацькій діяльності. Результати дослідження можуть служити джерелом для кращого розуміння промовистих власних імен. Матеріали кваліфікаційної роботи можуть бути застосовані при написанні курсових робіт в теорії та практиці перекладу.

Апробація роботи: результати дослідження було оприлюднено на XIII Міжнародній науково-практичній конференції студентів і молодих вчених «Молодь України в контексті міжкультурної комунікації», яка відбудеться в Університеті імені Альфреда Нобеля у квітні 2021 року.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи: дана робота складається зі вступу, трьох розділів, висновку, списку використаних джерел, додатків та реферату. За обсягом робота складає 137 сторінок.

РОЗДІЛ 1

ПОНЯТТЯ, КЛАСИФІКАЦІЇ, ОСОБЛИВОСТІ ПРОМОВИСТИХ ІМЕН ТА ЇХ ПЕРЕКЛАД УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

1.1. Дослідження промовистого імені

Промовисті імена активно використовувалися вже в античній комедії, але активне вивчення промовистих імен почалося в 60-70-х роках ХХ ст., яке згодом дало початок існуванню розділу ономастики, так званого антропоніміка. У ньому розглядаються особливості початкового походження імені, пошук всіх можливих варіантів його значення, еволюція, закономірності та функціонування імені [23, с 204-205]. За останні десятиліття спостерігається сплеск досліджень літературної антропоніміки та промовистих імен включно: щорічно публікується безліч робіт по цій темі.

Інтерес до вивчення промовистого імені в наш час слід розглядати в руслі загального інтересу до української, російської філософії і культури початку ХХ ст. Різноманіття історичних подій того часу, зміна способу життя людей, звернули знову увагу на роботи багатьох філософів, письменників. І завдяки цьому дослідники літературного імені отримали можливість спертися на теоретичну базу, яку представила релігійно-філософська думка початку минулого століття і, перш за все, на праці Д.І. Фонвізіна, А. Ф. Лосєва, П. А. Флоренського, Ф. М. Достоєвського і С. Н. Булгакова та багатьох інших письменників, які розробили філософію імені. Саме тому в роботах, присвячених промовистому імені в літературі, опублікованих в кін. 80 - сер. 90-х рр., на перший план вийшло тлумачення імені як смислового ядра образу, сутності літературного персонажа [13, с 88].

Основними напрямками досліджень є визначення семантичної та функціональної специфіки імені в художньому творі, виявлення і опис контекстуальних і інтертекстуальних зв'язків літературного антропоніма. Також, багатьох роботах вивчається ступінь відповідності імен персонажів реальної антропонімічної норми; досліджується місце і роль власної назви в загальній системі номінації персонажа [15, с 77]. Також, увага лінгвістів до вивчення промовистих імен обумовлена частково тим, що в яких явно актуалізується етимологічне значення корінної основи імені. З'ясовується, як вживання різних форм імені виражає відношення автора до персонажа. На підставі того, які імена історичних осіб, діячів науки і мистецтва, міфологічних і біблійних персонажів вжиті в творі, робляться висновки про загальнокультурному і освітній рівень героя, його естетичні уподобання і т.д. [15, с 79].

Цікаві результати дає вивчення особливостей іменування персонажа і функціонування імені в творах різних напрямків і жанрів. У зв'язку з цим описуються і досліджуються імена в художній спадщині українських, російських і зарубіжних письменників. Велика кількість наукових публікацій по даній темі свідчить перш за все про актуальність проблеми, оскільки не дивлячись на значні досягнення в її вивченні, багато питань тільки поставлені, вирішені частково або зовсім залишилися поза увагою дослідників.

Якщо брати до уваги спадщину російської літератури, найбільш вивчений антропонімічний простір творів Л. Н. Толстого, А. С. Пушкіна, А. П. Чехова, А. М. Горького. В останні роки все більший інтерес дослідників викликають імена в творчості прозаїків і поетів ХХ ст. — М. А. Булгакова, М. І. Цвітаєвої, Б. Л. Пастернака. Більш того, за останні роки особливий інтерес до вивчення промовистих власних імен та прізвищ викликають зарубіжні твори. Промовистими іменами називали своїх героїв такі англійські

письменники як Діккенс, Байрон, Теккерей і т.д. Одним із сучасних творів англійської літератури, яке містить промовисті імена, є «Гаррі Поттер» Дж. Роулінг. Застосування прийому промовистого імені в літературі використовується в літературних творах вже з кінця XVIII століття, і стає згодом дуже популярним прийомом, характеризує романи епохи класицизму, а потім і Просвітництва [13, с 65].

Лінгвіст В. В. Виноградов вважав, що вивчення промовистого імені в літературі перспективне і необхідне розробляючи теорію поетичної мови, відзначав, «що питання вибору імен, прізвищ, прізвицьк в художній літературі, про структурне їх різноманіття, своєрідності в різних жанрах і стилях, про їх образних і характеристичних функціях - дуже велика і складна тема стилістики художньої літератури» [8, с 224].

Вибір імені персонажа, крім авторської свідомості, обумовлений системністю імені в самому творі: літературні антропоніми системні вже при написанні твору; системністю хронотопу: системність імен обумовлюється часом, відбитим в творі, також і часом, в якому автор писав цей твір; соціальністю системи: оскільки імена відображають або єдність соціальних верств або їх відмінність [9, с 408]. Таким чином, в тексті літературного твору промовисті імена не тільки функціонують як важливий елемент його стилістичної системи, але і самі обумовлені системністю художнього тексту.

За роки вивчення промовистих імен та прізвищ виникає багато питань. Більшість цих питань стосується того, як реалізуються заявлені властивості імені, в чому вони проявляються і — найголовніше, що дають для розуміння художнього твору. Наприклад, чи завжди вибір того чи іншого імені закономірний і зумовлений, які чинники здатні впливати на рішення письменника, стосуються вони властивостей самого імені або вибір диктують зовнішні по відношенню до нього причини, чи однакові мотиви вибору імені в житті і літературі, а якщо відрізняються, то чим і т.д. Подібні питання

виникають практично з усіх аспектів, що стосуються функціонування імені, а особливо промовистого в літературі.

Ці питання, як правило, стосуються та пов'язані з наявністю у імені особливого значення і здатності імені виконувати в літературі функції, не властиві йому в мові. Друга група питань спрямована на з'ясування того, яке місце займає конкретне ім'я в структурі художнього твору в цілому [8, с 85-87]. Вивченню промовистих імен зокрема присвячені роботи таких сучасних дослідників, як В.М. Калінкін, Д.І. Єрмолович, Н.В. Мудрова, Р.Ю. Шебалов та ін. В.М. Калінкін також пропонує термін «Поетонім», який він розглядає як специфічну трансформацію власної назви в художньому творі. Особливості вживання «промовистих» імен ускладнюють завдання перекладачів [18, с 39].

Промовисті імена та прізвища більш ретельно вивчались та вивчаються на даний момент російськими дослідниками. В даний час в рамках дослідження розвивається кілька нових цікавих напрямків. Наприклад, в роботах засновника ономастичної школи Г.Ф. Ковальова і його учнів з Воронежу робиться акцент на ставлення письменника до імені, приділяється велика увага відтворенню ономастичної лабораторії письменника з використанням чернеток, листів, спогадів. (2002 — 2007 роки вивчення). Представник волгоградської ономастичної школи В.І. Супрун в своїх роботах розглядає ядро і периферію ономастичного простору (1998 — 2000 роки); український вчений-ономаст В.М. Калінкін робить акцент на вивчення саме фонетичних функцій власних назв у художньому творі (з 1999 року дослідження) [20, с 237-239].

Звичайно враховуючи різноманітність висновків та досліджень лінгвістів, серед них можна виділити три головних напрямки вивчення. Традиційно промовисті власні імена як об'єкт лінгвістичного аналізу розглядаються з точки зору або їх форми, або змісту. Перший напрямок

дослідження імен пов'язаний з їх морфологічним аналізом, яке базується на виявленні морфемної структури імен, словотворчих формантів, типів іменувань [24, с 192]. Також, деякі лінгвісти (О. Функе, Ж. Вандрієс, Е. Брендаль, Ю.С. Маслов, Н.Д. Артюнова) вважають, що на відміну від загальних імен, здатних не лише називати предмет, а й мати денотативне значення, власні промовисті імена виконують лише функцію репрезентації, оскільки є вторинними по відношенню до загальних імен. Інша група вчених вважає, що власні промовисті імена мають лексичне значення, і навіть є більш змістовними, ніж загальні імена (А. Нурен, О. Єсперсен) [12, с 144]. Треті розглядають значення власних промовистих імен і з позицій мови, і з позицій мовлення (Л. М. Щетинін, В.А. Ніконов, Н.Г. Комлєв). Також, вітчизняні та іноземні дослідники, розглядаючи промовисті імена перш за все в перекладознавчому ракурсі, надають, загалом, лише загальні рекомендації щодо їх відтворення. Наприклад, наголошується на тому, що промовисті імена містять характеристику певних властивостей і якостей окремої особистості, тому відмова від відтворення значення цих імен, хоча б приблизного, без сумніву призводить до втрати інформації вихідного твору. Для правильної інтерпретації тексту недостатньо одного лише “мовного знання” — необхідні також і певні знання про фрагмент дійсності, який позначається. Не існує “чистої семантики”, тобто такої, яку можна було б вивчати без опори на “фонові знання” та безвідносно до навколишнього світу» [3, с 210-214].

Отже, літературний антропонім активно виражає імпліцитну і змістовну інформацію і відображає авторську позицію розуміння всіх подій в творі, а також допомагає передати читачеві приховане значення того, що відбувається. Вивченням власного промовистого імені вже багато років займаються багато лінгвістів, воно достатньо комплексне і включає в себе дослідження багатьох принципів і способів номінації персонажів,

стилістичних функцій антропонімів, їх зв'язків, співвіднесених з ідеєю автора, задуму твору і реалізацією конкретного образу. Найчастіше в іменах дійових осіб закладені в прихованій формі різноманітні значення, які розкриваються тільки в процесі аналізу структури твору.

1.2. Поняття промовистого імені та їх класифікації

Художній текст містить у собі все багатство лексики української мови. Згідно Н.В. Мудрової презентація емоційності та образності художнього тексту проводиться за допомогою спеціальних засобів, які називаються тропами - мовні засоби виразності мовлення, слова в переносному значенні. «Троп - (від грец. Τρόπος — поворот, оборот, мовний зворот) — згідно тривалої традиції, поняття поезики і стилістики, що означає такі обороти (образи), які засновані на вживанні слова (або сполучення слів) в переносному значенні і використовуються для посилення образотворчості та виразності мовлення» [18, с.56]. Найчастіше до тропів відносять і промовисті власні імена.

Промовисті імена - це особливий прийом, яким користуються письменники, щоб більш яскраво і точно показати образ героя, підкреслюючи найголовніші його якості, принципи і цінності. Слід зазначити, що поняття «промовисте» ім'я, прізвище охоплює достатньо вузьке коло необхідної інформації. Тому слід розглянути більш обширний термін — «Антропоніми», який вивчає такий розділ науки як антропоніміка. Проблема значення власних імен і їх зв'язок з носіями виникла у вчених із давніх часів. Вивченням проблем антропонімів займається галузь ономастики антропоніміка [18, с.59-61].

Як відзначає лінгвіст Пономаренко, промовисті назви — це власні назви, в яких можна розпізнати внутрішню форму без особливих зусиль, вони є

першою характеристикою персонажа, на яку звертає увагу читач, ще не познайомившись з його вчинками та зовнішністю [31, с.35]. Зважаючи на той факт, що «промовисті імена є лексико-семантичним засобом передачі критичного ставлення автора до персонажа», вони можуть мати не лише подвійний, а навіть потрійний сенс і викликати підсвідомі асоціації в читача. Лінгвісти С. Влахов і С. Флорін під поняттям «промовисті імена» розуміють «всі власні назви з більш або менш відчутною внутрішньою формою» [44, с.24]. М. Гарбовський визначає смислові імена як «такі власні назви, яким в конкретному контексті автор надає додатковий зміст на основі внутрішньої форми слова». Як правило, смислові назви зустрічаються у формі «промовистих прізвищ» [12, с.124].

Ім'я персонажа — один із засобів, що створюють художній образ; воно може характеризувати соціальну приналежність персонажа, передавати національний і місцевий колорит, а якщо дія відбувається в минулому, то відтворювати історичне тло. Імена персонажів в художніх творах є найбільш експресивним і інформативним засобом, що визначає значний обсяг імпліцитної інформації. Вибір конкретного імені для літературного героя визначає автор, і суб'єктивний фактор тут дуже великий. Письменник підбирає або конструює не тільки особисті імена, а й знає характер героя свого роману, опис зовнішності та рис характеру персонажів. Вибір імені може бути з художнім задумом, жанром, художньою школою і стилем. Іноді ім'я може сказати навіть більше, ніж задумав письменник [11, с.64].

Застосування прийому промовистого імені в літературі використовується в літературних творах вже з кінця XVIII століття, і стає згодом дуже популярним прийомом, характеризує романи епохи класицизму, а потім і Просвітництва. Літературний прийом використання промовистих імен не втратив своєї особливої актуальності, яку багато сучасних письменників неусвідомлено використовують, вдаючись до визначення ролі,

місця, роду занять, і навіть - при акцентуванні характеру того чи іншого персонажа своїх творів. Слід, однак, звернути увагу на кількісне співвідношення використання даного прийому в літературі англійців. В цьому випадку можна спостерігати свого роду зародження промовистого імені в середині XVIII століття, його поступове згасання і практична відсутність в XIX і початку XX століть, а потім - несподіване, далеко не відразу зазначене з точки зору науково-лінгвістичного інтересу повернення в літературі пізнього постмодернізму (початок XXI століття).

У якийсь момент цей прийом досягає свого піку, після чого стає об'єктом пародії. І, нарешті, в кінці 19 - початку 20 століття промовисті імена трансформуються, ще більш ускладнюються, співвідносяться з героями п'єс складними асоціативними зв'язками, але зовсім не зникають.

Будь-який письменник ретельно продумає, які імена він може і повинен включити в текст свого твору, особливо — імена дійових осіб, за допомогою яких обов'язково висловлює суб'єктивне ставлення до створюваного персонажу, зображуваних характерів, типів особистості [5, с.13-19].

Крім того, промовисті імена популярні в використанні не тільки в літературі, а й в театрі. Задовго до цих творів на російській сцені з'явилися герої народного театру з не менш промовистими іменами типу заріз-Головоріз, Преклонській і Безобразов. В зарубіжній драмі персонажі з промовистими іменами також давно утвердилися на сцені. Чого варті одні тільки герої Жан-Батиста в п'єсі «Любов-цілителька». Саме про імена, які носять персонажі цієї комедії, Михайло Булгаков писав в книзі «Життя пана де Мольєра» [3, с.216].

На сьогоднішній день застосування прийому промовистого імені відносять, перш за все, до гумористичної і сатирично спрямованої прози, в якій він вважається найбільш доречним при створенні гротескних і образів та настроїв, які легко розкриваються [6, с. 114-116].

Важлива ознака власного промовистого імені - наявність немаркованої основи, що представляє собою «звичайне» слово. Приклад тому — широко поширена англійська прізвище Сміт (smith - «коваль»). Якщо подібна основа будь-яким чином характеризує персонажа - розповідає про якості його особисті, положенні в суспільстві і т.п., - вона стає значним елементом власної назви, а самі ім'я або прізвище стають промовистими [7]. Штучне формування промовистого імені та прізвищ з різних самостійних слів або їх частин також є одним з видів каламбуру і може служити для створення сатиричного або гумористичного ефекту [7, с. 1].

Також з іменами, в основі яких лежить лексичне значення слова, існують імена з незвичайним звуковим виглядом, і саме їм автор нерідко приділяє особливу увагу при створенні художнього образу персонажів. Звуковий комплекс поетичного імені є неодмінний і обов'язковий його атрибут, оскільки перше уявлення про людину часто складається на основі акустичних асоціацій. Асоціативні потенції імені, засновані на враженні, що виник у читача при зустрічі з антропонімом, так чи інакше, впливають на сприйняття образу персонажа [8, с. 16-17].

Існує безліч класифікацій промовистих імен, оскільки для різних авторів характерні різні способи типізації. Отже, Д.І. Єрмолович. об'єднує всі словесні знаки, враховуючи і промовисті імена та прізвища, які додають людині індивідуальності під одним загальним терміном — персоналії. Персоналії він розділяє на три групи:

- 1) Антропоніми — імена, що присвоєні людям офіційно, і їх варіації;
- 2) Іменування типу прізвиська — альтернативні іменування людей, утворені з загальних слів;
- 3) Іменування змішаного типу — іменування людей, що включає як елемент їх офіційного імені, так і номінальної елемент [14, с.200].

Л. М. Щетинін, аналізуючи антропоніми англійської літератури, запропонував таку класифікацію імен літературних героїв з урахуванням їх стилістичної ролі в художньому творі [9, с. 126-132]:

1. Нейтральні імена, в яких значення основи і фонетична форма ніяк не відображає особливості характеру і поведінки героя, не мають асоціацій з його ім'ям. Розглянемо приклади на основі імен в романі Д. Роулінг “Гаррі Поттер”:

Michael Corner — Майкл Корнерс

We come to know that Ginny hadn't told Ron or Harry that she was dating **Michael Corners**. [дод.1]

Ми дізналися, що Джіні не сказала Рону та Гаррі, що вона зустрічається з **Майклом Корнерсом**.

2. Описові (характеризують) імена, основи яких дають пряму або опосередковану характеристику власника імені:

Pomona Sprout — Помона Стебл (викладач травології)

Pomona Sprout is our squat little witch with fly-away gray hair who taught Herbology at Hogwarts. [дод.2]

Помона Стебл це наша маленька відьма з відлітаючим сивим волоссям, яка викладала травологію в Хогвартсі.

3. Пародійні, саркастичні імена, які мають яскраво-виражену емоційно експресивне забарвлення зазвичай негативного характеру:

тітка Гаррі - Petunia

Ім'я Петунія — це ім'я англійського походження, що означає "квітка". Сама ж тітка впродовж всього роману це досить не приємний персонаж;

Dumbledore responded saying that **Petunia** may not study at Hogwarts, and ... This is very likely what **Petunia** was going to say in the book, but chose not to.[*дод.3*]

Дамблдор відповів, сказавши, що **Петунія** може не вчитися в Хогвартсі, і ... Це дуже ймовірно, що **Петунія** збиралася повідомити про це в книзі, але вона вирішила цього не робити.

4. Асоціативні імена, які своєю зоровою і звуковою формою викликають у читача різні асоціації, уточнюють і поглиблюють характеристику персонажів:

Rolanda Hooch (Слово «hooch» в перекладі з англійської має наступні «викрутас» і «каверза»). Так, перекладач Ігор Оранський (Росмен) назвав її Роланд Трюк.

— "Now, I want a nice fair game, all of you." **Madam Hooch** is the Quidditch coach and flying instructor at Hogwarts.[*дод.4*]

— "Зараз я хочу побачити гарну та чесну гру". **Мадам Трюк** - тренер з квідичу та інструктор з польотів у Гогвортсі.

У класифікації Л. М. Щетиніна не проглядається тенденція визначити роль автора в створенні поетоніми.

Д.А. Громова виділяє таку класифікацію [12, с. 114-116]:

Імена власні, побудовані на художньому прийомі — антономасія, оксюморон, уособлення. Наприклад, створення промовистого імені на лексичному рівні відбувається за допомогою художнього прийому антономасія, що переносить значення загального слова на місце власного, при цьому людині, яку назвали таким чином можуть прописувати якості і властивості номінального об'єкта. Даний троп в свою чергу привносить елемент протидії - налаштовує читача оцінити дану особистість по предмету.

Bellatrix - Беллатрікс (антономасія / уособлення)

As inspiring as I find your bloodlust **Bellatrix**, I must be the one to kill Harry Potter.[дод.5]

Як би сильно мене не надихала твоя кровожерливість, **Беллатрікс**, я вб'ю Гаррі Поттера особисто.

Імена власні складові (з функцією промовистого імені) - представлені кількома прикладами, де основа слова — професія, який-небудь рід занять, або якесь природне явище. Найчастіше персонаж і його діяльність зв'язуються з даним словом, і воно стає власною назвою:

Esmerelda Weatherwax (Granny) — складене + на основі природного явища + антономасія;

Esmerelda Weatherwax hadn't done nice. She'd done what was needed.[дод.6]

Есмєральда Вєтровоск не зробила нічого доброго. Вона зробила те, що було потрібно

Власні імена, що мають в своїй основі **походження або матеріал, з якого складається що завгодно**. У цій групі виділяються кілька назв, найчастіше це складові іменники, утворені на основі словотворення, або за допомогою прийому гри слів.

Салазар Слизєрин (Salazar Slytherin).

'Slytherin' гра слів 'slither in' — що дослівно перекладається як ковзати, плавно пересуватися куди-небудь; зісковзувати всередину чого-небудь; 'Slithering' - ковзаючий або 'slytherein' - підступний, спритний, хитрий - ім'я являє собою гру слів, прізвище утворене словотворенням (в основі лежить прийом антономасія);

You could be great, you know, it's all here in your head, and **Salazar Slytherin** will help you on the way to greatness, no doubt about that.[dod.7]

Ти можеш бути чудовим, знаєш, це все у тебе в голові, і **Салазар Слизерин** допоможе тобі на шляху до величі, без сумніву.

Окремої уваги заслуговують також власні імена, які можна визначити в особливу групу, імовірно **основу яких є різна термінологія з різноманітних сфер науки, медицини, і т. п.** Вже знайоме ім'я викладача травології.

Pomona Sprout - Помона Стебл

Pomona Sprout is our squat little witch with fly-away gray hair who taught Herbology at Hogwarts.[dod.8]

Помона Стебл це наша маленька відьма з відлітаючим сивим волоссям, яка викладала травологію в Хогвартсі.

1.3. Особливості художнього дискурсу та його відмінності

Художній текст — це безсумнівно результат творчого процесу, втілення творчого задуму автора, художній твір має високу інформаційну насиченість, представляючи читачеві різні види інформації — фактуальну, емотивно-спонукальну, концептуальну. Художні тексти відображають мовну і національну картину світу як окремої людини (автора), так і в цілому народу, говорить цією мовою [1, с. 56-61].

Термін «дискурс» є одним з центральних понять сучасної лінгвістики. Дискурс (з французької «discourse» - мова) — це зв'язний текст в сукупності з екстралінгвістичними, соціокультурними, прагматичними, психологічними та іншими факторами [2, с. 6]. Одним з перших термін «дискурс» почав використовувати С. Харріс, коли в 1952 році опублікував статтю «Аналіз дискурсу». В цей же час поняття дискурсу сформулював Ю. Хабермас. Під

дискурсом дослідник мав на увазі специфічний діалог, в основу якого покладено об'єктивний аналіз реальності. У 70-х рр. терміни «дискурс» і «текст» ототожнювалися. Ці поняття починають розмежовувати. Н.А. Кулібіна трактує художній дискурс як послідовний процес взаємодії тексту і реального (а не мислимого автором) читача, що враховує або порушує «вказівки» автора, привнесення в текст інформацію, яка була відома або невідома письменникові, і т.д [4, с. 51-52].

Завдяки великому жанровим розмаїттям значний інтерес викликає художній дискурс. Часто автор описує повсякденні життєві проблеми, що обумовлює широке використання розмовної лексики, шаблони з мови людей різних соціальних верств. Це робить мову зрозумілою і звичною. Крім того, автор апелює до почуттів читача. Тому художній дискурс рясніє емоційно насиченою лексикою.

Інша особливість художнього дискурсу впливає з особливостей художнього твору, який не тільки залишає читачеві широкий простір для власних роздумів, а й часто несе в собі філософський і психологічний посил. Під впливом автора, реципієнт починає процес рефлексії, самоаналізу і внутрішніх змін. При цьому точка зору письменника рідко коли виражається прямо, звичайно вона опосередкована і неочевидна. З цього впливає ще одна важлива особливість художнього дискурсу — його багатоплановість і багатозначність [7, с. 64].

Ю. Лотман вважав, що простір художнього дискурсу виступає як необхідний посередник між літературою і мовою, між літературою і зовнішньої реальністю. Саме в ньому формується те «семіотичне середовище», яке, на думку дослідника, є необхідною умовою реалізації комунікативної функції словесного мистецтва [24, с. 438]. Ю. Лотман описав специфічні ознаки художнього типу дискурсу, найважливіша з яких, за його

думку, полягає в тому, що змістом повідомлення в такому дискурсі є особистість, а сам автор може впливати на читача.

Вплив на читача художнього твору здійснюється не тільки за допомогою прямого впливу на його почуття і думки, але і за допомогою мовних актів репрезентативного типу, що моделюють «художню реальність», яка викликає у читача асоціації, або створює контекст для сприйняття їм окремих висловлювань [24, с. 440].

Художній дискурс, безсумнівно володіючи деякими ознаками інших дискурсів, переслідує принципово відмінну від них мету. Одним з основних відмінностей дискурсу художнього твору від інших типів дискурсу є ціль, яку він має на увазі. Так, мета художнього дискурсу може бути описана наступним чином: письменник за допомогою свого твору здійснює спробу вплинути на «духовний простір» читача як реципієнта. Під духовним простором в такому випадку мається на увазі система цінностей, знань, погляди на життя конкретної людини, сподівання і бажання, особисті орієнтири [21, с 32].

Іншою відмінною рисою художнього дискурсу від інших видів дискурсу є те, що художній текст має особливу креативну дійсність, тобто його створення здійснюється під впливом уяви і творчої енергії автора, що обумовлює його умовний і, як правило, вигаданий характер. Таким чином, художній текст є вигаданим, в рамках якого співвідношення зображуваного світу з дійсністю, заломлюється через індивідуально-авторське сприйняття.

Наступною особливістю дискурсу художнього твору є те, що він володіє великим різноманіттям жанрових, тематичних, вікових та ідеологічних складових, що не властиво публіцистичному та науковому. За своєю структурою художній дискурс має різноманітний і неоднорідний характер, він складається з великої кількості «піддискурсів», які і створюють різноманіття всього твору [21, с 33-35].

Також однією з, мабуть, основних відмінних рис художнього дискурсу від інших видів є те, що він містить в собі відбиток конкретної культури, що переважає на певному етапі розвитку суспільства.

Звичайно, однією з основних відмінностей є сам художній текст, який характеризується наявністю тропів та порівнянь. Окрім цього, автори політичного й ідеологічного типів дискурсу несуть відповідальність за правдивість висловлюваних ними тверджень. Тоді як автор художнього дискурсу такої відповідальності не несе. Будь-яке викривлення фактів вважається таким, що слугує специфічній меті художнього дискурсу [25, с 39].

Однією з відмінностей художнього дискурсу варто відзначити те, що в нього є антропоцентричність. Інакше кажучи, людина розміщується в центр художнього простору. Людина, її думки, почуття, переживання, взаємовідносини з іншими людьми, відображення дійсності крізь призму думок та переживань посідають центральне місце в просторі художнього дискурсу. Значною мірою саме завдяки цьому і створюється текстова єдність. Варто відзначити, що складність організації художнього дискурсу також, відрізняє його від наукового, публіцистичного та інших дискурсів. [25, с 44] Це засвідчено безліччю перехідних моментів, поєднанням реальності існування й уявного, ігрового, творчого світу фантазії, сприйняття і переживання повсякденної дійсності, що зумовлене актуалізацією суб'єктивних психоемоційних процесів. Це, а також можливі відмінності в світогляді та сприйнятті автора та читача, особливо за їхньої віддаленості в часі, ускладнюють процес конструювання спільного сенсу. Важливою є і те, що в процесі інтерпретації художнього дискурсу відбувається «при- рощення, розширення, трансформації смислів, формування, зсув, перетворення значення [24, с 187].

Отже, дискурс художнього твору значним чином відрізняється від інших видів дискурсу — він має особливий характер взаємин і взаємодії між письменником і читачем, залучення культурних, естетичних і особистих знань про світ і відображення особливого ставлення до навколишньої дійсності. Багато в чому завдяки жанровому, тематичному і ідеологічному різноманіттю художній текст має різноманіття. Саме в зв'язку з цими відмітними особливостями, вивчення дискурсу художнього твору представляє особливий дослідницький інтерес.

У літературній ономастиці з моменту її зародження як самостійної дисципліни питанню про функції та особливості вживання промовистих імен в художніх текстах приділялася велика увага. Власні імена використовуються для позначення широкого і різноманітного кола предметів, явищ і понять. Ономастичний простір може бути розділений на своєрідні сектори, всередині яких виділяють окремі зони.

Однією з таких зон і є промовисті імена та прізвища. Власні промовисті імена в художньому тексті відрізняються від загальномовних і функціонально, і семантично. Так, в реальному житті немає внутрішнього зв'язку між ім'ям і його носієм. Підкреслюється відсутність у власних назв лексичного значення, їх семантична спустошеність. На противагу іменам загальним, вони обмежуються однією функцією - позначення, що дозволяє їм тільки розрізняти, впізнавати позначаються об'єкти. Але в художньому творі зв'язок між ім'ям і носієм може бути встановлена волею автора, що саме і позначає промовисте ім'я [27, с 68-71].

У художній літературі промовисті імена представляють апелятивність. Ці імена за формою ідентичні загальним іменам, що позначають риси, найбільш властиві персонажеві. Не маючи в ізольованому стані власного предметно-логічного значення, переважна більшість промовистих імен підлягає реалізації тільки в контексті і вимагає для виконання називної та

вказівної функції обов'язкового лексичного мінімуму. Поява імені персонажа до його представлення читачу створює ефект “початку з середини”, продовження оповідання, що почалося раніше, згадування осіб та подій, немовби відомих читачу [17, с 34].

Організаційна роль онімного простору в художньому тексті зумовлена системністю цього простору: групуванням імен за лексичними розрядами залежно від семантичної функції, їхніми словотвірними особливостями, стилістичною належністю, віднесенням до категорії узуальності, ступенем експресивності. Усе це відбивається в художньому творі та відіграє конструктивну роль у передачі людських відношень, відтінків інтимності, офіційності, вікових оцінок та інших модальних характеристик. [23, с 13] Письменники при виборі імен враховують їхню фонеміку, морфеміку, які сприяють передачі експресивних відтінків. Автори послуговуються реальним іменником, загальноприйнятою формулою, за допомогою якої можна передати інформацію про соціальне, національне, вікове становище героя. Крім того, склад і поєднання антропонімів залежить також від соціальної й естетичної позиції автора художнього тексту, від загальної культури письменника та культури того середовища, в якому живе персонаж [29, с 277].

Також з іменами, в основі яких лежить лексичне значення слова, важливу роль грають імена з незвичайним звуковим виглядом, і саме їм автор нерідко приділяє особливу увагу при створенні художнього образу персонажів. Звуковий комплекс поетичного імені є неодмінний і обов'язковий його атрибут, оскільки перше уявлення про носії іменування часто складається на основі акустичних асоціацій. Це важливий момент при написанні роману художнього дискурсу, бо асоціативні імена, засновані на враженні, що виник у читача після прочитаного промовистого імені і, так чи інакше, впливають на сприйняття образу персонажа. [26, с 223]. А також

виникає питання: Навіщо письменник дає герою саме промовисте ім'я або прізвище? Автор може створювати промовисті імена для різних цілей, спираючись на існуючі в ономастиці традиції і моделі.

Всі імена власні, незалежно від того, до якої групи власних імен вони відносяться виконують в тексті певні функції. Згідно В.Д. Бондалетова, ці функції можуть бути основними і другорядними [4, с. 21].

До основних функцій В.Д. Бондалетов, перш за все, відносить номінативну функцію або функцію називну.

Називні (номінативні). Письменникові необхідно якось позначити персонажа, і це легко зробити, наділивши його ім'ям. Воно зазвичай вибирається з урахуванням антропонімічних норм в залежності від соціальної, тематичної і просторово-часової особливостей твору.

Переносна номінативна функція власного імені характеризується перенесенням найменування на інший предмет, в зв'язку з чим воно отримує здатність приписувати якісь властивості ряду об'єктів. Через номінативне перенесення можливий перехід власної назви в загальну. На відміну від загальних слів у сучасній лінгвістиці власні імена часто визначаються як лексичні одиниці, які вважаються визначальними. Інакше кажучи, у власних назв «на перший план виступає функція номінативна - називати, щоб відрізнити однотипні об'єкти один від одного, на протигагу іменам загальним, основна функція яких — називати, щоб повідомляти значення» [25, с. 135-136].

До основних функцій власних назв також відносяться **ідентифікуюча і диференційна функції**. Перша функція відображає здатність власних назв вказувати на об'єкт з ряду йому подібних, друга - виділяти цей предмет з ряду йому подібних [Бондалетов, 2016, с. 20].

Крім основних функцій, власна назва може виконувати і другорядні функції. До них відноситься, перш за все, **соціальна функція**. У художньому творі ця

функція реалізується за рахунок антропонімів, так як має на увазі під собою взаємодію двох соціальних об'єктів, тобто людей або груп людей.

Емоційна функція імені викликає у читача художнього твору певні емоції: радість, гнів, страх, відразу. У художньому творі ця функція може бути з однаковим ступенем імовірності реалізована за рахунок будь-якої з груп власних назв, так як будь-яка з них може бути наділена автором відповідним його намірам значенням. Велику роль в даному випадку може грати контекст, який дозволяє тому чи іншому власному імені постати в тому світі, який потрібен автору для досягнення того чи іншого емоційного ефекту [2, з. 54]. Наприклад, ім'я та прізвище такого персонажа, як Severus Snape може викликати у читача певні емоції при першому ж прочитанні: ім'я «Severus» з латині можна перевести як «суворий, серйозний», а його прізвище «Snape» близьке за написанням до слова «snake» — «змія» або ж до слова «snar», одним зі значень якого є «огризатися, гаркати». Таким чином, у читача може виникнути до нього неприязне ставлення.

Однак варто уточнити, що спочатку закладений в імені власному емоційний посил може бути інтерпретований читачем інакше, ніж спочатку планував автор.

Експресивна функція відповідно до намірів автора підкреслює та посилює дію на читача, тим самим має особливу виразність, вкладену в власне ім'я. Подібний ефект, спрямований наділити ім'я особливої образотворчості, може бути використаний автором у тих випадках, коли перед ним стоїть мета представити об'єкт в певному світлі, дати йому позитивну або негативну характеристику. Для досягнення даної мети може бути використана, наприклад, висока або ж навпаки, знижена лексика. Ця функція може бути реалізована за допомогою прізвиськ. Прізвиська даються персонажам відповідно до будь-якої характерної риси, яка виділяється

оточуючими. За допомогою прізвиська автор підсилює те враження, яке цей персонаж міг справити на читача [2, с.54].

Дана функція через прізвиська також реалізована і в Гаррі Поттері. Наприклад, в романах є чотири персонажа, гарні друзі, які вигадали один одному прізвиська, які, на їхню думку, відображають найбільш яскраву характерну рису кожного — Padfoot, Moony, Prongs, Wormtail. Ім'я може бути «промовистим» і по-іншому. Зокрема, ім'я, дане герою твору може відображати деякі аспекти біографії автора. Зазвичай це робиться не для того, щоб підкреслити будь-які якості персонажа, а або з метою увічнити друга або родича в літературі, або просто з поваги або люб'язності до носія імені. Прикладом подібного промовистого імені може служити ім'я Гамлета, героя однойменної трагедії Шекспіра [4, с. 34].

Отже, вибір та створення промовистого імені для персонажів це дійсно важливий момент при написанні тексту художнього дискурсу, бо саме ім'я один з головних атрибутів та образу героя роману. Не останню роль грає також те, на що дослідники художнього тексту звертають увагу- це переклад творів художнього дискурсу. На особливу роль імен в художньому тексті і на «муки перекладацькі» при передачі власних назв - символів, імен - характеристик, імен - портретів, розкриваючи їх змістовну структуру.

1.4. Особливості перекладу промовистих власних імен

Переклад художнього тексту — складний і багатогранний вид діяльності, якому відводиться особливе місце в теорії і практиці перекладу, що обумовлено високим ступенем його творчого початку. Багато дослідників художнього перекладу прирівнюють такий переклад до особливого виду мистецтва. Художній текст являє собою складне переплетення досконалого

змісту з досконалою формою, що призводить до гармонії єдності між змістом і формою.

Переклад власних імен — велика і неоднозначна тема в перекладацькій практиці, де більше винятків, ніж правил. Більш того, мабуть, одним з найсерйозніших випробувань для перекладача художньої літератури є передача «промовистих» імен, прізвищ та прізвицьк. Незважаючи на те, що проблему перекладу власних назв розглядали багато вчених (О.І. Фонякова, А.В. Федоров, С.І. Зінін), питання перекладу особистих імен в художніх творах на різні мови все ж залишається актуальним. Бо переклад промовистих імен завжди викликає певні труднощі у перекладача. Ці проблеми пов'язані з аналізом сутності та функції імен в тексті і способом їх передачі [5, с. 160].

Іноді лінгвістам важко виділити саме промовисті імена, і власна назва, яка не є смисловою, може перекладатися як промовистою. Промовисті власні імена виконують не тільки номінативно-називну функцію, а й експресивно стилістичну, тому передача інформації на мові перекладу повинна відрізнятись від принципів відтворення звичайних імен. Перекладач повинен передати емоційну інформацію, яку містить промовисте ім'я [5, с. 162]. В іншому випадку невірний переклад тягне за собою неминучі функціональні втрати — промовисте ім'я не виконує своєї основної експресивно-оцінної функції [24, с. 4].

Основними способами перекладу з однієї мови на іншу є перекладацькі трансформації. Всі перекладацькі трансформації поділяються на лексичні, граматичні та змішані. Багато дослідників виділяють свою класифікацію перекладацьких прийомів.

Лінгвіст Т. В. Волкодав запропонувала застосування наступних трансформацій при перекладі промовистих імен [7, с. 138]:

Конкретизація (заміна слова або словосполучення іноземної мови з більш широким значенням словом або словосполученням мови перекладу з вузьким значенням) і, як правило, звуження семантики вихідного імені власного. Наприклад, ім'я професора Sprout перекладач І.В. Оранський передав як Професор Стебл (використана конкретизація і звуження семантики вихідного слова), що не відповідає навіть дослівному перекладу. [7, с. 140]

“Bubotubers,” **Professor Sprout** told them briskly.[*дод.9*]

“Бубонтюбери” жваво сказала їм **професор Стебл**.

Компенсація (заміна елемента вихідної культури елементом мови перекладу) зі збереженням загальної позитивної (негативної) оцінки персонажа.

Luna (в англійському співзвучно з looney — «недоумкуватий», «божевільний») Lovegood в російському перекладі - Луна Лавгуд

Luna Lovegood you're just as sane as I am![*дод.10*]

Луна Лавгуд, ти така ж розумна, як і я!

Компенсація з розширенням значення вихідного імені.

Penelope Clearwater — в російському перекладі Пенелопа Кристал.

Penelope Clearwater was actually the girlfriend of Percy Weasley while at Hogwarts.[*дод.11*]

Взагалі то, **Пенелопа Кристал** була дівчиною Персі Візлі, перебуваючи в Хогвартсі.

Формальна передача власного імені (транскрипція, транслітерація).

Доглядач Argus Filch — Аргус Філч. Але to filch — «Настукати».

D’you think I should have told them about that voice I heard **Argus**?[*дод.12*]

Ти думаєш, я повинен був розповісти їм про той голос, який я почув
Аргус?

Транскрипція практична — запис іншомовних слів з допомогою національного алфавіту з урахуванням їх вимови. Практична транскрипція використовується в тих випадках, коли переклад іншомовних слів неможливий або з яких-небудь причин небажаний, головним чином при передачі власних назв і термінів. Методом транскрипції переводяться імена власні з урахуванням фонетичних даних вихідного мови (Appel - Еппел). Бажаність застосування транскрипції при передачі реалій зумовлена тим, що при вдалому транскрибуванні перекладач може уникнути труднощів - передачі і смислового змісту, і колориту [7, с. 141-142].

Minerva McGonagall - Мінерва Макгонагалл

This is your professor **Minerva McGonagall** is the head of Gryffindor house.[дод.13]

Це ваша професор **Мінерва Макгонагалл**, голова Гриффіндору.

Але слід зазначити, що одним з основних вимог транскрипції це більш точне збереження звукового вигляду переданого слова, також практична транскрипція повинна, по можливості, зберігати морфемну структуру слова, його графічні особливості (наприклад, наявність подвоєних приголосних), фонемне протиставлення мови, якому належить передане слово, а також забезпечувати легкість освоєння цього слова і т. д.

Транслітерація — (від лат. Trans -через і littera - буква) — побуквенна передача текстів та окремих слів, записаних за допомогою однієї графічної системи, з допомогою іншої графічної системи. Базуючись на будь-якому

алфавіті, транслітерація допускає умовне вживання букв, введення додаткових знаків [7, с. 146].

Транслітерація має як переваги, так і недоліки. Переваги очевидні — письмовий варіант імені не спотворюється, його носій має універсальну, незалежну від мови ідентифікацію.

Hermione Granger - Герміона Ґрейнджер

Are you planning to follow a career in Magical Law, Miss **Hermione Granger**?[*дод.14*]

Чи плануєте ви продовжувати кар'єру у магічному праві, пані **Герміона Ґрейнджер**?

Відповідь на основне питання - транскрибувати або переводити залежить від самого імені, від пов'язаної з ним і його референтом традиції і від контексту.

Однак це є найбільш поширеною перекладацької помилкою при перекладі власних назв у художньому творі - значуще власне ім'я передається формально (транскрипцією або транслітерацією без будь-яких виносок). Як зазначалося вище, багато імен, володіючи явним семантичним значенням, на перший погляд можуть не давати персонажу ніякої характеристики. Однак іноді буває непросто зрозуміти, що вкладав у дане ім'я автор. При перекладі художніх творів важливо побачити в тексті всі вкладені в нього варіанти прочитання, зрозуміти авторську концепцію, ознайомитися з творчістю, системою поглядів і естетичних цінностей автора [21, с. 374].

Заміна власного імені апеллятивом (апеллятивом називають ім'я власне або іменник у функції звернення до співрозмовника). Такий прийом характерний для перекладу «дитячої» літератури, оскільки це пов'язано з особливостями

дитячого мислення і сприйняття. Слово в таких контекстах отримує додаткові конотації, які і визначають його статус [7, с. 151].

The Sorting Hat - чаклунський капелюх, дуже старий, який може читати думки і таким чином визначати, в якому з коледжів Хогвартса належить вчитися тому, хто її одягає. В українських перекладах це: «Сортувальний капелюх», «Капелюх, який розмовляє».

Would you like to join Hogwarts School of Wizardry? This **sorting hat** will determine your true House! [дод.15]

Ви хотіли б приєднатися до Школи чаклунства Гогвортсу?
Сортувальний капелюх визначить саме ваш факультет!

Відповідно до класифікації Л.М. Щетиніна, існують такі способи перекладу назв:

Транскрипція і транслітерація — транскрипція це переклад за допомогою графічних засобів мови перекладу відповідної реалії з максимально опускається цими засобами фонетичним наближенням до її оригінальної фонетичної форми.

Marge – Мардж (транскрипція)

Marge went very red, put down her hand, and stared at the floor with her eyes full of tears. [дод.16]

Мардж дуже почервоніла, опустила руку і дивилася на підлогу очима, повними сліз.

Harry Potter – Гаррі Поттер (транслітерація)

Harry yelled at them, snatching up a lunascope and throwing it into the fireplace. [дод.17]

Гаррі закричав на них, вихопивши лунаскоп і кинувши його в камін.

Калька — запозичення шляхом буквального перекладу - дозволяє перенести в мову перекладу реалію при максимально повному збереженні семантики. Однак збереження семантики не означає збереження колориту, оскільки частини слова або виразу передаються засобами мови перекладу. Безумовно, цей спосіб перекладу поєднується з іншими - транскрипцією, транслітерацією. Такий спосіб називають змішаним (поєднання транскрипції і семантичного перекладу) і нерідко застосовують в тих випадках, коли до складу назви входить значуще слово. Цей спосіб частіше використовується при перекладі, тому що з його допомогою можна перекладати промовисті імена, використовуючи слова, що несуть величезний сенс при правильному розумінні того чи іншого імені. Схрещуючи різні способи можна прийти до більш точного перекладу і домогтися того, що хотів передати автор оригінального твору [9, с. 58 -62].

Lavender Brown - Лаванда Браун

Lavender Brown, Harry noticed, glared at Hermione from a neighboring table through very red eyes.[*дод.18*]

Лаванда Браун, зауважив Гаррі, витріщив на Герміону сусідній стіл дуже червоними очима.

Головна проблема перекладача полягає в неправильному виборі способу перекладу. Таким чином, якщо перевести імена способом транслітерації або транскрибування, ми зробимо велику помилку, не розкривши головної суті імені.

Створення неологізму — прийом, що використовується при створенні нового імені власного через відсутність словникового відповідника в мові перекладу, або при бажанні перекладача виділити той чи інший персонаж [9, с. 63].

Наприклад, викладач захисту від темних сил, в оригіналі Gilderoy Lockhart, - автор цілого ряду бестселерів, в яких описані його численні героїчні подвиги, яких він насправді не робив (в дійсності — посередній чарівник, що досконало володів лише закляттям забуття). У перекладі з англійської його прізвище означає буквально наступне: «lock» перекладається як «локон», «hart» - «дорослий самець оленя», в той час як ім'я походить від дієслова «to gild» - покривати тонким шаром золота. Практично всі перекладачі підійшли до перекладу імені та прізвища цього персонажа творчо, створивши звучні неологізми, що натякають на його яскраво-виражений нарцисизм. Зокрема, в перекладі М. Литвинової він стає Гільдерой Локарт, а у М. Співак - Сверкаролем Чаруайльдом

Let me introduce you to your new Defense Against the Dark Arts teacher...
me **Gilderoy Lockhart**. [дод.19]

Дозвольте познайомити вас із вашим новим викладачем Захисту від темних сил ... мене, **Гільдерой Локарт**.

Подібний переклад (функціональна заміна) — даний спосіб переказу вживається досить часто. Наприклад, дуже поширений підбір функціонального еквівалента, який викликає у читача перекладу такі ж асоціації, як і у читача вихідного тексту [9, с. 66]. Наприклад, Voldemort – Волан-де-Морт.

Voldemort – Волан-де-Морт

Voldemort is my past, present, and future Harry! [дод.20]

Волан-де-Морт - це моє минуле, сьогоднішня та майбутнє Гаррі!

Принцип милозвучності — транскрипція іншомовних імен часто призводить до появи не властивих українській та російській мовам звуко- і буквосполучень (наприклад, йо, УЕ, жю, ІЕ, ц): через це часом їх важко

прочитати. Тому при передачі імен можливі деякі відступи від загальних правил транскрипції, націлені на більш зручне промовляння імені.

Крім того, можливі звукосполучення, що викликають в мові на яку перекладають твір небажані асоціації з лексикою зниженого реєстру, включаючи вульгаризми і лайливі слова. В цьому випадку краще виявляються варіанти, відступаючі від фонетичного принципу чи регулярних правил транскрипції.

Це стосується, наприклад, передачі початкового складу her- в англійських і німецьких іменах Herbert, Hermann, Hermione і т.п. В українській мові давно склалася традиція транскрибувати їх, не використовуючи букву х, щоб не створювати неприємних звукосполучень.

Замість неї вживається буква г: Герберт, Герман, Герміона і т.п

Контекстуальний переклад — заміна словникового варіанту при перекладі контекстуальних, логічно пов'язаних з ним слів [9, с. 67-68].

Severus Snape - Злодеус Злей

Severus Snape didn't get anything that he wanted out of life, and I am sad.[*дод.21*]

Злодеус Злей не отримав нічого, що він хотів від життя, і мені сумно від цього.

Перекладачі неодноразово зіштовхувалися з проблемою так званих промовистих прізвищ. Правильний переклад промовистого імені грає велику роль в розумінні характеристик і якостей героя, багато в чому визначає його місце в творі. Правильний переклад - це постачання образу персонажа культурологічним підтекстом. Таке ім'я має нести в собі вказівку на людину, ситуацію або щось ще, відоме читачеві країни, в якій написано твір. Таке ім'я

містить в собі натяк, який може прочитати освічена людина, знайомий з реаліями даної країни, і дає більше інформації про героя.

Перекладачу важливо підібрати необхідні слово і форму, відобразити зміст, вкладений автором і це залежить від повноти його розуміння вихідного тексту, літературного багажу, обсягу лексикону, фонових знань країн обох мов і, в деякій ступеня, від літературного смаку.

Промовисті імена активно використовувалися з часів античної комедії, але активне вивчення промовистих імен почалося в 60-70-х роках ХХ ст. Антропоніми взагалі завжди були темою для вивчення лінгвістами. Основними напрямками досліджень є визначення семантичної та функціональної специфіки імені в художньому творі, виявлення і опис контекстуальних і інтертекстуальних зв'язків літературного антропоніма.

Художній текст — це безсумнівно результат творчого процесу, втілення творчого задуму автора, художній твір має високу інформаційну насиченість, представляючи читачеві різні види інформації — фактуальну, емотивно-спонукальну, концептуальну. А промовисті імена — це особливий прийом, яким користуються письменники особливо у художньому дискурсі, щоб більш яскраво і точно показати образ героя, підкреслюючи найголовніші його якості, принципи і цінності. Існує безліч класифікацій промовистих імен, в загальному спектрі Єрмолович. об'єднує всі словесні знаки, враховуючи і промовисті імена та прізвища, які додають людині індивідуальності під одним загальним терміном - персоналії. Л. М. Щетинін і Д.А. Громова, аналізуючи антропоніми англійської літератури, запропонували класифікацію імен літературних героїв з урахуванням їх стилістичної ролі в художньому творі

Промовисті імена в мовному середовищі володіють складною смисловою структурою, унікальними особливостями форми та етимології, здібностями до видозміни і словотвору, численними зв'язками з іншими

одинацями і категоріями мови. При перекладі імені на іншу мову, велика частина цих властивостей втрачається.

Найчастіше перекладачеві доводиться використовувати такі способи перекладу, як транскрипція, транслітерація, дослівний або переклад, в залежності від того, природні це імена або смислові, в деяких випадках природні імена перекладаються описово, творчо переосмислюються і перетворюються на смислові.

Отже, можна дійти висновку, що кожен перекладач по-своєму відтворює внутрішній зміст, вкладений в них автором. Наскільки вдало перекладач підбере необхідні слово і форму, наскільки він відобразить зміст, вкладений автором, залежить від повноти його розуміння вихідного тексту, літературного багажу, обсягу лексики, фонових знань країн обох мов і, в деякій ступеня, від літературного смаку. Виключно гармонійне єднання всіх цих факторів може дати результат, який був би однаково близький і до початкового тексту, і читачеві перекладу.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ ПРОМОВИСТИХ ІМЕН В РОМАНІ ДЖОАН РОУЛІНГ ПРО ГАРРІ ПОТТЕРА ТА ЇХ ПЕРЕКЛАД УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

2.1. Особливості вживання промовистих імен описового типу

*Everybody knew that Dudley's gang hated that odd **Harry Potter** in his baggy old clothes and broken glasses, and nobody liked to disagree with Dudley's gang.*[*дод.22*]

Harry Potter — центральний герой роману, могутній чаклун. Для початку варто зазначити, що сама Джоан К. Роулінг згадувала про те, що Гаррі частково отримав своє ім'я на честь її друга дитинства і саме прізвище Поттер є поширеним прізвищем в Британії. Значення цього імені багато дослідників тлумачать двояко. Якщо звернутися до словників, то особисте ім'я головного героя можна розглядати через одне зі значень іменника *harry* (від грец. *koiranos*) - командир. Виходячи з етимології імені *Harry*, воно є коротким для староанглійського імені *Hereweald*, що в свою чергу складається з слова *here* (військо) і дієслова *wealdan* (керувати) [47, с 167]. Потрапивши в школу чарівників, Гаррі і стає великим авторитетом для своїх однокурсників і живою легендою для інших.

Harry Potter — самостійна частина мови — іменник, стоїть в однині чоловічого роду, в реченні виступає в ролі додатку.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича ім'я можна віднести до групи антропонімів.

Промовисте ім'я за класифікацією Л. М. Щетиніна можна віднести до описового, основа якого дає пряму характеристику власника імені, в значенні імені персонажа відображені риси його характеру і поведінки.

Згідно класифікації Д.А. Громової дане ім'я відноситься до групи що мають в своїй основі походження - складові іменники, утворені на основі словотворення або за допомогою прийому гри слів. Ім'я героя в свою чергу виконує експресивну і соціальну функцію, тобто ім'я показує, що це родове, сімейне ім'я.

Godric Gryffindor hailed from a moor which is now known as Godric's Hollow, a small Hollow.[dod.23]

Godric Gryffindor — засновник факультету Грифіндор. Дане промовисте ім'я має значний символізм в романі. В імені Godric можна побачити слова god та rich, що перекладається, як заможний Бог. Якщо розглядати першу частину прізвища Gryffindor, то можна помітити там корінь слова griffin ['grifin] грифон - це наполовину орел [49]. В свою чергу звернувши увагу на опис грифона, можна помітити, що це істота з древньої міфології, яка вважалась найголовнішим супротивником змій. Змія — символ факультету Slytherin.

Godric Gryffindor — самостійна частина мови - іменник, стоїть в однині чоловічого роду, в реченні виступає в ролі підмета.

Промовисте ім'я за класифікацією Л. М. Щетиніна можна віднести до описового, основа якого дає пряму характеристику власника імені, показуючи його відважність.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича ім'я можна віднести до групи антропонімів.

Згідно класифікації Д.А. Громової дане ім'я відноситься до групи що мають в своїй основі походження - складові іменники, утворені на основі словотворення або за допомогою прийому гри слів. Ім'я героя в свою чергу виконує експресивну функцію.

*A storm of cheering and stamping broke out from the **Slytherin** table.[\dod.24]*

Slytherin — прізвище одного із засновників школи Хогвартс - Slytherin, в оригіналі має широке семантичне значення: слово Slytherin може походити від слів «sly» - хитрий, підступний, і «there in» - в даному місці.

Ім'я *Slytherin* — самостійна частина мови - іменник, стоїть в однині чоловічого роду, в реченні виступає в ролі прикметника.

За класифікацією Л. М. Щетиніна можна віднести дане промовисте ім'я до описового імені. Воно дає пряму або опосередковану характеристику власника імені. Читач звертає увагу на те, що носій даного прізвища це слизька і підступна людина.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича ім'я відноситься до групи імен змішаного типу.

Згідно класифікації Д.А. Громової дане ім'я відноситься до групи власних імен, що мають в своїй основі походження або матеріал, з якого складається що завгодно. У цій групі виділяються кілька назв, найчастіше це - складові іменники, утворені на основі словотворення, або за допомогою прийому гри слів ('slither in'). Ім'я героя виконує називну (номінативну) функцію.

***Rowena Ravenclaw** wanted the cleverest students for her house, along with the other founders, **Rowena** helped give the Sorting Hat brains to allow it to sort the students itself after they were gone.[\dod.25]*

Rowena Ravenclaw — чаклунка, одна з засновників школи Хогвартс. Rowena це латинська форма старого німецького імені. Ravenclaw - це «ворон» + «кіготь». ворон - великий чорний птах. У багатьох епосах і казках ворон відомі символом мудрості [50]. Дана риса характеру властива не тільки власниці імені, але і всім представникам даного факультету і, можливо, кіготь в даному випадку символізує дотепність або міць.

Rowena Ravenclaw — самостійна частина мови - іменник, стоїть в однині жіночого роду, в реченні виступає в ролі підмета.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича ім'я відноситься до групи імен змішаного типу.

Промовисте ім'я за класифікацією Л. М. Щетиніна також відноситься до описового імені, основа якого дає опосередковану характеристику власника імені, натякаючи на розум та мудрість чаклунки.

Згідно класифікації Д.А. Громової дане ім'я відноситься до групи що мають в своїй основі походження - складові іменники, утворені на основі словотворення або за допомогою прийому гри слів. Ім'я героя в свою чергу виконує експресивну функцію.

*Hufflepuff House continues to be notable for those traits that **Helga Hufflepuff** herself prized: fairness, loyalty, and hard work.[dod.26]*

Helga Hufflepuff — чаклунка, яка є одним з чотирьох засновників Школи чарівництва та засновниця факультету Гафелпаф. Hufflepuff - це алюзія до вигуку «huffle, puffle» — означає «вигуки; пихтіння; сильний порив вітру» [51]. Смысловое ядро промовистого імені Hufflepuff розкривається скоріше не в «пихтінні від наполегливої фізичної або розумової роботи, а в значенні надуватися або роздуватися від агресії, а навпаки, утримуватися від

гніву й роздратування, проявляючи мудрість і терпіння, що характерно студентам всього факультета названому в честь чаклунки.

Helga Hufflepuff — самостійна частина мови - іменник, стоїть в однині жіночого роду, в реченні виступає в ролі додатку.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича ім'я відноситься до групи імен змішаного типу.

Промовисте ім'я за класифікацією Л. М. Щетиніна можна віднести до описового імені, основа якого дає опосередковану характеристику власника імені, також натякаючи на її відважність.

Згідно класифікації Д.А. Громової дане ім'я відноситься до групи що мають в своїй основі походження — складові іменники, утворені на основі словотворення або за допомогою прийому гри слів. Ім'я героя в свою чергу виконує експресивну функцію.

The smiling face of Albus Dumbledore swam into view above him. [дод.27]

Albus Percival Wulfric Brian Dumbledore — директор школи Хогварст. Промовисте ім'я складається з чотирьох компонентів, які означають чотири символи Британських островів . а саме країни, що складають Великобританію, в імені заявлено три: Англія, Шотландія і Північна Ірландія: Альбус може бути похідним чоловічим ім'ям від топоніма Alba, давньої назви Шотландії, або ж мати латинське коріння, так як слово *albus* означає “білий колір”. Ім'я *Percival* носив природжений герой і легендарний лицар круглого столу короля Артура. Чоловіче ім'я *Wulfric* згадується в англо саксонських хроніках і асоціюється з Англією, та означає “міць вовка” [52]. Ім'я *Brian* належало Верховному королю Ірландії Брайану Бору. Прізвище *Dumbledore* персонаж отримав від староанглійського слова XVIII століття *bumblebee* (джміль). Як повідомила сама письменниця, вона вибрала його, щоб передати

звуки, які нагадують тихе гудіння джмеля, так як Альбус Дамблдор любив наспівувати собі під ніс під час ходьби або обдумуючи що небудь [53].

Albus Dumbledore — самостійна частина мови — іменник, стоїть в однині чоловічого роду, в реченні виступає в ролі підмета.

За класифікацією Л. М. Щетиніна можна віднести дане промовисте ім'я до описового імені. Воно дає опосередковану характеристику власника імені, так як директор завжди славився своєю відвагою та силою.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича ім'я відноситься до групи антропонімів.

Дане ім'я згідно класифікації Д.А. Громової можна віднести до групи власних імен, де найчастіше це — складові іменники, утворені на основі словотворення. Ім'я героя виконує експресивну функцію і соціальну функцію, тобто ім'я показує, що це родове, сімейне ім'я.

*Harry wakes up in the company of **Rubeus Hagrid** and realizes that the preceding night was not a dream.*[дод.28]

Rubeus Hagrid — напіввелетень, лісничий. один з викладачів Хогвартсу. Варто зазначити, як повідомляла сама автор, даний персонаж спочатку замислювався письменницею як п'яниця. Тому прізвище Hagrid за словами автора є застарілим англійським діалектним словом, що має значення «погано проведена ніч», це передбачає вживання алкоголю і похмілля зранку [54]. У перекладі з латині «rubeus» означає «червоний». Швидше за все, автор мала на увазі відповідний колір обличчя персонажа.

Rubeus Hagrid — самостійна частина мови - іменник, стоїть в однині чоловічого роду, в реченні виступає в ролі додатку.

За класифікацією Л. М. Щетиніна можна віднести дане промовисте ім'я до описового імені. Воно дає опосередковану характеристику власника імені та його зовнішності.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича ім'я відноситься до групи антропонімів.

Дане ім'я згідно класифікації Д.А. Громової можна віднести до групи власних складових імен (з функцією промовистого імені) - основа слова - рід занять персонажу, яким автор хотіла його наділити. Ім'я героя виконує експресивну функцію

*They stepped off the stone staircase at the top, and **Pomona Sprout** rapped on the door.[dod.31]*

Pomona Sprout — Ім'я Pomona має латинське коріння. Цим ім'ям в давньоримській міфології називали богиню флори, покровительку всього, що дає пагони, росте, квітне і дає плоди [55]. Прізвище цієї жінки повністю відображає рід її діяльності, адже sprout [spraut] і перекладається як «втеча», «паросток»; «корінець»; «держак»; «відросток», а як відомо, Pomona Sprout — викладач травології в школі Хогварст.

Pomona Sprout — самостійна частина мови - іменник, стоїть в однині жіночого роду, в реченні виступає в ролі підмета.

За класифікацією Д.А. Громової це ім'я можна віднести до імені, яке в себе може включати термінологію з різноманітних сфер науки, медицини, і т. п.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича ім'я відноситься до групи імен змішаного типу.

За класифікацією Л. М. Щетиніна можна віднести дане промовисте ім'я до описового імені. Воно дає пряму характеристику власника імені. Ім'я героя виконує експресивну функцію.

"Harry, please relax, or Madam Pomfrey will have me thrown out." [дод.32]

Pompy Pomfrey — медсестра Хогварста. Ім'я та прізвище цієї жінки — дві лікувальні рослини помпу «мак», відома всім як квітка *lathean* — «дає забуття». Мак володіє снодійними і знеболюючими властивостями.

Madam Pomfrey — самостійна частина мови - іменник, стоїть в однині жіночого роду, в реченні виступає в ролі підмета.

За класифікацією Л. М. Щетиніна можна віднести дане промовисте ім'я до описового імені. Воно дає опосередковану характеристику власника імені.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича ім'я відноситься до групи імен змішаного типу.

За класифікацією Д.А. Громової це ім'я можна віднести до групи промовистих імен, побудованих на художньому прийомі - антономасія, людині, яку назвали таким чином можуть прописувати якості і властивості номінального об'єкта. Ім'я героя виконує експресивну функцію.

Madame Olympe Maxime exits the Beauxbatons Carriage first, dressed head to foot in black satin. [дод.38]

Olympe Maxime — директор Французької школи магії. Дане ім'я дає пряму характеристику зовнішності героїні, вона відрізняється значним зростом, з чого можна зробити висновок, що вона нащадок велетнів. Прикметник «*maximus*, а, ум» - найбільший, а ім'я Олімпія - це похідне від назви гори Олімп.

Olympe Maxime — самостійна частина мови - іменник, стоїть в однині жіночого роду, в реченні виступає в ролі підмета.

За класифікацією лінгвіста Л. М. Щетиніна можна віднести дане промовисте ім'я до описового імені. Ім'я безпосередньо характеризує персонажа, не його риси характеру як в деяких прикладах раніше, а його зовнішність.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича ім'я відноситься до групи імен антропонімів.

Згідно класифікації Д.А. Громової дане ім'я відноситься до групи власних імен, що мають в своїй основі походження. Дане ім'я утворене на основі словотворення, а саме за допомогою прийому гри слів, яке в свою чергу дає характеристику героя. Ім'я героя виконує називну експресивну функцію.

*He'd almost be glad of a sight of his archenemy, **Draco Malfoy**. [дод.39]*

Draco Malfoy — ім'я походить від латинського іменника *draco*, *onis m* - "дракон, змія", які в давні часи в свою чергу вважалися символом зла. Існував грецький тиран на ім'я *Draco*, відомий своєю жорстокістю. Він написав низку законів з суворими покараннями, наприклад, покаранням за крадіжку хліба. У прізвища присутій корінь *mal-*, який походить від латинського прикметника *malus*, *a, um* - поганий.

Draco Malfoy — самостійна частина мови - іменник, стоїть в однині чоловічого роду, в реченні виступає в ролі додатка.

За класифікацією Л. М. Щетиніна можна віднести дане промовисте ім'я також до описового імені. Хоч і посередньо, але і ім'я, і прізвище є промовистими, повністю розкриваючи характер і поведінку персонажа.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича ім'я відноситься до групи імен антропонімів.

Згідно класифікації Д.А. Громової дане ім'я відноситься до групи власних імен, що мають в своїй основі походження. Дане ім'я утворене на основі словотворення, або за допомогою прийому гри слів. Ім'я героя виконує емоційну і соціальну функцію, тобто ім'я показує, що це родове, сімейне ім'я.

*The night is dark and stormy, as **Septima Vector** hurriedly makes her way down the corridor.[dod.41]*

Septima Vector — професор школи Хогвартс, викладач нумерології. Ім'я походить від “vector” — математичний вектор, а також в перекладі з англійської «направляти, наводити»; Цілком відповідне ім'я для викладача.

Septima Vector — самостійна частина мови - іменник, стоїть в однині жіночого роду, в реченні виступає в ролі підмета.

Промовисте ім'я за класифікацією Л. М. Щетиніна можна віднести до описового імені, основа якого дає пряму або опосередковану характеристику власника імені, вказує на діяльність героя роману.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича ім'я відноситься до групи імен змішаного типу.

Згідно класифікації Д.А. Громової дане ім'я відноситься до групи власних складових імен, з функцією промовистого імені. Основа прізвища згідно класифікації Д.А. Громової також дає характеристику професії героя, роду занять. Ім'я героя в свою чергу виконує експресивну функцію.

***Luna Lovegood** tells Harry that, although the others cannot, she is also able to see the skeletal horses that pull the Hogwarts carriages, and has been able to since her first day at Hogwarts.[dod.44]*

Lovegood Luna — чаклунка, студентка школи Хогвартс. Прізвище "Lovegood" складається з двох слів: "love" - "любов" і "good" - "хороший, добрий". Ім'я "Luna" співзвучно зі словами "loony" - "божевільний" і "lunacy" - "божевілля". Учні Хогвартса вважають Луна трохи божевільною - через дивний характер, поведінку, зовнішність і переконання.

Luna Lovegood — самостійна частина мови - іменник, стоїть в однині жіночого роду, в реченні виступає в ролі підмета.

Промовисте ім'я за класифікацією Л. М. Щетиніна можна віднести до описового імені, основа імені своєю звуковою та зоровою формою характеризує персонажа, що дає читачеві одразу приблизне розуміння про риси характеру даного героя.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича ім'я відноситься до групи імен антропонімів.

Згідно класифікації Д.А. Громової дане ім'я відноситься до групи власних промовистих імен, що має в своїй основі походження. У цій групі виділяються кілька назв, в даному випадку ім'я створене за допомогою прийому гри слів. Ім'я героя виконує експресивну функцію.

*Professor **Filius Flitwick** enters the Three Broomsticks with Professor McGonagall, Hagrid and Cornelius Fudge.[дод.46]*

Filius Flitwick — Filius означає «син» і може бути посиланням до терміну «філософська дитина», в алхімії з якою була пов'язана діяльність професора, термін тісно пов'язаний з філософським каменем. Flitwick походить від дієслів flit (пурхати), wick зі староанглійської мови (стриж, стрімкий, запальний), на староанглійській «wick» означає «чарівник, маг».

Filius Flitwick — самостійна частина мови - іменник, стоїть в однині чоловічого роду, в реченні виступає в ролі підмета.

Промовисте ім'я за класифікацією Л. М. Щетиніна можна віднести як до описового імені, основа імені хоча б опосередковано, але характеризує персонажа, натякає на вид діяльності персонажа.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича ім'я відноситься до групи імен антропонімів.

Згідно класифікації Д.А. Громової дане ім'я відноситься до групи власних промовистих імен де найчастіше це - складові іменники, утворені на основі словотворення, або за допомогою прийому гри слів. Ім'я героя виконує експресивну функцію.

Hedwig arrives in Harry's bedroom with Errol and an owl from Hogwarts bearing Harry's gifts and letters.[dod.47]

Hedwig — сова Гаррі Поттера. У перекладі з середньовічного німецького *hedwig* означає «притулок в боротьбі». Сова - друг Гаррі, мовчазна, але розуміє все, що відбувається навколо. Також ім'я сови утворено від *head* [hed] - голова; і *wig* [wig] перука. За своїм зовнішнім виглядом сова дійсно схожа на перуку - білого кольору, адже, як відомо, в Британії лорд-канцлери носять саме білі перуки, пухнаста, «шапка». Але в одному зі своїх інтерв'ю Дж. Роулінг зізналася, що сова отримала ім'я на честь однієї середньовічної святої. Таких святих виявилось двоє, першої і більш відомої була польська аристократка, засновниця династії Ягеллонів по імені Ядвіга, що означає багата войовниця (1174-1243). Вона була покровителькою матерів, які втратили дітей, наречених, розлучених жінок і вдів. Другою святою була жінка на ім'я Ядвіга (*Hedwig*), яка жила в Німеччині в XII-XIII ст. і була

покровительською сиріт. Вона заснувала жіночий монастир, черниці якого працювали в сирітських притулках [56].

Hedwig — самостійна частина мови - іменник, стоїть в однині середнього роду, в реченні виступає в ролі підмета.

Промовисте ім'я за класифікацією Л. М. Щетиніна можна віднести як до описового імені, основа імені хоча звуковою та зоровою формою характеризує даного персонажа роману.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича ім'я відноситься до групи імен антропонімів.

Згідно класифікації Д.А. Громової дане ім'я відноситься до групи власних промовистих імен де найчастіше це - складові іменники, утворені на основі словотворення, або за допомогою прийому гри слів. Ім'я персонажа виконує ідентифікуючу функцію.

Professor Umbridge explains that the Ministry does not want underage wizards practicing spells that are dangerous and unnecessary.[dod.49]

Dolores Umbridge — амбітна, хитра і підступна жінка. Її ім'ям є слово *dolores*, яке має латинське коріння і означає «біль, горе». Вона любить завдавати болю і страждання студентам і викладачам школи. Прізвище персонажа утворене, швидше за все, від англійського іменника *umbrage* - «образа», яке співзвучне з латинським словом *umbra* і іспанським *umbria*, передають значення тінь. Долорес ображена на свою матір, яка зіпсувала їй родовід, не будучи чарівницею.

Dolores Umbridge — самостійна частина мови - іменник, стоїть в однині жіночого роду, в реченні виступає в ролі підмета.

Промовисте ім'я за класифікацією Л. М. Щетиніна можна віднести як і до описового імені, основи якого дає пряму або опосередковану

характеристику власника імені, уточнюються і поглиблюються риси характеру персонажу.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича ім'я відноситься до групи імен антропонімів.

Згідно класифікації Д.А. Громової дане ім'я відноситься до групи власних промовистих імен, побудованих на художньому прийомі - антономасія. Ім'я героя виконує емоційну функцію.

Vernon Dursley waved her down "It's all a lot of claptrap," said Uncle Vernon, glaring at Harry.[dod.50]

Vernon Dursley — дядько Гаррі Поттера. Ім'я Vernon має протокельтське коріння: *wernā* (вільха), а при додаванні суфікса *-onis* перекладається як вільхова роща. Вважається, що вільха зміцнює родинні зв'язки [57]. У прізвищі є латинський корінь *durus* — (суворість, стійкість, впертість, непоступливість). Таким чином, ім'я Vernon символізує міцну сім'ю, а прізвище Dursley реалізує функцію, що ідентифікує характер і поведінку персонажа

Vernon Dursley — самостійна частина мови - іменник, стоїть в однині чоловічого роду, в реченні виступає в ролі підмета.

Промовисте ім'я за класифікацією Л. М. Щетиніна можна віднести як і до описового імені, основи якого дає пряму або опосередковану характеристику власника імені, уточнюються і поглиблюються риси характеру персонажу.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича ім'я відноситься до групи імен антропонімів.

Згідно класифікації Д.А. Громової дане ім'я можна віднести до групи власних промовистих імен де найчастіше це - складові іменники, утворені на

основі словотворення, або за допомогою прийому гри слів. Ім'я героя виконує ідентифікуючу і соціальну функцію, ім'я показує, що це родове, сімейне ім'я.

Dobby explains that a house-elf can only be set free by the family he works for, and again he marvels at Harry's kindness and modesty.[dod.51]

Dobby — волелюбний і хоробрий ельф, який працює на сім'ю Малфойів. Ім'я ельфа утворено від слова *dobbin*, яке перекладається як робоча конячка. В словнику Ф.А. Брокгауза і І.А. Ефрона слово Дobbі означає переборний механізм, або каретку, в ткацькій справі [58]. Незважаючи на різницю значень в перекладах, дане ім'я є промовистим, так як ельфам доводиться багато працювати.

Dobby — самостійна частина мови - іменник, стоїть в однині чоловічого роду, в реченні виступає в ролі підмета.

Промовисте ім'я за класифікацією Л. М. Щетиніна можна віднести як і до описового імені, основи якого дає опосередковану характеристику власника імені, поглиблюються риси характеру персонажу.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича ім'я відноситься до групи імен антропонімів.

Згідно класифікації Д.А. Громової дане ім'я можна віднести до групи власних промовистих імен де найчастіше це - складові іменники, утворені на основі прийому гри слів. Ім'я героя виконує експресивну функцію.

*Of course, Tom Riddle kills **Moaning Myrtle** with the basilisk, a creature with an insatiable lust to kill, using the resulting tear to make the Diarycrux.[dod.52]*

Moaning Myrtle — ім'я загиблої дівчинки, яка стала примарою і мешкає на території Хогвартса. *Myrtle* означає «вічнозелена рослина мирт», яка

символізує мир, спокій, похмуру і посмертне життя, що є точною характеристикою поведінки даного персонажа [59].

Moaning Myrtle — самостійна частина мови - іменник, стоїть в однині жіночого роду, в реченні виступає в ролі підмета.

Промовисте ім'я за класифікацією Л. М. Щетиніна можна віднести як і до описового імені, основа якого дає пряму характеристику власника імені, поглиблюються риси характеру, поведінки персонажа.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича ім'я відноситься до групи імен змішаного типу.

Згідно класифікації Д.А. Громової дане ім'я можна віднести до групи власних промовистих імен побудованих на художньому прийомі - антономасія. Ім'я героя виконує експресивну функцію.

Bellatrix Lestrange is witch and a Death Eater, she is tall, dark woman with heavy-lidded eyes, she is the wife of Rodolphus Lestrange, and the sister of Narcissa Malfoy and Andromeda Tonks.[dod.53]

Bellatrix Lestrange — (Bellatrix з латинської перекладається як «войовниця» і як «втілення краси», тоді як Lestrange — це посилання до французького слова l'étrange, «дивна». Роулінг таким чином створює образ гарної, але небезпечної і психічно нестабільної героїні.

Bellatrix Lestrange — самостійна частина мови — іменник, стоїть в однині жіночого роду, в реченні виступає в ролі підмета.

Промовисте ім'я за класифікацією Л. М. Щетиніна можна віднести як і до описового імені, основа якого дає непрямую характеристику героїні, поглиблюються риси характеру, поведінки персонажа.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича дане промовисте ім'я відноситься до групи антропонімів.

Згідно класифікації Д.А. Громової дане ім'я можна віднести до групи власних промовистих імен побудованих на художньому прийомі - антономасія. Ім'я героя виконує експресивну функцію.

*The real **Alastor Moody** sits at the staff table during the Leaving Feast.[dod.54]*

Alastor Mad Eye Moody — "mad eye" дослівно перекладається як "шалене око". "Moody" (анг.) - "похмурий". В результаті численних сутичок зі злочинцями втратив ногу і око, а його обличчя спотворене шрамами. Замість втраченої ноги Муді носить дерев'яний протез, замість втраченого ока - магичне око, таким чином промовисте ім'я повністю відображає зовнішність персонажу.

Alastor Mad Eye Moody — самостійна частина мови - іменник, стоїть в однині чоловічого роду, в реченні виступає в ролі підмета.

Промовисте ім'я за класифікацією Л. М. Щетиніна можна віднести як і до описового імені, основа якого дає пряму, повну характеристику героя.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича дане промовисте ім'я відноситься до групи іменувань типу прізвиська.

Згідно класифікації Д.А. Громової дане ім'я можна віднести до групи власних імен, складових іменників, утворених на основі словотворення, або за допомогою прийому гри слів. Ім'я героя виконує експресивну функцію.

***Sirius Black** enters the drawing room at number twelve, Grimmauld Place, holding a bloodstained bag of what appears to be dead rats.[dod.82]*

Sirius Black — дядько Гаррі, який може перетворюватись в пса. "Black" по-англійськи "чорний". А ім'я Сіріус прийшло з латинської мови (Sirius, і m) - означає «зірка в сузір'ї Великого Пса, найяскравіша на небі », походить від

грец. "Seirios" - "палаючий". Разом виходить - Чорний Великий Пес, що відмінно описує його персонажа.

Sirius Black — самостійна частина мови - іменник, стоїть в однині чоловічого роду, в реченні виступає в ролі підмета.

Промовисте ім'я за класифікацією Л. М. Щетиніна можна віднести як і до описового імені, основа якого дає пряму, повну характеристику героя та його зовнішності.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича дане промовисте ім'я відноситься до групи імен змішаного типу.

Згідно класифікації Д.А. Громової дане ім'я можна віднести до групи власних складових імен (з функцією промовистого імені) - основа слова - який-небудь рід занять, або якесь природне явище. Ім'я героя виконує експресивну і соціальну функцію, ім'я показує, що це родове, сімейне ім'я в романі.

2.2. Особливості вживання промовистих імен асоціативного типу.

*"Second -- to Miss **Hermione Granger**... for the use of cool logic in the face of fire, I award Gryffindor house fifty points."*[*дод.29*]

Hermione Granger — ім'я походить від давньогрецького імені Гермес, який в давньогрецькій міфології був відомий як бог розуму, спритності і красномовства. Саме цими якостями володіє і сама героїня роману. Гермес також відомий як покровитель магії, а Герміона вважається однією з кращих учениць у школі чаклунства. Прізвище Granger належить до типу професійних прізвищ, значення визначається як «фермер», «керуючий фермою», тобто людина працьовита [60]. За своїм походженням Герміона є

«маглом» або, як їх ще називають, «простаком» тобто людиною, батьки якого є звичайними людьми, а не чарівниками.

Hermione Granger — самостійна частина мови - іменник, стоїть в однині жіночого роду, в реченні виступає в ролі підмета.

За класифікацією Л. М. Щетиніна дане промовисте ім'я можна віднести до асоціативного імені, яке своєю звуковою формою викликає у читача асоціації, уточнюється і поглиблюється характеристика персонажу.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича ім'я відноситься до групи імен змішаного типу.

Дане ім'я згідно класифікації Д.А. Громової можна віднести до групи власних імен, що мають в своїй основі походження. Ім'я героя виконує експресивну функцію.

Argus Filch, the caretaker, was loathed by every student in the school.[dod.33]

Argus Filch — доглядач порядку в школі, з грецької міфології “велетень”, якого богиня Гера найняла стерегти кохану Зевса Іо. Він мав безліч очей, тому міг спостерігати за всім, що відбувається навколо [60]. У переносному значенні аргус - пильний страж, відмінно орієнтується в замку, знає всі його таємниці. Крім того, *filch* - по-англійськи «вкрасти», «стягнути», що надає цьому персонажу додаткові характеристики, що підкреслюють інші сторони його характеру.

Argus Filch — самостійна частина мови - іменник, стоїть в однині чоловічого роду, в реченні виступає в ролі підмета.

За класифікацією Л. М. Щетиніна можна віднести дане промовисте ім'я до асоціативного імені. Воно звуковою формою викликає у читача різні асоціації, уточнюються і поглиблюється характеристика персонажу.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича ім'я відноситься до групи імен антропонімів.

Згідно класифікації Д.А. Громової це ім'я можна віднести до групи промовистих складових імен, де основа слова - професія, який-небудь рід занять, або якоесь природне явище. Ім'я героя виконує емоційну функцію.

*Harry had seen Professor **McGonagall** angry on several occasions, but either he had forgotten just how thin her face could go, or he had never seen her this angry before.[dod.34]*

Minerva McGonagall — викладач трансфігурації і декан факультету Грифіндор в школі Хогварст. Міневра - ім'я римської богині мудрості, покровительки воїнів. Професор протягом усіх семи книг циклу демонструє свою мудрість, ясність розуму. Прізвище McGonagall - утворено від імені Congal, складеного з старокельтських слів "high" і "valor" - «вищий» і «доблесть».

Minerva McGonagall — самостійна частина мови - іменник, стоїть в однині жіночого роду, в реченні виступає в ролі підмета.

За класифікацією Л. М. Щетиніна можна віднести дане промовисте ім'я до асоціативного імені. Воно звуковою формою викликає у читача різні асоціації, уточнюються і поглиблюється характеристика персонажу.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича ім'я відноситься до групи імен антропонімів.

Згідно класифікації Д.А. Громової дане ім'я відноситься до групи власних імен, де найчастіше це — складові іменники, утворені на основі словотворення, або за допомогою прийому гри слів. Ім'я героя виконує емоційну функцію.

Severus Snape was a thin man with sallow skin, a hooked nose, and greasy, shoulder-length black hair.[dod.35]

Severus Snape — викладач зілеваріння в школі Хогварст. ім'я «Severus» з латині можна перевести як «суворий, серйозний», а його прізвище «Snape» близьке за написанням до слова «snake» - «змія» або ж до дієслова «to snap», одним зі значень якого є «говорити уривчасто, роздратовано; накидатися».

Severus Snape — самостійна частина мови - іменник, стоїть в однині чоловічого роду, в реченні виступає в ролі підмета.

Згідно класифікації Л. М. Щетиніна можна віднести дане промовисте ім'я до асоціативного імені. Своєю звуковою формою викликає у читача різні асоціації, уточнюється і поглиблюється характеристика персонажу.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича ім'я відноситься до групи імен змішаного типу.

Згідно класифікації Д.А. Громової дане ім'я можна віднести до групи власних імен, де найчастіше це — складові іменники, утворені за допомогою прийому гри слів. Ім'я героя виконує емоційну функцію.

He accuses Remus Lupin of stepping into Sirius's shoes, feeling like a daredevil, being a coward.[dod.37]

Remus Lupin - викладач в школі Хогвартс, вовкулака. Латинське ім'я Ремус пов'язано з іншим ім'ям - Ромул. Це два брата-близнюка, що стали засновником Риму, були вигодувані вовчицею. До речі, в останній книзі Ремус Люпін бере собі псевдонім «Ромул» [61]. Прізвище Люпін теж з латині, означає «вовчий».

Remus Lupin — самостійна частина мови - іменник, стоїть в однині чоловічого роду, в реченні виступає в ролі додатка.

Джоан Роулінг зробила все, щоб натякнути на сутність професора ще до того, як читач дізнався правду і тому згідно класифікації Л. М. Щетиніна можна віднести дане промовисте ім'я до асоціативного імені, ім'я відсилає нас до давньоримської легенди про братів засновників Риму таким чином дає свою характеристику персонажа.

Згідно класифікації Д.А. Громової дане ім'я можна віднести до групи власних імен з функцією промовистого імені - основа слова - діяльність персонажа криється в його імені. Ім'я героя також виконує ідентифікуючу функцію.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича ім'я відноситься до групи імен змішаного типу.

*That's Dad's boss...**Cornelius Fudge**, he is the Minister of Magic.[dod.40]*

Cornelius Fudge — ім'я персонажа "Корнеліус" вказує на соціальне положення героя роману, промовисте ім'я пов'язане з Корнеліями - давньоримським родом, з якого вийшло багато полководців і державних діячів [62].

Cornelius Fudge — самостійна частина мови - іменник, стоїть в однині чоловічого роду, в реченні виступає в ролі підмета.

За класифікацією Л. М. Щетиніна можна віднести дане промовисте ім'я до асоціативного імені. Своєю формою викликає в свою чергу різні асоціації, більш того, уточнюється і поглиблюється характеристика даного персонажу, що є важливим, бо даний герой в романі Міністр Магії.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича ім'я відноситься до групи імен антропонімів.

Згідно класифікації Д.А. Громової дане ім'я відноситься до групи власних імен, що мають в своїй основі походження. Дане ім'я утворене на

основі словотворення, яке в свою чергу дає характеристику героя. Ім'я героя виконує ідентифікуючу функцію.

*There was silence as he finished telling the story, but it was not the usual, sleepy silence that filled Professor **Binns's Cuthbert** classes.[dod.42]*

*Professor **Cuthbert Binns*** — "Bin" являє собою великий контейнер для зберігання; кошик для сміття. Професора можна описати як розумну людину, "сховище інформації", яке студентам не потрібне, багато студентів вважають уроки професора безглуздими.

Binns Bin — самостійна частина мови - іменник, стоїть в однині чоловічого роду, в реченні виступає в ролі додатку.

Промовисте ім'я за класифікацією Л. М. Щетиніна можна віднести до асоціативного імені, яке своєю зоровою і звуковою формою викликає у читача різні асоціації, в даному випадку уточнюється і поглиблюється характеристика персонажу. А також дане ім'я можна віднести до пародійного, саркастичного імені, яке має яскраво-виражене емоційно-експресивне забарвлення.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича ім'я відноситься до групи імен змішаного типу.

Згідно класифікації Д.А. Громової дане ім'я відноситься до групи власних промовистих імен, побудованих на художньому прийомі - антономасія. Ім'я героя в свою чергу виконує експресивну функцію.

***Pansy Parkinson** joins the other Slytherin fourth-year students outside Snape's dungeon as they wait for their Double Potions lesson.[dod.55]*

Pansy Parkinson — студентка факультету Слизерин. Ім'я Pansy «квіткове», так як це іменник має на увазі квітка - братки. Братки в Англії і Франції вважаються символом вірності і постійності. Слово має французьке походження — дієслово *penser* перекладається як «думати, міркувати, обмірковувати» [63]. З раннього дитинства в дівчинці відчувалися розум і розважливість. Її хитрість і маніпуляції. Ім'я дівчинки повністю показує риси її характеру.

Pansy Parkinson — самостійна частина мови - іменник, стоїть в однині жіночого роду, в реченні виступає в ролі підмета.

Промовисте ім'я за класифікацією Л. М. Щетиніна можна віднести як і до асоціативного імені, викликає різні асоціації, уточнюються і поглиблюються характеристики персонажу.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича дане промовисте ім'я відноситься до групи імен змішаного типу.

Згідно класифікації Д.А. Громової дане ім'я можна віднести до групи власних імен, які можна визначити в особливу групу, імовірну основу яких є різна термінологія з різноманітних сфер науки, медицини, і т. п. Ім'я героя виконує експресивну функцію.

2.3. Особливості вживання промовистих імен пародійного/саркастичного типу

*After an hour or so, Hagrid and **Slughorn** began making extravagant toasts: to Hogwarts, to Dumbledore.[дод.30]*

Horace Slughorn («slug» — слимак, «horn» — ріг), власник імені був викладачем зілляваріння. Slug це дійсно слизняк (а на жаргоні - ледар,

дармоїд; так що sluggish — пасивний, млявий). Але slughorn — це фанфара, ріг: алюзія на марнославство і фанфаронство персонажа.

Прізвище *Slughorn* — самостійна частина мови - іменник, стоїть в однині чоловічого роду, в реченні виступає в ролі підмета.

За класифікацією Л. М. Щетиніна можна віднести дане промовисте ім'я до пародійного, саркастичного імені, яке має яскраво-виражену емоціонально експресивне забарвлення негативного характеру.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича ім'я відноситься до групи імен змішаного типу.

Згідно класифікації Д.А. Громової дане ім'я відноситься до групи власних імен, де найчастіше це — складові іменники, утворені на основі словотворення, або за допомогою прийому гри слів («slug» - слимак, «horn» - ріг). Ім'я героя виконує емоційну функцію.

Gilderoy Lockhart came slowly into view, seated at a table surrounded by large pictures of his own face, all winking and flashing dazzlingly white teeth at the crowd.[dod.36]

Gilderoy Lokhart — учитель захисту від темних мистецтв в школі Хогварст, відомий всім, як могутній чарівник, який учинив, як спочатку вважалося, безліч подвигів, а насправді був боягузом. Ім'я Gilderoy утворено від слова to gild — «золотити», «прикрашати» та слова gau - слабкий промінь світла. Це може бути пов'язано з бездоганною зовнішністю професора та його здатністю прикрашати все, що його стосується.

Gilderoy Lokhart — самостійна частина мови - іменник, стоїть в однині чоловічого роду, в реченні виступає в ролі підмета.

Згідно класифікації Л. М. Щетиніна можна віднести дане промовисте ім'я до двох категорій, а саме до описового імені, яке своєю звуковою та

зоровою формою викликає у читача асоціації його зовнішності, поглиблюється характеристика персонажу. А також дане ім'я можна віднести до пародійного, саркастичного імені, яке має яскраво-виражене емоційно-експресивне забарвлення, бо насправді ж професор був навпаки боягузом і протилежністю образу свого імені.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича ім'я відноситься до групи імен антропонімів.

Згідно класифікації Д.А. Громової дане ім'я можна віднести до групи власних імен, де найчастіше це - складові іменники, утворені за допомогою прийому гри слів. Ім'я героя також виконує експресивну функцію.

"Nearly Headless Nick? How can you be nearly headless? Sir Nicholas looked extremely miffed, as if their little chat wasn't going at all the way he wanted."[dod.45]

Nearly Headless Nick (Майже безголовий Нік) — привид факультета Грифіндор. Голова у цього привида була відрізана не в повному обсязі. Тому він не був зовсім безголовим, а тільки майже, що і захотіла передати автор. З англійської *nearly* ['niəli] (almost; not quite; not completely) - майже; *headless* ['hedləs] — безголовий; *to nick* [nik] — різати, поріз в даному випадку, був на шиї у цього привида.

Nearly Headless Nick — самостійна частина мови — іменник, стоїть в однині чоловічого роду, в реченні виступає в ролі підмета.

Промовисте ім'я за класифікацією Л. М. Щетиніна можна віднести як до описового імені, основа імені також своєю звуковою та зоровою формою характеризує персонажа, що дає читачеві одразу уявлення про зовнішність даного героя. Також можна віднести до групи промовистих саркастичних, пародійних імен, ім'я має яскраво-виражене емоційно експресивне забарвлення.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича ім'я відноситься до групи імен типу прізвище.

Згідно класифікації Д.А. Громової дане ім'я відноситься до групи власних промовистих імен, побудованих на художньому прийомі - антономасія. Ім'я героя виконує експресивну функцію, за допомогою прізвища автор підсилює те враження, яке цей персонаж міг справити на читача.

*The Quidditch Final **Oliver Wood** spends the whole of breakfast urging the Gryffindor team to eat, but eats nothing himself.[dod.43]*

Oliver Wood — студент школи Хогвартс. У першій книжці його прізвище вводиться як гра слів, з англійської «wood» - дерев'яний. Виходячи з контексту та поведінки студента можна дійти висновку, що ім'я персонажу надано згідно його рисам характеру, в романі герой своєю поведінкою та словами не раз доводив, що йому дійсно байдуже майже все, крім гри квидич.

Oliver Wood — самостійна частина мови - іменник, стоїть в однині чоловічого роду, в реченні виступає в ролі підмета.

Промовисте ім'я за класифікацією Л. М. Щетиніна можна віднести до асоціативного імені, яке своєю зоровою і звуковою формою викликає у читача різні асоціації, в даному випадку уточнюється і поглиблюється характеристика персонажу. Більш того, дане ім'я можна віднести і до саркастичного імені, яке має яскраво-виражене емоційно-експресивне забарвлення, що в свою чергу також характеризує персонажа.

За класифікацією Д.І. Єрмоловича ім'я відноситься до групи імен змішаного типу.

Згідно класифікації Д.А. Громової дане ім'я відноситься до групи власних промовистих імен, побудованих на художньому прийомі - антономасія. Ім'я героя виконує експресивну функцію.

*This was too much, aunt **Petunia** burst into tears and hugged her son.[dod.48]*

Petunia Dursley — тітка Гаррі Поттера. Petunia - це квітка, відома своїм неприємним запахом. Автор дала таке ім'я даній героїні тому, що та сама була неприємною людиною. Так само петунія має довге стебло і на кінці квітка у вигляді перевернутої парасольки. Опис цієї квітки сходиться із зовнішнім виглядом тітки Поттера.

Petunia Dursley — самостійна частина мови - іменник, стоїть в однині жіночого роду, в реченні виступає в ролі підмета.

Промовисте ім'я за класифікацією Л. М. Щетиніна можна віднести як і до асоціативного імені, яке своєю зоровою і звуковою формою викликає у читача різні асоціації, уточнюються і поглиблюються риси зовнішності персонажу. Також ім'я можна віднести до саркастичного імені.

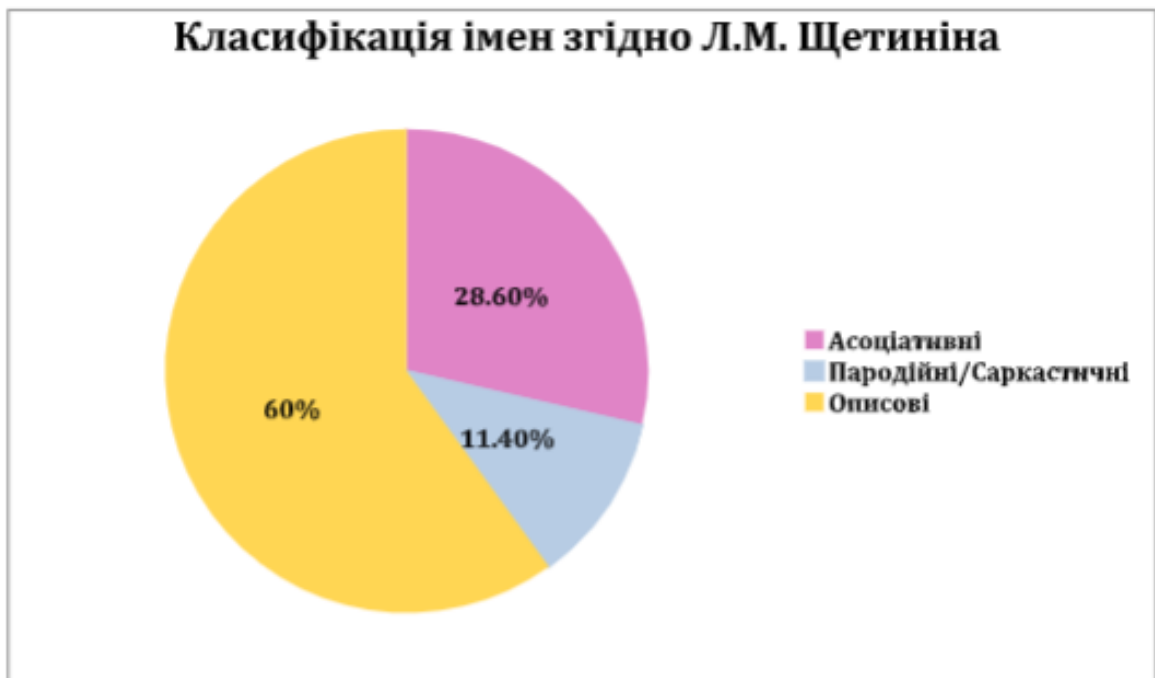
За класифікацією Д.І. Єрмоловича ім'я відноситься до групи імен змішаного типу.

Згідно класифікації Д.А. Громової дане ім'я відноситься до групи власних промовистих імен, побудованих на художньому прийомі - антономасія. Ім'я героя виконує експресивну і соціальну функцію, тобто ім'я показує, що це родове, сімейне ім'я.

ПРИЙОМ ПРОМОВИСТОГО ІМЕНІ В ЦИКЛІ РОМАНІВ ДЖОАН РОУЛІНГ “ГАРРІ ПОТТЕР”. ЇХ ПЕРЕКЛАД УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

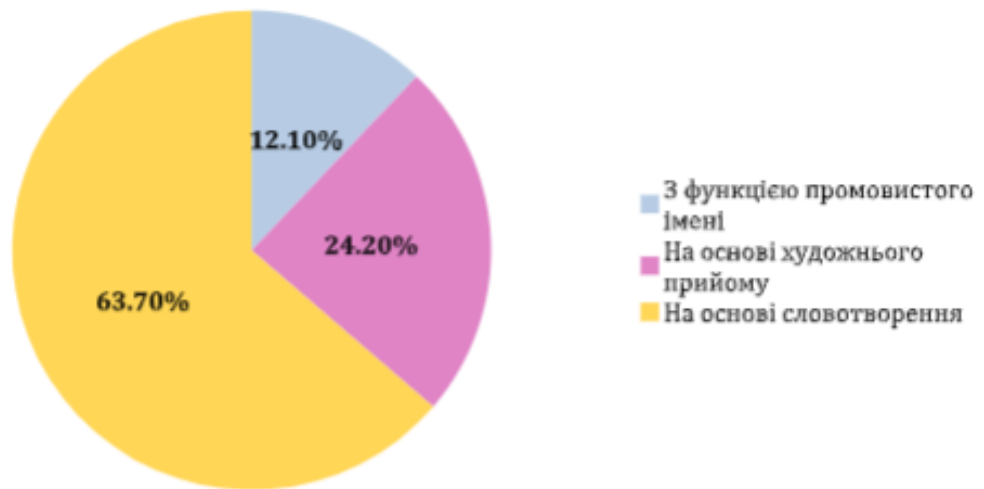
Відсоткове співвідношення наведених прикладів промовистих імен

Промовисті імена можна класифікувати за різними групами. Проаналізувавши можемо зазначити, що спираючись на класифікацію Л.М. Щетиніна, найбільше промовистих імен описових (60%), асоціативних (28,6%) та найменше пародійних/саркастичних промовистих імен (11,4%).

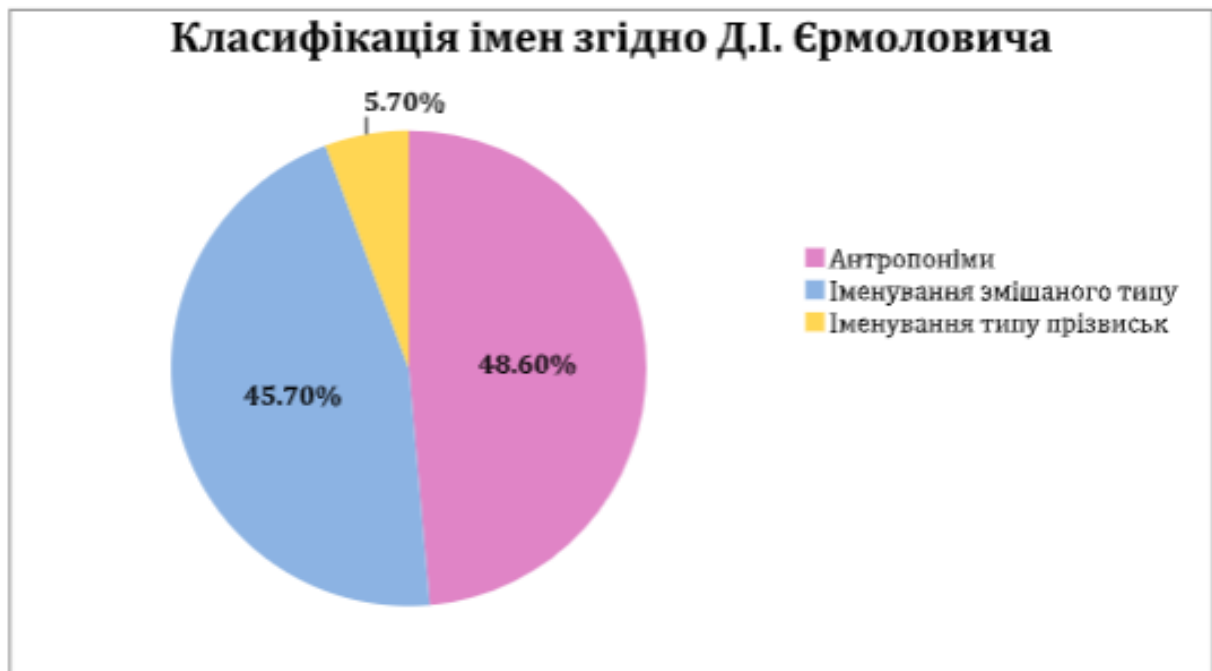

Також, промовисті імена в циклі романів Гаррі Поттер були класифіковані за класифікацією Д.А. Громової. Проаналізувавши можна дійти висновку, що найбільше промовистих імен створених за принципом словотворення/гри слів (63,7%), імен побудованих на основі художнього прийомі (24,2%) та імен з функцією промовистого імені (12,1).

Класифікація імен згідно Д.А. Громової

Згідно класифікації Д.І. Єрмоловича, можна побачити, що найбільше промовистих імен групи антропонімів (48,6%), досить багато іменувань змішаного типу (45,7%), а іменувань типу прізвицьк (5,7%).

У романах Дж. Роулінг про Гаррі Поттера власні промовисті імена грають значну роль - вони надають роману певну оригінальність, своєрідність, унікальність, дозволяють краще зрозуміти задум автора та передати його читачам. Автор використовувала імена героїв, в основному характеризуючи їх професії, заняття, соціальні положення і характери. У романі вони грають роль допоміжного стилістичного прийому, який застосовується для посилення характеру, інтриги, колізії, комізму ситуації або пов'язані з особистими якостями, соціальним становищем тих, кого вони позначають.

Всі групи власних імен з романів Дж. Роулінг про Гаррі Поттера виконують різні функції: номінативна, що ідентифікує, диференційна функція реалізується за рахунок усіх груп власних назв, також соціальна функція, емоційна та експресивна функція. Класифікувати промовисті імена можна різними способами та за різними ознаками. В даному випадку імена класифіковані спираючись на класифікацію Д.І. Єрмоловича, який об'єднує всі словесні знаки, враховуючи і промовисті імена та прізвища, які додають

людині індивідуальності, Л. М. Щетиніна, який запропонував таку класифікацію імен літературних героїв з урахуванням їх стилістичної ролі в художньому творі та Д.А. Громової.

Проаналізувавши імена у даному розділі кваліфікаційної роботи можна дійти висновку, що імена у романі Джоан Роулінг описові, основи яких дають пряму або опосередковану характеристику власника імені, асоціативні або нейтральні, імена побудовані на художніх прийомах, саркастичні та пародійні.

РОЗДІЛ 3

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ПРОМОВИСТИХ ІМЕН У ЦИКЛІ РОМАНІВ ДЖОАН РОУЛІНГ «ГАРРІ ПОТТЕР»

3.1. Особливості перекладу промовистих імен шляхом трансформації калька

*Hermione will lurk by the staff room and follow Snape if he goes anywhere suspicious, while he and Ron go wait by the room where **Fluffy** is.[дод.56]*

*Герміона сховається біля кімнати для персоналу і прослідкує за Снейпом, якщо він кудись піде підозріло, тоді як вони з Ронам підуть чекати біля кімнати, де знаходиться **Пухнастик**.*

Fluffy — Триголова собака схожа на цербера була названа Хагрідом «Fluffy». Ім'я персонажа — метафора, придумана для створення іронії, адже якщо ми чуємо «Пухнастик» одразу спадає на думку маленьке і пухнасте створіння. У романі ж зовнішність цієї тварини далека від уявлень про щось м'яке і пухнасте. Щоб зберегти ту іронію та забарвленість, які були вкладені автором в ім'я, був обраний спосіб перекладу - калька.

Також можна було б використати інший спосіб перекладу. Наприклад, транскрипція — “Флафі”. Але переклад з використанням транскрипції не передає всю емоційну інформацію, яку містить промовисте ім'я. В такому випадку цей переклад тягне за собою неминучі функціональні втрати — промовисте ім'я не виконує своєї основної експресивно-оцінної функції. Адже однією з головних цілей промовистого імені у художній літературі є передача емоційності та образності персонажу.

*However, one founder – Salazar Slytherin – believed that only those from all-magic families should receive their education at Hogwarts, but **Rowena Ravenclaw**, along with the other two founders welcomed Muggle-borns into the school.[дод.59]*

Однак один із засновників - Салазар Слизерин - вважав, що лише студенти з чистокровних магічних сімей повинні здобувати освіту в Хогвартсі, але

Ровена Кігтевран разом з двома іншими засновниками готова була прийняти до школи і народжених маглів.

Rowena Ravenclaw — могутня чаклунка, одна з засновників школи Хогвартс. Rowena це латинська форма старого німецького імені. Ravenclaw - це «ворон» + «кіготь». У багатьох епосах і казках ворон це відомі символом мудрості, розуму та розсудливості. Дані риси характеру і властиві власниці імені, кіготь в даному випадку символізує дотепність або міць.

Промовисте ім'я та прізвище героїні відображає її риси характеру та образ, відображає саме ту авторську позицію, яку Роулінг хотіла передати читачеві. Тому для точного і вірного сприйняття персонажу читачем, перекладачу необхідно передати характеристику та експресивність імені, в даному випадку обраний спосіб перекладу — калька «Кігтевран» (кіготь + ворон) та «Ровена» - транслітерація, ім'я не несе в собі додаткову імпліцитну інформацію про героя. З використанням кальки переданий образ і елементи рис характеру, а саме мудрість, розум та розсудливість.

Можливий також і інший спосіб перекладу. Наприклад, транскрипція прізвища — «Рейвенклав», це звичайно допустимий варіант перекладу. але з використанням транскрипції переклад не передасть та не відобразить емоційну інформацію, образність, яка була вкладена автором в ім'я.

Harry noticed that she seemed to be speaking particularly to the Slytherin Captain, Marcus Flint, a fifth year.[dod.60]

Гаррі помітив, що вона, здається, вже п'ятий рік по особливому розмовляє з капітаном команди Слизерин, Маркусом Камном.

Flint Marcus — капітан команди Слизерина з квідичу. З англійської Flint означає «камінь; щось дуже тверде або жорстке». Ім'я Marcus походить від

імені Марк. Ім'я походить від лат. Marcus. Саме жорстокістю і бездушністю відрізнялися головні суперники команди Слизерина з квідичу. А особливо Маркус, капітан команди. Автор зробила все, щоб максимально підкреслити головні риси характеру в імені персонажа.

Так як дане промовисте ім'я та прізвище відображає саме ту авторську позицію, образ героя, який Роулінг хотіла передати читачеві. Перекладачеві необхідно вірно передати та відобразити це на мову перекладу. В даному випадку обраний спосіб перекладу - калька «Камн» (від слова Flint означає «камінь») та «Маркус» — транслітерація, ім'я не несе в собі додаткову імпліцитну інформацію про героя. З використанням кальки переданий образ і елементи рис характеру, а саме його жорстокість..

Ім'я можливо перекласти і іншим способом. Наприклад, транслітерація прізвища — «Флінт», це допустимий варіант перекладу. але з використанням транскрипції переклад не передає емоційну інформацію, образність, яка була вкладена автором в ім'я, що тягне функціональні втрати - промовисте ім'я не виконує своєї основної експресивно-оцінної функції.

Oliver Wood was totally shocked carrying Colin Creevey's corpse during the Battle of Hogwarts.[dod.61]

Олівер Дре́в був шокований, несучи труп Коліна Криві під час матчу у Хогвартсі.

Oliver Wood — студент школи Хогвартс, запеклий гравець у квідич. У першій книжці його прізвище вводиться як гра слів, з англійської «wood» - дерев'яний. По контексту роману та поведінки студента можна дійти висновку, що ім'я персонажу надано згідно його рисам характеру, в романі

герой своєю поведінкою та словами показує, що йому дійсно байдуже майже все, крім гри квідич.

В даному випадку промовисте ім'я героя також відображає його риси характеру та поведінку, показує авторську позицію, яка повинна бути донесена до читача. Для точного і коректного сприйняття персонажу читачем, перекладачу необхідно передати експресивність імені, в даному випадку обраний спосіб перекладу — калька «Древ» (від слова «wood» - дерев'яний) та «Олівер» - транслітерація, так як ім'я не несе в собі додаткову імпліцитну інформацію про героя. Переклад шляхом використання кальки в даному випадку підходить більш за все.

Якби перекладач використав інший спосіб перекладу, скажімо, наприклад транслітерацію або транскрипцію (Wood - Вуд), то цей спосіб перекладу був би допустимим, але він не зміг би передати той образ героя, інформацію яка вкладена в його ім'я, яку ми бачимо переклавши за допомогою кальки.

Fenrir Greyback is one of the Death Eaters and he enters Hogwarts through the pair of Vanishing Cabinets joining the Carrows, Draco Malfoy and Professor Dumbledore.[дод.69]

Фенрір Сіроспин — один з Пожирачів Смерті, який потрапляє в Хогвартс через Зникаючі Шафи. Він приєднується до Керроуса, Драко Малфоя та професора Дамблдора.

Fenrir Greyback — перевертень. Великий, пошарпаний чоловік із сплетеним сивим волоссям та вусами, виступає на стороні зла. Прізвище це гра слів і дослівно можна перекласти з англійської як «сіра спина».

Промовисте ім'я героя в свою чергу частково описує зовнішність персонажа і опосередковано відображає його поведінку, показує намір автора одразу показати читачу образ даного персонажа. Для точного і коректного сприйняття персонажу читачем, перекладачу необхідно передати експресивність імені, в даному випадку обраний спосіб перекладу - калька «Сіроспин» (від слова «сірий» і «спина») та «Фенрір» - транслітерація, так як ім'я не несе в собі додаткову імпліцитну інформацію про героя. Переклад шляхом використання кальки в даному випадку підходить більш за все.

Якби перекладач використав інший спосіб перекладу, скажімо, наприклад транслітерацію або транскрипцію (Greyback - Грейбек), то даний варіант перекладу був би допустимим, але він зовсім не передає те інформаційне ядро імені, яке вкладене в його ім'я. Однак, яке ми бачимо переклавши за допомогою кальки.

*Sirius Black is sent by Professor Dumbledore to alert **Mundungus Fletcher**, one of the 'old crowd', about the events at the Triwizard Tournament. [дод.73]*

*Професор Дамблдор посилає Сіріуса Блека, щоб попередити **Плямковоза Флетчера**, одного зі "своїх", про події на турнірі "Тривізард".*

Mundungus Fletcher — маг, самий безвідповідальний член Ордена Фенікса, сумнівна особистість. Ім'я Mundungus утворене від словосполучення "munch dung", дослівно з англійської - "плямкати гноєм". Згідно контексту роману вельми точний і короткий опис особистості Флетчера.

В даному випадку ім'я героя чудово описує характер персонажа і опосередковано відображає його поведінку, показує намір автора одразу показати читачу його образ. Для точного і коректного перекладу та

сприйняття персонажу читачем, перекладачу необхідно передати експресивність імені, в даному випадку обраний спосіб перекладу - калька «Плямковоз» (від слова «плямкати» і «навоз») та «Fletcher» - транслітерація, бо ім'я не несе в собі додаткову імпліцитну інформацію про героя. Переклад шляхом використання кальки в даному випадку підходить більш за все.

Можливий і інший спосіб перекладу. Якби перекладач використав інший спосіб перекладу, скажімо, наприклад транслітерацію або транскрипцію (Mundungus Fletcher - Мундугус Флетчер), то у такого варіанту перекладу є право на існування, але він зовсім не передає ту інформацію, яке вкладене в його ім'я. Ім'я Mundungus надто промовисте для звичайної транслітерації.

*Riddle steals Harry's wand and reveals that he is a preserved memory of Voldemort from before his rise to power: his full name, **Tom Marvolo Riddle**, is an anagram of 'I am Lord Voldemort'. [dod.74]*

*Реддл викрадає паличку Гаррі і повідомляє, що він пам'ятав про Волан-де-Морта ще до його приходу до влади: його повне ім'я, **Том Диволо Ріддл**, є анаграмою "Я лорд Волан-де-Морт"*

Tom Marvolo Riddle — найсильніший і небезпечний чаклун, уособлення зла і самий негативний персонаж у всьому романі. Ім'я Thomas і прізвище Riddle герой успадкував від свого батька-магла, Перше ім'я Tom, як і в випадку з іменем Harry, є досить поширеним і популярним ім'ям на території Америки і Великобританії. Друге ім'я даний персонаж отримав від свого діда Марволо Мракса, який був магом. Ім'я Marvolo походить від слова «marvel», що в перекладі означає «диво», «щось незвичайне».

В даному випадку ім'я героя відображає дві сторони його походження, частково поведінку, чітко простежується намір автора одразу показати читачу походження героя, його міць. Для точного і коректного перекладу та сприйняття персонажу читачем, перекладачу необхідно передати експресивність імені, в даному випадку обраний спосіб перекладу - калька «Диволо» (від слова «диво») та «Ріддл» — транскрипція, ім'я не несе в собі додаткову імпліцитну інформацію про героя. Переклад шляхом використання кальки в даному випадку підходить більш за все.

Можливий і інший спосіб перекладу. Якби перекладач використав інший спосіб перекладу, скажімо, наприклад транслітерацію або транскрипцію (Tom Marvolo - Том Марволо), то у такого варіанту перекладу є право на існування звичайно, але він зовсім не передає ту інформацію, яке вкладене в його ім'я.

*He did not know what to feel, except shock at the way **Severus Snape** had been killed, and the reason for which it had been done.[dod.75]*

*Він навіть не знав, що відчувати, крім шоку від того, яким чином **Суворіса Снейпа** вбили, і причини, з якої це було зроблено.*

Severus Snape — професор зілляваріння в Хогвартсі. Severe з англійської мови «суворий; вимогливий; критично налаштований; скрупульозний; педантичний». Snap (to) — означає «говорити уривчасто, роздратовано; накидатися».

Роулінг дуже вдало підбрала ім'я цього персонажа, що виділяється своїм важким характером: він суворий, за що його студенти не люблять. Воно відображає його образ, частково поведінку. Для точного і коректного перекладу та сприйняття персонажу читачем, перекладачу необхідно

передати експресивність імені, в даному випадку обраний спосіб перекладу - калька «Суворіс» (від слова «суворий»). Переклад шляхом використання кальки в даному випадку один з найбільш підходящих варіантів.

Також, звичайно можливий і інший спосіб перекладу. Якби перекладач використав інший спосіб перекладу, скажімо, наприклад транслітерацію або транскрипцію (Severus - Северус), то у такого варіанту перекладу є право на існування і він цілком прийнятний, але він зовсім не передає інформаційне ядро, яке вкладене в ім'я.

Neville Longbottom, who was raised by his grandmother, says he only showed his first signs of magic when his great uncle accidentally dropped him out of a window.[dod.76]

Невіл Довгопух, якого виховувала його бабуся, розказав, що перші ознаки володіння магією він показав лише тоді, коли його великий дядько випадково випустив його з вікна.

Neville Longbottom — прізвище "Longbottom" можна перекласти як "товстозадий" ("bottom" — з англійської "низ, зад, заднє місце", "long" — "довгий"). Невіл представлений в книзі як повний, незграбний, боязкий, відстаючий з багатьох магічних навчальних предметів хлопчик.

В даному випадку ім'я героя відображає його зовнішність, образ і частково поведінку, автора одразу хотіла показати читачу образ студента, риси характеру, але як потім повідомила сама Роулінг ім'я означає силу духа хлопця, що показано в останніх частинах роману. Для точного і коректного перекладу та сприйняття персонажу читачем, перекладачу необхідно передати експресивність імені, в даному випадку обраний спосіб перекладу —

калька «Довгопух» (від слова «довгий» та «пухлий»). Переклад шляхом використання кальки в даному випадку найбільш підходящий варіант.

Також, звичайно можливий і інший спосіб перекладу. Перекладаючи дане ім'я деякі перекладачі не хотіли ризикувати і якби перекладач використав інший спосіб перекладу, скажімо, наприклад транслітерацію або транскрипцію (Longbottom - Лонгботтом), то у такого варіанту перекладу є право на існування і він цілком прийнятний, але він зовсім не передає образність імені.

*Defence Against the Dark Arts was being taught at the time by an old Professor by the name of **Galatea Merrythought**, who had been at Hogwarts for nearly fifty years.[dod.81]*

*Захист від Темних Сил в той час викладала старий професор на ім'я **Галатея Веселдум**, яка перебувала у Хогвартсі майже п'ятдесят років.*

Galatea Merrythought — прізвище цієї героїні утворено від словосполучення «merry thought», що дослівно можна перекласти як «веселі думки».

Промовисте ім'я героя відображає його поведінку, спосіб мислення, автор одразу хотіла показати читачу образ викладача, риси характеру. Для точного і правильного перекладу та сприйняття персонажу читачем, перекладачу необхідно передати експресивність імені, в даному випадку обраний спосіб перекладу — калька «Веселдум» (від слова «веселий» та «думка»). Переклад шляхом використання кальки в даному випадку найбільш підходящий варіант.

Також, звичайно можливий і інший спосіб перекладу. Перекладаючи дане ім'я деякі перекладачі не хотіли ризикувати і якби перекладач використав інший спосіб перекладу, скажімо, наприклад транслітерацію або

транскрипцію (Galatea Merrythought - Галатея Мерисот), то такий варіант перекладу має право на існування і він цілком прийнятний, але він зовсім не передає образність імені.

3.2. Особливості перекладу промовистих імен шляхом трансформації подібного перекладу

*However, later on, while you were in Hogwarts, **Mad-Eye Moody** appeared to warn you of an upcoming danger.[dod.57]*

*Однак пізніше, коли ви були в Хогвартсі, з'явився **Хмурі Схибоок**, який попередив вас про майбутню небезпеку.*

Alastor Mad-Eye Moody — мракоборець і виклад у Хогвартсі. У грецькій міфології Аластор — це дух помсти, «Moody» з англійської перекладається як «похмурий», а "mad eye" дослівно перекладається як "шалене око". В результаті численних сутичок зі злочинцями втратив ногу і око, замість втраченої ноги Грюм носить дерев'яний протез, замість втраченого ока - магичне око.

Промовисте ім'я повністю відображає зовнішність персонажу, тому передати характеристику та образність імені дуже важливо, в даному випадку обраний - подібний переклад (функціональна заміна) підбраний функціональний еквівалент «Схибоок» (схиблене око) та «Хмурі» від слова «похмурий» («Moody»). який викликає у читача перекладу такі ж асоціації, як і у читача вихідного тексту. З використанням даної трансформації переклад зможе зберегти образ і елементи зовнішності персонажа. Можливі і інші подібні варіанти перекладу з даною використанням даної трансформації, наприклад «Дикозор Хмурі».

Звичайно можливий також і інший спосіб перекладу. Наприклад, транскрипція імені - «Муді», але переклад з використанням транскрипції і в даному випадку не передає всю емоційну інформацію та образність, яку містить промовисте ім'я.

*When Harry asks her how she died, **Moaning Myrtle** says she was crying in the bathroom, heard a boy's voice and saw a pair of large yellow eyes.[dod.64]*

*Коли Гаррі запитав її, як вона померла, **Хничка Міртл** каже, що вона плакала у ванній, почула хлопчачий голос і побачила пару великих жовтих очей.*

Moaning Myrtle — ім'я загиблої дівчинки, яка стала примарою і мешкає на території Хогвартса. Moaning перекладається з англійської “стогнання, плач”. Myrtle символізує вічнозелену рослину мирт, яка символізує мир і спокій. У стародавніх греків мирт символізував похмуру і посмертне життя, що є точною характеристикою поведінки даного персонажа.

Це промовисте ім'я героїні-примари повністю відображає поведінку героя, бо навіть і до смерті і після вона завжди любила поплакати, тому інші діти і почали її обзивати. Автор в дане ім'я вклала невимовну експресивність та образність, які дуже важливо правильно перекласти на іншу мову. Враховуючи те, що «moaning» в даному випадку це саме прізвисько дане з метою образати дівчину, обраний найбільш вдалий спосіб перекладу - подібний переклад (функціональна заміна) підібраний функціональний еквівалент «Хничка» (від слова хникати), ім'я залишається «Міртл» — транскрипція, так як прізвище повністю передає образність. Можливі також і інші варіанти перекладу, як «Плакса» - функціональний еквівалент.

Використовуючи дану трансформацію перекладач зможе зберегти образ і елементи поведінки персонажа і уникнути втрату інформації, яку вкладав автор в ім'я.

*Madam **Rolanda Hooch**, the Quidditch teacher, asked Flint and Wood to shake hands, which they did, giving each other threatening stares and gripping rather harder than was necessary.[dod.66]*

*Мадам **Роланда Маневра**, професор з гри квідич, попросила Флінта та Вуда потиснути один одному руки, що вони і зробили, обмінявшись погрозливими поглядами і стискаючи одне одному руки ще сильніше.*

Rolanda Hooch — викладач гри квідич в школі Хогвартс, досить жвава жінка, яка навчає студентів літати на мітлі та грати в шкільну гру. Слово «hooch» в перекладі з англійської має наступні значення «викрутас», «каверза», «самогон»). Так, перекладач Ігор Оранський (Росмен) назвав її Роланд Трюк.

Промовисте ім'я повністю відображає вид діяльності персонажу, тому важливо передати характеристику та образність імені, в даному випадку обраний — подібний переклад (функціональна заміна) підбраний функціональний еквівалент «Маневра» (від слова «маневр»), даний варіант перекладу чудово передає образність прізвища, викликає у читача перекладу такі ж асоціації, як і у читача вихідного тексту. З використанням даної трансформації перекладач зможе зберегти образ і такий важливий елемент, як вид діяльності персонажу.

Звичайно можливий також і інший спосіб перекладу. Наприклад, транскрипція прізвища - «Хуч», але переклад з використанням транскрипції в

даному випадку не передає взагалі всю емоційну інформацію та образність, яку містить промовисте ім'я.

Ernie Prang, an elderly wizard wearing very thick glasses, nod-ded to Harry, who nervously flattened his bangs again and sat down on his bed.[dod.67]

Ерні Катастрофель, літній чаклун у дуже товстих окулярах, кивнув Гаррі і знову нервово погладив свій чуб і сів на своє ліжко.

Ernie Prang — грубий, тихий водій автобуса. Дуже незграбно та небезпечно керує автобусом. Prang з англійської мови перекладається як «катастрофа», «аварія».

Промовисте ім'я одразу чудово показує читачеві про образ, вдачу та характер персонажу, тому важливо передати цю характеристику та образність імені, якою його наділила автор. В даному випадку обраний — подібний переклад (функціональна заміна) підібраний функціональний еквівалент «Катастрофель» (від слова «катастрофа»), даний варіант перекладу чудово передає образність прізвища, викликає у читача перекладу такі ж асоціації, як і у читача вихідного тексту. З використанням даної трансформації перекладач зможе зберегти образ і такий важливий елемент, як вид діяльності персонажу та уникнути втрату інформації вихідного варіанту.

Звичайно можливий також і інший спосіб перекладу. Наприклад, транскрипція прізвища — «Пренг», але переклад з використанням транскрипції в даному випадку не передає взагалі всю емоційну інформацію та образність, яку містить промовисте ім'я.

*Once he was reinstalled at Hogwarts to reclaim his post as Potions master, we still didn't know quite how to place old **Horace Slughorn**. [dod.70]*

*Після того, як його поновили в Готвортсі, щоб повернути його посаду професора зіллеваріння, ми все ще не знали, як розмістити старого **Горація Слимнорта**.*

Horace Slughorn («slug» - слимак, «horn» - ріг), власник імені був викладачем зіллеваріння і достатньо високої думки про себе. Slug в перекладі це дійсно слизняк (а на жаргоні - ледар, дармоїд; так що sluggish - пасивний, млявий). Але slughorn — це фанфара, ріг: алюзія на марнославство і фанфаронство персонажа.

Промовисте ім'я, яке Роулінг дала персонажу відображає його образ, ту інформацію, яку читач починає розуміти прочитавши ім'я. Для точного і вірного сприйняття образності імені читачем, важливо передати характеристику та експресивність імені, в даному випадку обраний спосіб перекладу — подібний переклад (функціональна заміна) підібраний функціональний еквівалент «Слизнорт» (від слова «слимак» та англійського «north» - північ), частка «north» підкреслює замкнутість і скритність професора, яку він проявляє протягом головної сюжетної лінії. Використовуючи дану трансформацію перекладач зможе зберегти і передати образ героя, елементи його натури, рис характеру, а головне перекладач уникне втрати інформації вихідного варіанту.

Також можна застосувати і інший спосіб перекладу. Наприклад, використати транскрипцію прізвища — «Слагхорн», але цей варіант перекладу в даному випадку не передає взагалі ніякої інформації, того інформаційного ядра, яке так важливо зберегти при перекладі промовистого імені.

*During the song performed at the Sorting Ceremony, the Sorting Hat reveals that **Helga Hufflepuff** valued hard-working students in those she chose for her house.[dod.72]*

*Під час пісні, яка грає на Церемонії Розподілу Студентів, сортувальний капелюх розказує, що **Хельга Пуффендут** цінувала працюючих студентів серед тих, кого вона обирала на свій факультет.*

Helga Hufflepuff — прізвище Hufflepuff - це алюзія до вигуку «huffle, ruffle» — означає «вигуки; пихтіння; сильний порив вітру». Сенс імені Hufflepuff розкривається скоріше не в пихтінні від наполегливої фізичної або розумової роботи, в значенні надуватися або роздуватися від агресії, а навпаки, утримуватися від гніву й роздратування, проявляючи мудрість і терпіння, що характерно студентам всього факультета названому в честь чаклунки.

Промовисте ім'я героя перш за все, описує риси характеру персонажа і її образ, через це ім'я Джоан Роулінг передає дух та риси не тільки власниці імені, а й усього факультета. Для точного і коректного сприйняття персонажу читачем, перекладачу необхідно передати експресивність імені, в даному випадку обраний спосіб перекладу - подібний переклад (функціональна заміна) підібраний функціональний еквівалент «*Пуффендут*» (від слів «ruffle» і «видувати») та «Хельга» — транскрипція, ім'я не несе в собі додаткову імпліцитну інформацію про героя. Для передачі “промовистості” переклад шляхом використання функціональної заміни один з найбільш підходящих.

Якби перекладач використав інший спосіб перекладу, скажімо, наприклад транслітерацію або транскрипцію (Hufflepuff - Хаффлпафф), то

даний варіант перекладу був би допустимим, але він зовсім не передає те інформаційне ядро, яке вкладене в його ім'я.

*Although **Rubeus Hagrid** was expelled in his third year at Hogwarts (for reasons he won't explain to Harry) and his wand snapped in half, he seems able to do magic.[dod.77]*

*Хоча **Рубеуса Оґріда** було виключено на третьому курсі в Хогвартсі (з причин, які він не буде пояснювати Гаррі), а його паличка розірвана навпіл, він, здається, здатний робити магію.*

Rubeus Hagrid — напіввелетень, лісничий. один з викладачів Хогвартсу. Прізвище Hagrid за словами автора є застарілим англійським діалектним словом, що має значення «погано проведена ніч», це передбачає вживання алкоголю і похмілля зранку. У перекладі з латині «rubeus» означає «червоний».

Промовисте ім'я героя перш за все, описує зовнішність та поведінку персонажа. Для точної і коректної передачі імені на іншу мову, перекладачу необхідно передати експресивність імені, в даному випадку обраний спосіб перекладу — подібний переклад (функціональна заміна) підбраний функціональний еквівалент «Оґрід» (від слів «огр» – велетень з кельтської міфології), в даному випадку переклад імені явно натякає читачу на його величезний зріст і походження від велетнів. Для передачі “промовистості” переклад шляхом використання функціональної заміни один з найбільш підходящих.

Якби перекладач використав інший спосіб перекладу, скажімо, наприклад транслітерацію або транскрипцію (Hagrid - Хаґрід), то даний

варіант перекладу був би допустимим, але він зовсім не передає ту образність, вкладену інформацію автором в ім'я.

Madam Poppy Pomfrey tends to the champions in the first-aid tent after they complete the first task.[dod.79]

Мадам Лікермак Помфрі тягнеться до чемпіонів у наметі першої допомоги після того, як вони виконують перше завдання.

Poppy Pomfrey — медсестра і цілителька в школі Хогвартс. Її ім'я перекладається іменником «мак». Мак, як відомо, є одним з найстаріших лікарських рослин. Власниця імені мала великий досвід в своїй галузі знань і володіла цілющою магією. Прізвище Pomfrey є скорочення від назви міста Pontefract, який знаходиться в північному Йоркширі, де виробляли пастилки від кашлю з коренів солодки [23].

Промовисте ім'я та прізвище героя перш за все, описують її рід занять. Для точної і коректної передачі імені на іншу мову, перекладачу необхідно передати експресивність імені, в даному випадку обраний спосіб перекладу — подібний переклад (функціональна заміна) підібраний функціональний еквівалент «Лікермак» (від слів «лікар» та «мак»). Для передачі “промовистості” переклад шляхом використання функціональної заміни один з найбільш підходящих.

Якби перекладач використав інший спосіб перекладу, скажімо, наприклад транслітерацію або транскрипцію (Poppy - Поппі), то даний варіант перекладу був би прийнятним, але він зовсім не передає ту образність, вкладену інформацію автором в ім'я.

3.3. Особливості перекладу промовистих імен шляхом конкретизації

*Professor **Binns Cuthbert** opened his notes and began to read like an old vacuum cleaner until nearly everyone in the class was in a deep stupor.[дод.83]*

*Професор **Урн Катберт** відкрив свої замітки і почав читати, читати мов старий пылесос, поки майже всі в класі не були в глибокому ступорі.*

Cuthbert Binns — "Bin" в перекладі це «великий контейнер для зберігання; кошик для сміття». Прізвище Binns англійського походження. Вперше згадується в 1066 році. Походить від слова «binn», що означало «лощина, пустир». Професор Бінс - викладач Історії магії. Він був дуже старий, вів свої уроки монотонно. Професора можна описати як розумну людину, своєрідне “сховище інформації”, яке студенти на жаль, зневажають, багато студентів вважають уроки професора безглуздими.

Дане промовисте ім'я відображає образ персонажу, той сенс, який був закладений автором. Тому для точного і вірного сприйняття персонажу читачем, важливо передати характеристику та експресивність імені, в даному випадку обраний спосіб перекладу - конкретизація «Урн» (від похідного “bin” - урна; контейнер для зберігання; кошик для сміття) та «Катберт» — транскрипція, так як саме ім'я не несе в собі додаткову імпліцитну інформацію про героя. З використанням конкретизації переклад передає образ і елементи рис характеру, поведінки персонажа.

Звичайно можливий також і інший спосіб перекладу. Наприклад, транскрипція прізвища - «Бінс», але переклад з використанням транскрипції і в даному випадку не передається всю емоційна інформація та образність, яку містить промовисте ім'я.

*Professor **Pomona Sprout** sits between Professor Flitwick and Professor Sinistra at the staff table, she talks to Sinistra as she waits for the Sorting Ceremony to begin.[dod.65]*

*Професор **Помона Спарж** сидить за столом між професором Флітвіком та професором Сіністрою, вона розмовляє з Сіністрою, поки та чекає початку церемонії Розподілу Студентів.*

Pomona Sprout — Ім'я Pomona має латинське коріння. Цим ім'ям в давньоримській міфології називали богиню флори, покровительку всього, що дає дає плоди. Прізвище цієї жінки повністю відображає рід її діяльності, адже sprout [spraut] і перекладається як «спаржа» «втеча», «паросток»; «корінець»; «держак»; «відросток».

Як відомо, Pomona Sprout – викладач травології в школі Хогварст і тому промовисте ім'я чудово відображає образ персонажу, ту інформацію, яка був закладена автором. Для точного і вірного сприйняття персонажу читачем, важливо передати характеристику та експресивність імені, в даному випадку обраний спосіб перекладу — конкретизація при перекладі прізвища «Спарж» (від слова «спаржа»), та «Помона» — транслітерація, так як ім'я не несе в собі додаткову імпліцитну інформацію про образ героя. З використанням конкретизації переклад передає образ і вид діяльності персонажу.

Також можна застосувати і інший спосіб перекладу. Наприклад, використати транскрипцію прізвища - «Спраут», але переклад з використанням транскрипції в даному випадку не передає взагалі ніякої інформації, того інформаційного ядра, яке так важливо зберегти при перекладі промовистого імені.

3.4. Особливості перекладу промовистих імен шляхом контекстуального перекладу

Rita Skeeter leaps out from behind a clump of trees as Harry and Ron walk back to the castle.[dod.62]

Рита Брехнер вискакує з-за купи дерев, як раз коли Гаррі та Рон йдуть назад до замку.

Rita Skeeter - skeeter з англійської перекладається як «комар». Професійний, скандальний кореспондент "Щоденного віщуну", готова з будь-якого, самого незначного факту, або навіть домислу, роздути скандал як мінімум на всю країну. При цьому її абсолютно не хвилює який відсоток правди буде в її писанині.

Промовисте ім'я героїні повністю відображає її риси характеру та образ журналіста, ім'я одразу дає читачеві зрозуміти характер персонажу. Тому для точного і вірного сприйняття героя читачем, перекладачу необхідно передати невимовну експресивність даного імені, в даному випадку обраний спосіб перекладу — контекстуальний переклад «Брехнер» (від слова «брехати»), що чудово передає діяльність та образ героя, яка в своїх статтях не завжди була чесною з читачами. З використанням контекстуального перекладу безумовно переданий образ і елементи рис характеру персонажа.

Можливий також і інший спосіб перекладу. Якби перекладач використав інший спосіб перекладу, скажімо, наприклад транслітерацію або транскрипцію (Skeeter - Скітер), то цей спосіб перекладу був би допустимим, але він не зміг би передати той образ героя, інформацію яка вкладена в його ім'я, яку ми бачимо переклавши за допомогою контекстуального перекладу.

Together, the three friends walk to Herbology class, where Gilderoy Lockhart, dressed in flamboyant turquoise robes.[dod.63]

Троє друзів разом йдуть на урок гербології, де Гілдерой Сердцехолд, одягнений у пишну бірюзову мантію.

Gilderoy Lokhart — учитель захисту від темних сил в школі Хогварст, самозакоханий нарцис, у якого багато прихильниць. Відомий всім, як могутній чарівник, який учинив, як спочатку вважалося, безліч подвигів, а насправді був боягузом. Ім'я Gilderoy утворено від слова to gild – «золотити», «прикрашати» та слова gau - слабкий промінь світла. Це може бути пов'язано з бездоганною зовнішністю професора та його здатністю прикрашати все, що його стосується.

Промовисте ім'я героя опосередковано відображає його образ та поведінку, ім'я одразу дає читачеві зрозуміти манеру поведінки персонажу. Тому для точного і вірного сприйняття героя читачем, перекладачу необхідно передати обрзність та експресивність даного імені, в даному випадку обраний спосіб перекладу — контекстуальний переклад «Сердцехолд» (to hold - тримати, утримувати, hart - серце), що чудово передає необхідну інформацію закладену автором в ім'я. Ім'я залишається «Гілдерой», бо саме прізвище вже і так передає необхідне інформаційне ядро імені. З використанням контекстуального перекладу точно переданий образ і елементи рис характеру персонажа.

Можливий також і інший спосіб перекладу. Якби перекладач використав інший спосіб перекладу, скажімо, наприклад транслітерацію або транскрипцію (Lokhart - Локхарт), то цей спосіб перекладу був би прийнятним, але “Локхарт” не передає образ героя, який хотіла донести Джоан Роулінг.

3.5. Особливості перекладу промовистих імен шляхом створення неологізму

Griphook has decided that he will help Harry, but only for payment, help in exchange for the sword of Gryffindor.[dod.68]

Жаднохап вирішив, що допоможе Гаррі, але лише за винагороду, допомога в обмін на меч Грифіндору.

Griphook — утворено в результаті гри слів «grip» і «hook». «Grip» утворено від давньоанглійського слова «grippan», яке з'явилося в X столітті і означало «хапати», а hook від давньоанглійського слова «hoc», яке також з'явилося в X столітті і означало «загнутий шматок металу, гак». Так звали гобліна, який працював у банку «Грінготс». З опису в першій частині роману можна зробити висновки, що він був не дуже приємним істотою, як і всі гобліни. Ім'я персонажу це алюзія на жадібність, «загребущі руки-крюки».

Це промовисте ім'я героя повністю відображає його риси характеру та поведінку, показує авторський задум, який повинен бути донесений до читача. Для точного і найбільш коректного сприйняття персонажу читачем, перекладачу необхідно передати цю експресивність імені, в даному випадку обраний спосіб перекладу — створення неологізму «Жаднохап» (від слова «жадібність» та «хапати») Переклад шляхом використання даної трансформації в даному випадку підходить більш за все.

Якби перекладач використав інший спосіб перекладу, скажімо, наприклад транслітерацію або транскрипцію (Грипхук), то цей спосіб перекладу був би прийнятним, але він зовсім не передає образ героя, його

жадібність, ту інформацію яка вкладена в його ім'я, яку ми бачимо переклавши за допомогою створення неологізму.

3.6. Особливості перекладу промовистих імен шляхом транскрипції

*Three days. Mr. **Ronald Weasley** and Miss Granger will be most relieved you have come round, they have been extremely worried.*[dod.84]

*Три дні. пане **Рональд Візлі** і міс Грейнджер будуть надзвичайно втішені, що ти, нарешті, прийшов до тями — вони страшенно переживали.*

Рональд Візлі — це ім'я є шотландської формою скандинавського імені Ragnvald, яка, в свою чергу, є видозміненою формою древньоскандинавського Ragnvaldr або німецького Reginwald, що складається з скандинавсько-німецьких композитів «gögn» (або regin - «боги», «вищі сили», від прагерм. Ragina - рада, рішення) і «valdr» (володар, правитель), що загалом може позначати безпосередньо «радник короля». Все це відноситься до людини, який вважається довіреним наставником для могутньої особи, а саме відображає взаємини Гаррі і Рона.

Варто зазначити, що автор дала частині героїв реальні імена з особливим наміром і у "Гаррі Поттера" безсумнівно, британський колорит, тому надмірна українізація імен персонажів або передача імені некоректним способом заважає сприйняттю твору. Так як ім'я Рон це реально існуюче ім'я, а прізвище Weasley, — створене за аналогією з англійськими прізвищами, з закінченням на «ey». Щоб зберегти ту географічну етимологію, забарвленість, образ персонажу, яку намагалась передати автор роману, в даному випадку був обраний кращий спосіб перекладу промовистого імені -

транскрипції (Рональд Візлі). Інший спосіб перекладу даного імені був би недоречний.

*Harry explains again that Kingsley is protecting the Muggle Prime Minister, and the coming of the Hestia Jones and **Dedalus Diggle** will be sufficient for the others.[dod.71]*

Гаррі ще раз пояснює, що Кінгслі захищає Прем'єр-міністра Маглів, а приходу Гестії Джонс та Дедалуса Діггла буде достатньо для інших.

Dedalus Diggle — латинізоване грецьке ім'я «Дедал», яке носив один з персонажів грецьких міфів: винахідник, будівельник Лабіринту на острові Крит і батько Ікара.

Дане ім'я персонажу романа одне з тих, що містить алюзію на міфологічні, біблійні чи реальні історичні персонажі. І щоб зберегти ту забарвленість імені, яку намагалась передати автор давши герою ім'я персонажу міфів, в даному випадку використаний найбільш підходящий спосіб перекладу — транскрипція (Дедалус Діггл). Буквально ім'я не несе ні позитивного ні негативного сенсу, але має пряму алюзію на історичного персонажа.

Перекладач звичайно може обрати інший спосіб перекладу або “створити” промовисте ім'я своїм перекладом, але по-перше, це було б проблематичним і скоріш за все, спотворило б ім'я і спричинило втрату образності імені.

*Harry now carried a large cage that held a beautiful snowy owl **Hedwig**, fast asleep with her head under her wing.[dod.85]*

Гаррі тепер несе велику клітку, в якій була прекрасна засніжена сова Хедвіг, яка міцно заснула з головою під крилом.

Hedwig — сова Гаррі Поттера. У перекладі з середньовічного німецького *hedwig* означає «притулок в боротьбі». Сова - друг Гаррі, мовчазна тварина, але розуміє все, що відбувається навколо. Ім'я сови утворено від *head* [hed] - голова; і *wig* [wig] перука. Але ім'я сови має значний символізм в романі та грає важливу роль для головного героя.

В одному зі своїх інтерв'ю Дж. Роулінг зізналася, що сова отримала ім'я на честь середньовічних святих. Перша і більш відома була польська аристократка, засновниця династії Ягеллонів по імені Ядвіга, що означає багата войовниця (1174-1243). Вона була покровителькою матерів, які втратили дітей, наречених, розлучених жінок і вдів. Іншою була жінка на ім'я Ядвіга (*Hedwig*), яка жила в Німеччині в XII-XIII ст. і була покровителькою сиріт.

Щоб зберегти те смислове ядро, яке намагалась передати автор давши герою ім'я історичної особи, в даному випадку використаний найбільш підходящий спосіб перекладу — транскрипція (Хедвіг). Буквально ім'я не несе ні позитивного ні негативного сенсу, але має пряму алюзію на історичного персонажу, що в свою чергу важливо, бо сова це значний символ “притулку” та друга для Гаррі Поттера.

Перекладач звичайно може обрати інший спосіб перекладу, наприклад, калька - Букля (*head* [hed] - голова; і *wig* [wig] перука), але цілком прийнятний варіант перекладу не передає тієї смислової інформації, яку перш за все, вклала автор, щоб показати важливість та образність даного персонажу.

*The birth of the young couple's first child, **Minerva McGonagall**, proved both a joy and a crisis.[дод.80]*

*Народження у молодій парі першої дитини, **Мінерви Макгонегел**, стало і радістю, і кризою.*

Minerva McGonagall — Міневра — ім'я римської богині мудрості, покровительки воїнів. Професор протягом усіх семи книг циклу демонструє свою мудрість, ясність розуму. Прізвище McGonagall - утворено від імені Congal, складеного з старокельтських слів "high" і "valor" - «вищий» і «доблесть».

Це промовисте ім'я персонажу романа одне з тих, що містить алюзію на міфологічні, біблійні чи реальні історичні персонажі. І щоб зберегти ту забарвленість імені, яку намагалась передати автор давши герою ім'я персонажу міфів, в даному випадку використаний найбільш підходящий спосіб перекладу - транскрипція (Мінерва Макгонегел). Буквально ім'я не несе ні позитивного ні негативного сенсу, але має пряму алюзію на історичного персонажа.

Перекладач звичайно може обрати інший спосіб перекладу або “створити” промовисте ім'я своїм перекладом, але по-перше, це було б проблематичним і скоріш за все, спотворило б ім'я і спричинило втрату образності імені.

3.7. Особливості перекладу промовистих імен шляхом транслітерації

*Well, **Nicolas Flamel** and I have had a little chat, and agreed it's all for the best.[дод.78]*

*Ну, ми з **Ніколасом Фламелем** трохи поспілкувались і зійшлись на думці, що це все на краще.*

Nicholas Flamel — ім'я грецького походження. Перші згадки про нього з'явилися в IV столітті, вперше так був названий Святої Ніколас. [28] Це ім'я не мотивоване і утворено за допомогою первинної номінації. Його прізвище Flamel — французького походження. [25] Прізвище утворене від слова «flamen», що означає «полум'я». Ніколас Фламель в романі відомий як «єдиний відомий творець філософського каменю» [21; с.110].

Дане ім'я одне з тих, яким автор наділила персонажа не випадково і на основі імені реально існуючої людини. Така людина існувала насправді. Він був відомим алхіміком 12-го століття, і, згідно з літописом, дійсно отримав філософський камінь, здатний перетворювати метали в золото, і винайшов таємничий еліксир життя

Щоб зберегти ту забарвленість імені, в даному випадку використаний найбільш підходящий спосіб перекладу - транслітерація. Буквально ім'я не несе ні позитивного ні негативного сенсу, але має пряму алюзію на історичного персонажа. Перекладач звичайно може обрати інший спосіб перекладу або “створити” промовисте ім'я своїм перекладом, але це скоріше за все, спотворило б ім'я і спричинило втрату образності імені.

*He explains to **Harry Potter** that he has been trying to acquire the Philosopher's Stone so that he may create a body of his own.[dod.86]*

*Він пояснює **Гаррі Поттеру**, що він намагався здобути Філософський камінь, щоб знову створити своє власне тіло.*

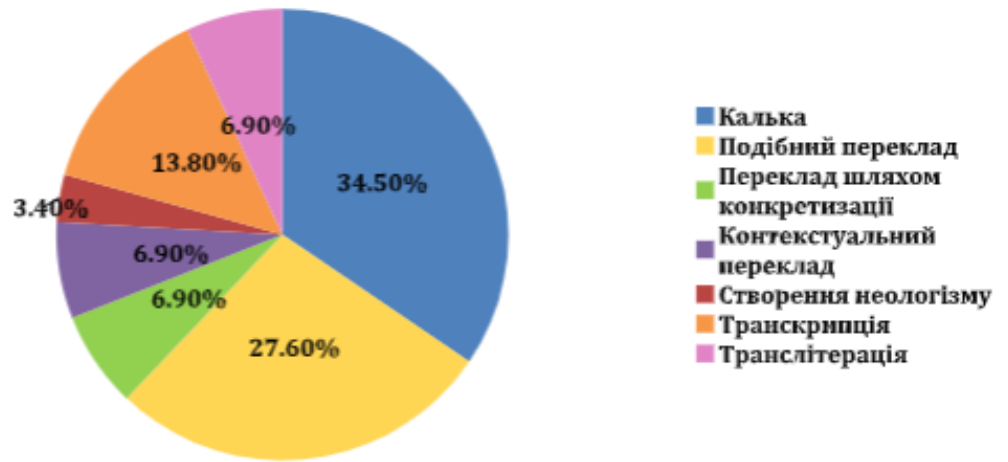
Harry Potter — як вже згадувалось раніше, сама Джоан К. Роулінг згадувала про те, що Гаррі частково отримав своє ім'я на честь її друга дитинства і саме прізвище Поттер є поширеним прізвищем в Британії.

Значення цього імені багато дослідників тлумачать дwoяко. Одне зі значень іменника *harry* (від грец. *koiranos*) — командир. Виходячи з етимології імені *Harry*, воно є коротким для староанглійського імені *Hereweald*, що в свою чергу складається з слова *here* (військо) і дієслова *wealdan* (керувати).

Так як ім'я Рон це реально існуюче ім'я і має свій особливий символізм. Щоб зберегти ту географічну етимологію, а для автора це було вкрай важливим, забарвленість, образ персонажу, яку намагалась передати автор, в даному випадку був обраний кращий спосіб перекладу промовистого імені — транслітерація. Інший спосіб перекладу даного імені був би вкрай недоречний.

Отже, можна дійти висновку, що найбільше імен було перекладено за допомогою калькування (35%), що є логічним, бо промовисте ім'я і необхідно передати промовистим та за допомогою подібного перекладу (28%), за допомогою транскрипції у роботі було перекладено менше імен (14%), переклад шляхом конкретизації та контекстуального перекладу використано не часто, бо використання даних прийомів залежить від самого промовистого імені та його словотворення (7%), та за допомогою створення неологізма перекладено (3%).

Використані прийоми для перекладу промовистих імен

ВИСНОВКИ

Під час створення будь-якого художнього твору дуже важливу роль відіграє автор, завдяки якому його творіння виходить унікальним. Авторська фантазія часто є визначальним фактором в умінні привернути увагу читача і зробити художній твір не тільки популярним, а й культовим.

Однією з форм прояву авторської фантазії при створенні художнього твору і є власні імена. Їх використання часто відбувається у відповідності з ідейно-художніми завданнями, намірами автора - наприклад, характеристика персонажа або місця дії, надання художньому твору особливого колориту.

Дану кваліфікаційну роботу присвячено прийому промовистого імені у романі Джоан Роулінг “Гаррі Поттер”.

Актуальність даного дослідження зумовлена тим, що пошук шляхів передачі семантики промовистих власних імен є важливою перекладацької проблемою, оскільки існуючі традиційні підходи до перекладу даних імен та прізвищ часто призводять до спотворення і неповного прочитання оригінального тексту.

Особливості вживання промовистих імен, проблеми їх перекладу розглядали багато як і вітчизняних, так і закордонних вчених та лінгвістів, до їх переліку можна віднести В.М. Калінкіна, Д.І. Єрмоловича, Н.В. Мудрову, Р.Ю. Шебалова, Л. М. Щетиніна, В.А. Ніконова, Н.Г. Комлева та багато інших.

У першому розділі розглядається питання, що саме представляє собою прийом промовистого імені. Власні імена в художньому тексті можна поділити на реально існуючі, імена вигаданих образів та вигадані імена для створення нереального художнього образу. Промовисті імена це чудовий спосіб створення образності. Вони можуть мати смислове навантаження, імпліцитно включати асоціативні ознаки, мати особливий звуковий образ, нести в собі місцевий колорит, відображати епоху, до якої відноситься дія

художнього твору, володіти соціальною характеристикою. Всі групи власних імен з романів Дж. Роулінг про Гаррі Поттера виконують різні функції: номінативна, що ідентифікує, дифференційна функції реалізується за рахунок усіх груп власних назв, також соціальна функція, емоційна та експресивна функція. Класифікувати промовисті імена можна різними способами та за різними ознаками. Наприклад, це можуть бути описові імена, основи яких дають пряму або опосередковану характеристику власника імені, також асоціативні або нейтральні, імена побудовані на художніх прийомах. Отже, існує безліч класифікацій промовистих імен. Розглянуто в роботі способи перекладу промовистих імен на українську мову, які допоможуть перекладачу уникнути труднощів.

Звичайно ж і художній дискурс сприяє прояву своєрідності поетичної ономастики, завдяки своїм специфічним рисам, серед яких найбільш важливими є свобода автора в створенні реальності, невід'ємний зв'язок життя героїв з життям природи, протистояння добра і зла. А найбільш головне, що об'єднавшись - невимовна авторська фантазія та можливості, які йому дає художній дискурс, залишають читачеві широкий простір для власних роздумів, сприйняття твору, часто несе в собі філософський і психологічний посил.

Переклад власних імен у художньому творі на українську мову може бути здійснений кількома способами: за допомогою транскрипції або транслітерації, або ж за допомогою калькування, контекстуального перекладу, створення неологізму і подібного та описового перекладу. Правильний переклад промовистого імені грає велику роль в розумінні характеристик і якостей героя, тому перекладачу важливо підібрати необхідні слово і форму та відобразити зміст, вкладений автором і це залежить від повноти його розуміння вихідного тексту.

У другому розділі кваліфікаційної роботи проаналізовані та класифіковані промовисті імена роману, відображена їх етимологія.

Можна дійти висновку, що у більшості випадків українські та російські перекладачі роману Гаррі Поттер, а і потім екранізації роману не ризикували і перекладали промовисті імена за допомогою транскрипції та транслітерації, що в свою чергу тягне за собою втрати образності імені. У третьому розділі здійснено власний переклад промовистих імен за допомогою описового перекладу, контекстуального, подібного перекладу, створення неологізму, транслітерації та транскрипції. Збереження “промовистості” імені при перекладі відображає намір автора передати ту чи іншу ознаку персонажа та його образність, що є дуже важливим.

Отже, перед перекладачем постає вибір, завдання пошуку підходящого способу перекладу власного промовистого імені, бо правильний переклад - це не тільки постачання образу персонажа культурологічним підтекстом, таке ім'я має нести в собі інформацію про персонажа, ситуацію або щось ще, відоме читачеві країни, в якій було написано твір.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексеева, И.С. Введение в переводоведение [Текст] : учеб. пособие для студ. филол. и лингв. фак. высш. учеб. заведений / И.С. Алексеева. – СПб. : Филологический факультет СПбГУ; М. : Издательский центр «Академия», 2008. – 368 с.
2. Алиева, Д.Т. Ономастическая игра в художественных текстах [Текст] / Д.Т. Алиева // Вестник Военного университета. – 2011. – № 1 (25). – С. 53-56.
3. Аникина, А.Б. Образное слово в художественном и публицистическом произведении [Текст] / А.Б. Аникина. – М. : Издательство «ВК», 2005. – 216 с.
4. Арутюнова Н.Д. К проблеме функциональных типов лексического значения // Аспекты семантических исследований. - М.: Издательство литературы на иностранных языках, 1980. - С. 156-249
5. Бондалетов, В.Д. Русская ономастика [Текст] / В.Д. Бондалетов. – М. : Либроком, 2016. – 312 с.
6. Бреус Е.В. Основы теории и практики перевода с русского языка на английский. - М.: Изд-во УРАО, 1998. – 208с.
7. Бромберже, К.К. антропологическому анализу антропонимов [Текст] / К.К. Бромберже // Вопросы ономастики. – 2012. – №1. – С. 116-145.
8. Боровикова, Н.В. Имя собственное как знак в языке и речи [Текст] / Н.В. Боровикова // Вестник Иркутского государственного лингвистического университета. – 2010. – № 1. – С. 13-19.
9. Бромберже, К.К. антропологическому анализу антропонимов [Текст] / К.К. Бромберже // Вопросы ономастики. – 2012. – №1. – С. 116-145.

10. Волкодав, С.П. Литературная ономастика [Текст] : учебное пособие для студентов филологических специальностей / С.П. Васильева, Е.В. Ворошилова. – Красноярский гос. пед. ун-т им. В.П. Астафьева, 2009. – 138 с.
11. Виноградов, В. С. Введение в переводоведение (общие и лексические вопросы) [Текст] / В. С. Виноградов. – М. : Издательство института общего среднего образования РАО, 2001. – 224 с.
12. Щетинин, С.И. Непереводимое в переводе [Текст] / С.И. Влахов, С.П. Флорин. – Р. Валент, 2012. – 408 с.
13. Волкодав, Т.В. Вымышленные имена собственные в контексте фантазийного произведения [Текст] / Т.В. Волкодав // Научно культурологический журнал. – 2006. – №6. – С. 24-27. 47
14. Воронцова, И.И. Особенности образования антропонимов (сравнительный анализ русской и английской традиции) [Текст] / И.И. Воронцова, С.Г. Чаплин // Новый филологический вестник. – 2014. – №3. – С. 136-144.
15. Д.А. Громова Текст как объект лингвистического исследования [Текст] / И. Р. Гальперин. – М. : КомКнига, 2006. — 144 с.
16. Гальперин И.Р. Очерки по стилистике английского языка. - М: Издательство литературы на иностранных языках, 1958 - 297с.
17. Горбаневский, М.В. Ономастика в художественной литературе [Текст] : Филологические этюды / М.В. Горбаневский. – М. : Изд-во УДН, 1988. – 88 с.
18. Гюббенет И.В. К проблеме понимания литературно-художественного текста. - М.: Изд-во МГУ, 1981. – 110с
19. Ермолович, Д.И. Имена собственные на стыке языков и культур [Текст] / Д.И. Ермолович. – М. : Р. Валент, 2001. – 200 с.

- 20.Задорнова В.Я, Восприятие и интерпретация художественного текста: Учебное пособие для институтов иностранных языков и филологических факультетов университетов. - М., Высшая школа, 1984. -1.52с.
- 21.Зимовец, Н.В. Выразительные возможности имен собственных в художественных произведениях и проблемы их перевода [Текст] / Н.В. Зимовец // Альманах современной науки и образования. – 2009. –№ 8. – С. 77-79.
- 22.Зимовец, Н.В. О значении имени «Гарри Поттер» в романах Дж. К. Роулинг [Текст] / Н.В. Зимовец // Фундаментальные исследования. – 2014. – № 8. – С. 87-92.
- 23.Казакова, Т. А. Художественный перевод [Текст] : учебное пособие / Т. А. Казакова. – СПб. : ИВЭСЭП, Знание, 2002. – 112 с.
- 24.Калинкин, В.М. Литературная ономастика, или Поэтика онама [Текст] / В.М. Калинкин. – Донецк, 2002. – 39 с.
- 25.Капкова, С.Ю. Перевод личных имен и реалий в произведении Дж. Роулинг «Гарри Поттер и Тайная Комната» [Текст] / С.Ю. Капкова // Вестник ВГУ. – 2004. – № 1. – С. 75-78.
- 26.Калинкин, В.М. Литературная ономастика, или Поэтика онама [Текст] / В.М. Калинкин. – Донецк, 2002. – 39 с.
- 27.Книжникова, З.О. О семантике имени собственного [Текст] / З.О. Книжникова // Известия Тульского государственного университета. Гуманитарные науки. – 2009. – № 2. – С. 237-243.
- 28.Комиссаров, В.Н. Современное переводоведение [Текст] / В.Н. Комиссаров. – М. : Р. Валент, 2011. – 408 с. 48
- 29.Комиссаров, В.Н. Теория перевода (лингвистические аспекты) [Текст] : учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз. / В.Н. Комиссаров. – М. : Высш. шк., 1990. – 253 с.

30. Косиченко, Е.Ф. Имя-символ как средство выражения общекультурного и индивидуального опыта автора произведения художественной литературы [Текст] / Е.Ф. Косиченко // Вестник МГЛУ. – 2012. – №5. – С. 204-215.
31. Левченко, М.Н. Особенности перевода авторских неологизмов произведения Дж. Роулинг «Гарри Поттер и философский камень» / М.Н. Левченко, А.В. Скрыльник // Вестник МГОУ. Серия: Лингвистика. – М.: Изд—во МГОУ, 2015. – №2. – С. 65-72.
32. Лотман, Л.К. Перевод: теория, практика и методика преподавания [Текст] : учеб. пособие для студ. перев. фак. высш. учеб. заведений / Л.К. Латышев, А.Л. Семенов. – М. : Издательский центр «Академия», 2003. – 192 с.
33. Лукин, В.А. Художественный текст: Основы лингвистической теории. Аналитический минимум [Текст] / В.А. Лукин. – М.: Ось-89, 2009. – 560 с.
34. Мезенцева, М.В. Особенности перевода имен собственных в романе Дж. К. Роулинг «Гарри Поттер и Узник Азкабана» [Текст] / М.В. Мезенцева, И.И. Данилова // Международный журнал экспериментального образования. – 2016. – № 7. – С. 99-101.
35. Мигдаль, И.Ю. Культурная специфика семантического потенциала собственных имен в фэнтези текстах [Текст] / И.Ю. Мигдаль // Ученые записки Национального общества прикладной лингвистики. – 2014. – № 2. – С. 68-71.
36. Назаренко, Е.В. Коммуникативный аспект имен собственных в сказочном дискурсе [Текст] / Е.В. Назаренко // Universum: филология и искусствоведение. – 2013. – № 2. – С. 15-18.

- 37.Никитин, М.В. Основания когнитивной семантики [Текст] / М.В. Никитин. – СПб. : Изд-во РГПУ им. А.И. Герцена, 2003. – 277 с.
- 38.Никонов, В.А. Имя и общество [Текст] / В.А. Никонов. – М. : Наука, 1974. – 278 с.
- 39.Нимгирова, М.А. К вопросу об изучении топонимики [Текст] / М.А. Нимгирова // Rhema. – 2011. – № 4. – С. 71-75. 49
- 40.Новичков, А.А. Онимы как средство создания вторичных миров в художественных произведениях фэнтези [Текст] / А.А. Новичков // Вестник Северного (Арктического) федерального университета. – 2011. – № 3. – С. 84-87.
- 41.Рут, М.Э. Антропонимы: размышления о семантике [Текст] / М.Э. Рут // Известия Уральского государственного университета. – 2001. – № 20. – С.59–64.
- 42.Сапожникова, Л.М. Функционально-семантическая классификация имен собственных [Текст] / Л.М. Сапожникова // Вестник ТвГУ. Серия "Филология». – 2015. – №2. – С. 115-122.
- 43.Смирнова, Е.А. Игра слов в оригинале и переводе книги Джоан Роулинг «Гарри Поттер и Кубок Огня» [Текст] / Е.А. Смирнова // Филологические науки. Вопросы теории и практики. – 2009. – № 1 (3). – С. 190-193.
- 44.Смирнова, И.А. К проблеме сохранения национального своеобразия в словесной и звуковой форме [Текст] / И.А. Смирнова // Молодой ученый. – 2009. – № 7. – С. 149-151.
- 45.Соколова, М.В. Антропонимы отрицательных и положительных персонажей в произведениях жанра фэнтези (на примере имен собственных цикла романов о Гарри Поттере) [Текст] / М.В. Соколова // Linguamobilis. – 2012. – № 5. – С. 19-29.

46. Соколова, М.В. Функционально-стилистическая нагрузка имени собственного в художественном тексте [Текст] / М.В. Соколова // Вестник Челябинского государственного университета. – 2011. – № 33. – С. 182-184.
47. Соколова, М.В. Этимологический анализ имен собственных в контексте фантазийного произведения [Текст] / М.В. Соколова // *Lingua Mobilis*. – 2009. – № 4. – С. 13-20.
48. Суперанская, А.В. Теоретические проблемы ономастики [Текст] : автореферат дис. ...д-ра фил. наук. / А.В. Суперанская. – Л., 1974. – 48 с. 50
49. Суперанская, А.В. Общая теория имени собственного [Текст] / А.В. Суперанская. – М. : Либроком, 2012. – 370 с.
50. Суперанская, А.В. Что такое топонимика? Из истории географических названий [Текст] / А.В. Суперанская. – М. : Либроком, 2014. – 178 с.
51. Сухих, М.В. Символика личного имени в русской культуре [Текст] / М.В. Сухих // Русская словесность в системе высшего образования: материалы докладов и сообщений XIV международной научно-методической конф. – СПб. : СПГУТД, 2009. – С. 111-113.
52. Флорин, Е.А. Основы прецедентности имени собственного [Текст] : автореф. дис. ...канд. филол. наук / Е.А. Флейшер. – СПб, 2014. – 24 с.
53. Фонякова, О.И. Имя собственное в художественном тексте [Текст] : учеб. пособие / О.И. Фонякова. – Л. ЛГУ, 1990. – 103 с.
54. Щетинин, С.И. Непереводимое в переводе [Текст] / С.И. Влахов, С.П. Флорин. – Р. Валент, 2012. – 408 с.
55. Роулинг Дж. К. «Гарри Поттер и философский Камень», пер. с англ. И.В. Оранского: РОСМЭН-Издат; 2001
56. Kapkova S.YU. *Lingvostilisticheskie sredstva vyrazheniya komicheskogo i ekscentricheskogo v yazyke sovremennoj detskoj anglijskoj literatury i*

- specifika ih perevoda na russkij yazyk (na materiale proizvedenij S. Milligana i Dzh.K. Rouling): dis... kand. filol. nauk. Voronezh, 2005. – 167
57. Ernest Klein A Comprehensive Etymological Dictionary of the English Language Elsevier Science B. V. 1971 Amsterdam, 844
58. Online Etymological Dictionary. — URL: <https://www.etymonline.com/> 24. Rowling, J. K. Harry Potter and the Chamber of Secrets / J. K. Rowling. — London, 2010. — 366 p.
59. Rowling, J. K. Harry Potter and the Goblet of Fire / J. K. Rowling. — London, 2013. — 636 p. 38 М. В. Бычкова, Т. С. Цветух
60. Rowling, J. K. Harry Potter and the Half-Blood Prince / J. K. Rowling. — London, 2010. — 608 p. 27. Rowling, J. K. Harry Potter and the Order of Phoenix / J. K. Rowling. — London, 2013. — 766 p.
61. Rowling, J. K. Harry Potter and the Philosopher's Stone / J. K. Rowling. — London, 2010. — 223 p.
62. Rowling, J. K. Harry Potter and the Prisoner of Azkaban / J. K. Rowling. — London, 2010. — 318 p.
63. Rowling J.K. Harry Potter and the Philosopher's Stone. – Lnd.: Bloomsbury, 1997. – 223p.
64. Ролинг Дж.К. Гарри Поттер и философский камень /Пер. И.В.Оранского. – М.: ООО «РосмэнИздат», 2000. – 382с.
65. Ролінг Дж.К. Гаррі Поттер і філософський камінь /Пер.В.Морозов, 2002. – 317с.
66. Попович А. Проблемы художественного перевода. - М.: Высшая школа, 1980. – 199с.
67. Гюббенет И.В. К проблеме понимания литературно-художественного текста. - М.: Изд-во МГУ, 1981. – 110с
68. Simpson, P. Stylistics: A Resource Book for Students [Text] / P. Simpson. – Psychology Press, 2004. – 247 p. 50. Wyler, L. Harry

- Potter for Children, Teenagers and Adults [Text] / L. Wyler // Translators' Journal. – 2003. – № 1-2. – P. 5-14.
69. Alla, A. What makes the Spectacled Boy so Special?: Peculiarities of J.K. Rowling Writing Style [Text] / A. Alla // European Academic Research. – 2015. – № 3. – P. 14-29.
70. Brøndsted, K. The names in Harry Potter [Text] / K. Brøndsted, C. Dollerup // Perspectives: Studies in Translatology. – 2004. – № 12. – P. 56-72.
71. March, D. Winking, allusions, and anagrams: Translating character names in Harry Potter [Text] / D. March // Studies by Undergraduate Researchers at Guelph (SURG). – 2015. – № 8. – P. 14-25.

СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ

72. Музей Хогвартс. Годрик Гриффиндор, URL: <http://hogwarts.ru/mus/gp.php?page=griffindor#top>
73. Rowena, URL: <https://en.wikipedia.org/wiki/Rowena>
74. Музей Хогвартс. Хельга Хаффлпафф, URL: <http://hogwarts.ru/mus/gp.php?page=hufflepuff>
75. Бриан Бору, URL: https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%D1%8D0%BE%D0%BB%D0%B8_%D0%9C%D1%83%D0%BD%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0
76. Альбус Дамблдор, URL: https://harrypotter.fandom.com/ru/wiki/%D0%9BB%D1%8C%D0%B1%D1%83%D1%81_%D0%94%D0%B0%D0%BC%D0%B1%D0%BB%D0%B4%D0%BE%D1%80
77. Музей Хогвартс. Рубеус Хагрид, URL: <http://hogwarts.ru/mus/gp.php?page=hagrid#top>

78. Pomona Stebl', URL: https://harrypotter.fandom.com/ru/wiki/%D0%9F%D0E%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%B0_%D0%A1%D1%82%D0%B5%D0%B1%D0%BB%D1%8C?file=Travologia.jpg
79. Ядвига (дочь Ягайло), URL: [https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%AF%D0%B2%D0%B8%D0%B3%D0%B0_\(%D0%B4%D0%BE%D1%87%D1%8C_%D0%AF%D0%B3%D0%B0%D0%B9%D0%BB%D0%BE\)](https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%AF%D0%B2%D0%B8%D0%B3%D0%B0_(%D0%B4%D0%BE%D1%87%D1%8C_%D0%AF%D0%B3%D0%B0%D0%B9%D0%BB%D0%BE))
80. Vernon, URL: <https://en.wiktionary.org/wiki/Vernon>
81. Энциклопедический словарь Ф.А. Брокгауза и И.А. Ефрона, URL: https://dic.academic.ru/dic.nsf/brokgauz_efron/37546/%D0%94%D0%BE%D0%B1%D0%B1%D0%B8
82. Мирт. История и легенды, https://www.gardenia.ru/pages/mirt_001.htm
83. Name Meaning of Harry Potter Characters, URL: <https://www.wattpad.com/4147821-name-meanings-of-harry-potter-characters-staf>
84. https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D0%B5%D0%BC%D1%83%D1%81_%D0%9B%D1%8E%D0%BF%D0%B8%D0%BD
85. Ономастика романов о Гарри Поттере. Режим доступа: http://davidburns.narod.ru/files/harry_p.htm/
86. Виола - цветок из легенд, URL: <https://gazetasadovod.ru/flowers/558-viola-cvetokiz-legend.html>
87. Behind the Name: The Meaning and History of First Names. — URL: <https://www.behindthename.com>.
88. Мосеева С.М., Качаева Л.П. перевод имён собственных в цикле романов Гарри Поттер // Фундаментальные исследования. — 2014. — № 8-2. — С. URL: <http://www.fundamental-research.ru/ru/article/view?id=34589>

- 89.Роулинг, Д. Гарри Поттер и Принц-полукровка [Текст] / Д. Роулинг. – Махаон, 2015. – 672 с. 14.
- 90.Роулинг, Д. Гарри Поттер и Дары Смерти [Текст] / Д. Роулинг. – Махаон, 2015. – 704 с.

Додаток

**Приклади речень з промовистими іменами в художньому дискурсі
романа Джоан Роулінг “Гаррі Поттер”**

1.	<i>We come to know that Ginny hadn't told Ron or Harry that she was dating Michael Corners.</i>	Ми дізналися, що Джині не сказала Рону та Гаррі, що вона зустрічається з Майклом Корнерсом .
2.	<i>Pomona Sprout is our squat little witch with fly-away gray hair who taught Herbology at Hogwarts.</i>	Помона Стебл це наша маленька відьма з відлітаючим сивим волоссям, яка викладала травологію в Хогвартсі.
3.	<i>Dumbledore responded saying that Petunia may not study at Hogwarts, and ... This is very likely what Petunia was going to say in the book, but chose not to.</i>	Дамблдор відповів, сказавши, що Петунія може не вчитися в Хогвартсі, і ... Це дуже ймовірно, що Петунія збиралася повідомити про це в книзі, але вона вирішила цього не робити.
4.	<i>"Now, I want a nice fair game, all of you." Madam Hooch is the Quidditch coach and flying instructor at Hogwarts.</i>	"Зараз я хочу побачити гарну та чесну гру". Мадам Трюк - тренер з квідичу та інструктор з польотів у Гогвортсі.
5.	<i>As inspiring as I find your bloodlust Bellatrix, I must be the one to kill Harry Potter.</i>	Як би сильно мене не надихала твоя кровожерливість, Беллатрікс , я вб'ю Гаррі Поттера особисто.

6.	<i>Esmerelda Weatherwax hadn't done nice. She'd done what was needed.</i>	Есмеральда Ветровоск не зробила нічого доброго. Вона зробила те, що було потрібно
7.	<i>You could be great, you know, it's all here in your head, and Salazar Slytherin will help you on the way to greatness, no doubt about that.</i>	Ти можеш бути чудовим, знаєш, це все у тебе в голові, і Салазар Слизерин допоможе тобі на шляху до величі, без сумніву.
8.	<i>Pomona Sprout is our squat little witch with fly-away gray hair who taught Herbology at Hogwarts.</i>	Помона Стебл це наша маленька відьма з відлітаючим сивим волоссям, яка викладала травологію в Хогвартсі.
9.	<i>"Bubotubers," Professor Sprout told them briskly.</i>	"Бубонтюбери" жваво сказала їм професор Стебл .
10.	<i>Luna Lovegood you're just as sane as I am!</i>	Луна Лавгуд , ти така ж розумна, як і я!
11.	<i>Penelope Clearwater was actually the girlfriend of Percy Weasley while at Hogwarts.</i>	Взагалі то, Пенелопа Кристал була дівчиною Персі Візлі, перебуваючи в Хогвартсі.
12.	<i>D'you think I should have told them about that voice I heard Argus?</i>	Ти думаєш, я повинен був розповісти їм про той голос, який я почув Аргус ?
13.	<i>This is your professor Minerva McGonagall is the head of Gryffindor house.</i>	Це ваша професор Мінерва Макгонагалл , голова Гриффіндору.

14.	<i>Are you planning to follow a career in Magical Law, Miss Hermione Granger?</i>	Чи плануєте ви продовжувати кар'єру у магічному праві, пані Герміона Грейнджер ?
15.	<i>Would you like to join Hogwarts School of Wizardry? This sorting hat will determine your true House!</i>	Ви хотіли б приєднатися до Школи чаклунства Гогвортсу? Сортувальний капелюх визначить саме ваш факультет!
16.	<i>Marge went very red, put down her hand, and stared at the floor with her eyes full of tears.</i>	Мардж дуже почервоніла, опустила руку і дивилася на підлогу очима, повними сліз.
17.	<i>Harry yelled at them, snatching up a lunascope and throwing it into the fireplace.</i>	Гаррі закричав на них, вихопивши лунаскоп і кинувши його в камін.
18.	<i>Lavender Brown, Harry noticed, glared at Hermione from a neighboring table through very red eyes.</i>	Лаванда Браун , зауважив Гаррі, витріщив на Герміону сусідній стіл дуже червоними очима.
19.	<i>Let me introduce you to your new Defense Against the Dark Arts teacher... me Gilderoy Lockhart.</i>	Дозвольте познайомити вас із вашим новим викладачем Захисту від темних сил ... мене, Гільдерой Локарт .

20.	<i>Voldemort is my past, present, and future Harry!</i>	Волан-де-Морт - це моє минуле, сьогоднішня та майбутнє Гаррі!
21.	<i>Severus Snape didn't get anything that he wanted out of life, and I am sad.</i>	Злодеус Злей не отримав нічого, що він хотів від життя, і мені сумно від цього.
22.	<i>Everybody knew that Dudley's gang hated that odd Harry Potter in his baggy old clothes and broken glasses, and nobody liked to disagree with Dudley's gang.</i>	Всі знали, що банда Дадлі ненавиділа того дивака Гаррі Поттера у його мішкуватому старму одязі та розбитих окулярах, а сперечатись з бандою Дадлі ніхто не любив.
23.	<i>Godric Gryffindor hailed from a moor which is now known as Godric's Hollow, a small Hollow.</i>	Годрик Грифіндор привітався з болота, яке тепер відоме як Годрикова Впадина, не велика Впадина.
24.	<i>A storm of cheering and stamping broke out from the Slytherin table.</i>	Буря аплодисментів та штампування полинула зі столу факультета Слизерин .
25	<i>Rowena Ravenclaw wanted the cleverest students for her house, along with the other founders, Rowena helped give the Sorting Hat brains to allow it to sort the students itself after they were gone.</i>	Як і інші засновники, Ровена Рейвенклов хотіла, щоб до її факультету вступали найрозумніші студенти. Ровена допомогла наділити «Сортувальний капелюх» розуму, щоб він міг самостійно розподіляти студентів після їхньої смерті.

26.	<i>Hufflepuff House continues to be notable for those traits that Helga Hufflepuff herself prized: fairness, loyalty, and hard work.</i>	Хаффлапф Хаус продовжує відзначатися тими рисами, які цінувала сама Хельга Хаффлапф: справедливістю, відданістю та наполегливою працею.
27.	<i>The smiling face of Albus Dumbledore swam into view above him.</i>	Усміхнене обличчя Альбуса Дамблдора здійнялось в повітря.
28.	<i>Harry wakes up in the company of Rubeus Hagrid and realizes that the preceding night was not a dream.</i>	Гаррі прокидається в компанії Рубеуса Гегріда і розуміє, що попередня ніч не була мрією.
29.	<i>"Second -- to Miss Hermione Granger... for the use of cool logic in the face of fire, I award Gryffindor house fifty points."</i>	"По-друге - міс Герміона Грейнджер ... за використання кмітливості перед небезпекою вогню, я присуджую грифіндорському факультету п'ятдесят балів".
30.	<i>After an hour or so, Hagrid and Slughorn began making extravagant toasts: to Hogwarts, to Dumbledore.</i>	Приблизно через годину Гегрід і Слагхорн почали виголошувати екстравагантні тости: за Хогвартс, за Дамблдор.
31.	<i>They stepped off the stone staircase at the top, and Pomona Sprout rapped on the door.</i>	Вони зійшли з кам'яних сходів вгору, і Помона Стебл стукнула у двері.
32.	<i>"Harry, please relax, or Madam Pomfrey will have me thrown out."</i>	"Гаррі, будь ласка, розслабся, інакше мадам Помфрі мене вижене".

33.	<i>Argus Filch, the caretaker, was loathed by every student in the school.</i>	Аргус Філч , доглядач, ненавидів кожного учня школи.
34.	<i>Harry had seen Professor McGonagall angry on several occasions, but either he had forgotten just how thin her face could go, or he had never seen her this angry before.</i>	Гаррі неодноразово бачив розлючену професора Макґонегел , але або він забув, як може змінитись її вираз обличчя, або ніколи раніше не бачив її такою розлюченою.
35.	<i>Severus Snape was a thin man with sallow skin, a hooked nose, and greasy, shoulder-length black hair.</i>	Северус Снейп був худеньким чоловіком із блідою шкірою, зачепленим носом і жирним чорним волоссям довжиною по плечі.
36.	<i>Gilderoy Lockhart came slowly into view, seated at a table surrounded by large pictures of his own face, all winking and flashing dazzlingly white teeth at the crowd.</i>	Гільдерой Локарт не кваплячись потрапив у поле зору, він сидів за столом, оточеному великими фото свого власного обличчя, все підморгуючи і блимаючи сліпуче білими зубами натовпу.
37.	<i>He accuses Remus Lupin of stepping into Sirius's shoes, feeling like a daredevil, being a coward.</i>	Він звинувачує Римуса Люпина в тому, що він замінив Сіріуса, почувавши себе сміливцем, а насправді він боягуз.
38.	<i>Madame Olympe Maxime exits the Beauxbatons Carriage first, dressed head to foot in black satin.</i>	Мадам Олімпія Максим виходить першою з екіпажу Боксбатон, повністю одягнена у чорний атлас.

39.	<i>He'd almost be glad of a sight of his archenemy, Draco Malfoy.</i>	Він майже зрадів би вигляду свого запеклого ворога Драко Малфоя .
40.	<i>That's Dad's boss...Cornelius Fudge, he is the Minister of Magic.</i>	Це начальник мого тата ... Корнеліус Фадж , міністр магії.
41.	<i>The night is dark and stormy, as Septima Vector hurriedly makes her way down the corridor.</i>	Ніч темна і бурхлива, тим часом Септіма Вектор поспішно пробирається коридором.
42.	<i>There was silence as he finished telling the story, but it was not the usual, sleepy silence that filled Professor Binns's Bin classes.</i>	Коли він закінчив розповідати історію, запанувала тиша, але не звичайна, сонлива тиша заповнила класи професора Бінса .
43.	<i>The Quidditch Final Oliver Wood spends the whole of breakfast urging the Gryffindor team to eat, but eats nothing himself.</i>	Протягом фіналу по квідичу Олівер Вуд весь сніданок закликає команду Грифіндору поїсти, але сам нічого не їсть.
44.	<i>Luna Lovegood tells Harry that, although the others cannot, she is also able to see the skeletal horses that pull the Hogwarts carriages, and has been able to since her first day at Hogwarts.</i>	Луна Лавгуд розповідає Гаррі, що, хоча інші не бачать, вона може бачити скелетоподібних коней, які тягнуть карети Хогвартсу, і бачила їх з першого дня в Хогвартсі.
45.	<i>"Nearly Headless Nick? How can you be nearly headless? Sir Nicholas looked extremely miffed, as if their little chat wasn't going at all the way he wanted."</i>	" Майже безголовий Нік ? Як ти можеш бути майже безголовим? Сер Ніколас виглядав надзвичайно розгубленим, ніби їхня маленька

		балачка йшла зовсім не так, як він хотів".
46.	<i>Professor Filius Flitwick enters the Three Broomsticks with Professor McGonagall, Hagrid and Cornelius Fudge.</i>	Професор Філіус Флітвік входить у Три мітли разом з професором Макґонегел, Гегрідом та Корнеліусом Фаджем.
47.	<i>Hedwig arrives in Harry's bedroom with Errol and an owl from Hogwarts bearing Harry's gifts and letters.</i>	Гедвіг прилетів до спальні Гаррі з Ерролом та совою з Гогвортсу, він приніс з собою подарунки та листи для Гаррі.
48.	<i>This was too much, aunt Petunia burst into tears and hugged her son.</i>	Це було занадто, тітка Петунія розплакалася і обійняла сина.
49.	<i>Professor Umbridge explains that the Ministry does not want underage wizards practicing spells that are dangerous and unnecessary.</i>	Професор Амбридж пояснює, що міністерство не хоче, щоб неповнолітні чаклуни практикували заклинання, які є небезпечними та непотрібними для них.
50.	<i>Vernon Dursley waved her down "It's all a lot of claptrap," said Uncle Vernon, glaring at Harry.</i>	Вернон Дурслі махнув їй рукою: "Забагато хлопотаньбу", сказав дядько Вернон, люто глянувши на Гаррі.
51.	<i>Dobby explains that a house-elf can only be set free by the family he works for, and again he marvels at Harry's kindness and modesty.</i>	Доббі сказав, що звільнити домашнього ельфа може лише сім'я, на яку він працює, і знову він дивується доброті та скромності Гаррі.

52.	<i>Of course, Tom Riddle kills Moaning Myrtle with the basilisk, a creature with an insatiable lust to kill, using the resulting tear to make the Diarycruх.</i>	Звичайно, Том Реддл вбиває Плаксиву Мірту за допомогою Василіска, істотою з ненаситною жагою вбивати, використовуючи сльозу для створення Щоденника Горокраксу .
53.	<i>Bellatrix Lestrangle is witch and a Death Eater, she is tall, dark woman with heavy-lidded eyes, she is the wife of Rodolphus Lestrangle, and the sister of Narcissa Malfoy and Andromeda Tonks.</i>	Белатриса Лестрандж - відьма та Пожирачка Смерті, вона висока, темна жінка із примруженими очима, дружина Родольфа Лестранджа та сестра Нарциси Малфой та Андромеди Тонкс.
54.	<i>The real Alastor Moody sits at the staff table during the Leaving Feast.</i>	Справжній Аластор Муді сидить за столом вчителів під час Свята.
55.	<i>Pansy Parkinson joins the other Slytherin fourth-year students outside Snape's dungeon as they wait for their Double Potions lesson.</i>	Пенсі Паркінсон приєднується до інших студентів четвертого курсу Слізерину біля підземелля Снейпа, поки ті чекають свого уроку "Подвійне зілля".
56.	<i>Hermione will lurk by the staff room and follow Snape if he goes anywhere suspicious, while he and Ron go wait by the room where Fluffy is.</i>	Герміона сховається біля кімнати для персоналу і прослідкує за Снейпом, якщо він кудись піде підозріло, тоді як вони з Ронам підуть чекати біля кімнати, де знаходиться Пухнастик .

57.	<i>However, later on, while you were in Hogwarts, Mad-Eye Moody appeared to warn you of an upcoming danger.</i>	Однак пізніше, коли ви були в Хогвартсі, з'явився Хмурі Схибоок , який попередив вас про майбутню небезпеку.
58.	<i>Professor Binns Bin opened his notes and began to read like an old vacuum cleaner until nearly everyone in the class was in a deep stupor.</i>	Професор Біннс Урн відкрив свої замітки і почав читати, читати мов старий пилосос, поки майже всі в класі не були в глибокому ступорі.
59.	<i>However, one founder – Salazar Slytherin – believed that only those from all-magic families should receive their education at Hogwarts, but Rowena Ravenclaw, along with the other two founders welcomed Muggle-borns into the school.</i>	Однак один із засновників - Салазар Слизерин - вважав, що лише студенти з чистокровних магічних сімей повинні здобувати освіту в Хогвартсі, але Ровена Кігтевран разом з двома іншими засновниками готова була прийняти до школи і народжених маглів.
60.	<i>Harry noticed that she seemed to be speaking particularly to the Slytherin Captain, Marcus Flint, a fifth year.</i>	Гаррі помітив, що вона, здається, вже п'ятий рік по особливому розмовляє з капітаном команди Слизерин, Маркусом Кремном .
61.	<i>Oliver Wood was totally shocked carrying Colin Creevey's corpse during the Battle of Hogwarts.</i>	Олівер Древ був шокований, несучи труп Коліна Криві під час матчу у Хогвартсі.

62.	<i>Rita Skeeter leaps out from behind a clump of trees as Harry and Ron walk back to the castle.</i>	Рита Брехнер вискакує з-за купи дерев, як раз коли Гаррі та Рон йдуть назад до замку.
63.	<i>Together, the three friends walk to Herbology class, where Gilderoy Lockhart, dressed in flamboyant turquoise robes.</i>	Троє друзів разом йдуть на урок гербології, де Гілдерой Сердцехолд , одягнений у пишну бірюзову мантію.
64.	<i>When Harry asks her how she died, Moaning Myrtle says she was crying in the bathroom, heard a boy's voice and saw a pair of large yellow eyes.</i>	Коли Гаррі запитав її, як вона померла, Хничка Міртл каже, що вона плакала у ванній, почула хлопчачий голос і побачила пару великих жовтих очей.
65.	<i>Professor Pomona Sprout sits between Professor Flitwick and Professor Sinistra at the staff table, she talks to Sinistra as she waits for the Sorting Ceremony to begin.</i>	Професор Помона Спарж сидить за столом між професором Флітвіком та професором Сіністрою, вона розмовляє з Сіністрою, поки та чекає початку церемонії Розподілу Студентів.
66.	<i>Madam Rolanda Hooch, the Quidditch teacher, asked Flint and Wood to shake hands, which they did, giving each other threatening stares and gripping rather harder than was necessary.</i>	Мадам Роланда Маневра , професор з гри квідич, попросила Флінта та Вуда потиснути один одному руки, що вони і зробили, обмінявшись погрозливими поглядами і стискаючи одне одному руки ще сильніше.

67.	<i>Ernie Prang, an elderly wizard wearing very thick glasses, nod-ded to Harry, who nervously flattened his bangs again and sat down on his bed.</i>	Ерні Катастрофель , літній чаклун у дуже товстих окулярах, кивнув Гаррі і знову нервово погладив свій чуб і сів на своє ліжко.
68.	<i>Griphook has decided that he will help Harry, but only for payment, help in exchange for the sword of Gryffindor.</i>	Жаднохап вирішив, що допоможе Гаррі, але лише за винагороду, допомога в обмін на меч Грифіндору.
69.	<i>Fenrir Greyback is one of the Death Eaters and he enters Hogwarts through the pair of Vanishing Cabinets joining the Carrows, Draco Malfoy and Professor Dumbledore.</i>	Фенрір Сіроспин - один з Пожирачів Смерті, який потрапляє в Хогвартс через Зникаючі Шафи. Він приєднується до Керроуса, Драко Малфоя та професора Дамблдора.
70.	<i>Once he was reinstated at Hogwarts to reclaim his post as Potions master, we still didn't know quite how to place old Horace Slughorn.</i>	Після того, як його поновили в Гогвортсі, щоб повернути його посаду професора зілляваріння, ми все ще не знали, як розмістити старого Горація Слимнорта .
71.	<i>Harry explains again that Kingsley is protecting the Muggle Prime Minister, and the coming of the Hestia Jones and Dedalus Diggle will be sufficient for the others.</i>	Гаррі ще раз пояснює, що Кінгслі захищає Прем'єр-міністра Маглів, а приходу Гестії Джонс та Дедалуса Діггла буде достатньо для інших.
72.	<i>During the song performed at the Sorting Ceremony, the Sorting Hat reveals that Helga Hufflepuff valued</i>	Під час пісні, яка грає на Церемонії Розподілу Студентів, сортувальний капелюх розказує, що Хельга

	<i>hard-working students in those she chose for her house.</i>	Пуффендут цінувала працьовитих студентів серед тих, кого вона обирала на свій факультет.
73.	<i>Sirius Black is sent by Professor Dumbledore to alert Mundungus Fletcher, one of the 'old crowd', about the events at the Triwizard Tournament.</i>	Професор Дамблдор посилає Сіріуса Блека , щоб попередити Плямковоза Флетчера, одного зі "своїх", про події на турнірі "Тривізард".
74.	<i>Riddle steals Harry's wand and reveals that he is a preserved memory of Voldemort from before his rise to power: his full name, Tom Marvolo Riddle, is an anagram of 'I am Lord Voldemort'.</i>	Реддл викрадає паличку Гаррі і повідомляє, що він пам'ятав про Волан-де-Морта ще до його приходу до влади: його повне ім'я, Том Марволо Ріддл , є анаграмою "Я лорд Волан-де-Морт"
75.	<i>He did not know what to feel, except shock at the way Severus Snape had been killed, and the reason for which it had been done.</i>	Він навіть не знав, що відчувати, крім шоку від того, яким чином Суворіса Снейпа вбили, і причини, з якої це було зроблено.
76.	<i>Neville Longbottom, who was raised by his grandmother, says he only showed his first signs of magic when his great uncle accidentally dropped him out of a window.</i>	Невіл Довгопух , якого виховувала його бабуся, розказав, що перші ознаки володіння магією він показав лише тоді, коли його великий дядько випадково випустив його з вікна.

77.	<i>Although Rubeus Hagrid was expelled in his third year at Hogwarts (for reasons he won't explain to Harry) and his wand snapped in half, he seems able to do magic.</i>	Хоча Рубеуса Оґріда було виключено на третьому курсі в Хогвартсі (з причин, які він не буде пояснювати Гаррі), а його паличка розірвана навпіл, він, здається, здатний робити магію.
78.	<i>Well, Nicolas Flamel and I have had a little chat, and agreed it's all for the best.</i>	Ну, ми з Ніколасом Фламельем трохи поспілкувались і зійшлись на думці, що це все на краще.
79.	<i>Madam Poppy Pomfrey tends to the champions in the first-aid tent after they complete the first task.</i>	Мадам Лікермак Помфрі тягнеться до чемпіонів у наметі першої допомоги після того, як вони виконають перше завдання.
80.	<i>The birth of the young couple's first child, Minerva McGonagall , proved both a joy and a crisis.</i>	Народження у молодої пари першої дитини, Мінерви Макґонегел , стало і радістю, і кризою.
81.	<i>Defence Against the Dark Arts was being taught at the time by an old Professor by the name of Galatea Merrythought, who had been at Hogwarts for nearly fifty years.</i>	Захист від Темних Сил в той час викладала старий професор на ім'я Галатея Веселдум , яка перебувала у Хогвартсі майже п'ятдесят років.
82.	<i>Sirius Black enters the drawing room at number twelve, Grimmauld Place, holding a bloodstained bag of what appears to be dead rats.</i>	Сіріус Блек заходить у вітальню дванадцять на Гриммолд Плейс, тримаючи заплямований кров'ю мішок, здається, мертвих щурів.

83.	<i>Professor Binns Cuthbert opened his notes and began to read like an old vacuum cleaner until nearly everyone in the class was in a deep stupor.</i>	Професор Урн Катберт відкрив свої замітки і почав читати, читати мов старий пилосос, поки майже всі в класі не були в глибокому ступорі.
84.	<i>Three days. Mr. Ronald Weasley and Miss Granger will be most relieved you have come round, they have been extremely worried.</i>	Три дні. пане Рональд Візлі і міс Грейнджер будуть надзвичайно втішені, що ти, нарешті, прийшов до тями — вони страшенно переживали.
85.	<i>Harry now carried a large cage that held a beautiful snowy owl Hedwig, fast asleep with her head under her wing.</i>	Гаррі тепер несе велику клітку, в якій була прекрасна засніжена сова Хедвіг , яка міцно заснула з головою під крилом.
86.	<i>He explains to Harry Potter that he has been trying to acquire the Philosopher's Stone so that he may create a body of his own.</i>	Він пояснює Гаррі Поттеру , що він намагався здобути Філософський камінь, щоб знову створити своє власне тіло.

ALFRED NOBEL UNIVERSITY

ENGLISH PHILOLOGY AND TRANSLATION DEPARTMENT

Julia Shvydka

CHARACTONYMS USE IN J.K. ROWLING'S NOVELS

«HARRY POTTER»

ABSTRACT OF MASTER'S THESIS

Scientific supervisor Stepanova G.A. Doctor of Philology, Professor

Dnipro

2021

My diploma paper deals with the study of the charactonyms use in artistic discourse and the difficulties of their translation. The problem is of great

importance as nowadays there are still many problems of the charactonyms study and the ways of their translating into Ukrainian.

The theme of the diploma paper is devoted to

- investigating the peculiarities of charactonyms use in the artistic discourse,
- determining their classification,
- identifying the ways of their translation into Ukrainian

Charactonyms are the authores' special device to show the image of the hero much better and accurately, emphasizing his most important qualities, principles, appearance and values. In the first part of my diploma paper we analyze charactonyms classifications by linguist Shchetinin L.M., Gromova D.A. and Ermolovich D.I.

According to Shchetinin L.M. classification: :

- neutral – they do not reflect the character characteristics and behavior and there is no associations with his name
- Descriptive charactonyms, they give a direct or indirect description of the name owner
- Parody, sarcastic charactonyms that have a pronounced emotionally expressive color and they are usually used in the negative meaning
- Associative names, which with their visual and sound form evoke different associations among the readers.

According to Gromova D.A. classification: there are names formed by artistic device, by play on words, names based on origin of something or material, names based on different terminology from various fields of science, medicine.

According to Ermolovich D.I. classification: there are anthroponyms; nicknames; mixed type naming

The second part is the analysis of the names etymology and analysis by classifications and we can see these results.

The most of names analyzed in the novel are anthroponyms; and mixed type naming by Ermolovich D.I. classification

By linguist Shchetinin classification the most of names are descriptive and associative names.

And the most of names in the novel are names formed by play on words by Gromova D.A. classification

So and here is the question: Why is it difficult to translate charactonyms?

Translation of proper names is a big and ambiguous topic in translation practice.

Sometimes it is difficult for linguists to define that this name is a charactonym. These names perform not only a nominative function, but also an expressive stylistic one, so the information should be translated correctly.

The translator must convey the emotional, expressive information that charactonym contains. Otherwise, incorrect translation entails inevitable functional lose - in case of incorrect translation the speaking name does not perform its main expressive and evaluative function.

The main ways of translating from one language to another are well known transformations: transliteration, transcription, similar translation, calque, concretization, contextual translation, creation of neologism

5. And the third part of my diploma paper is devoted exactly to the issue of charactonyms translating.

These are examples:

Mad-Eye Moody - Хмурі Схубоок (similar translation)

Hogwarts teacher who wears a wooden prosthesis instead of a leg, a magic eye instead of a lost eye

Binns Cuthbert - Урн Камберн (concretization)

"Bin" in translation is "a large container for storage; trash can». Smart, boring professor that "store" knowledge

Rita Skeeter - Рита Брехнер (contextual translation)

skeeter - «комаp». She is a professional, intrusive correspondent, always ready to make the scandal at least for the whole country.

All these names of course could be translated by transliteration or transcription but in this case the name doesn't reflect the character's image, behavior, appearance or his profession. J.K. Rowling paid great attention to the heroes' names in the novel and incorrect translation is a great lose of information that author wanted to convey the reader.